Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

Dyddiad: 17 Ionawr 2024

Amser: 10:00-12:00pm

Teitl: Papur Tystiolaeth ar Gyllideb Ddrafft 2024-25 – Prif Grŵp Gwariant (MEG) y Gymraeg ac Addysg

Mae'r papur hwn yn rhoi gwybodaeth i'r Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg ar gynigion Prif Grŵp Gwariant (MEG) y Gymraeg ac Addysg a amlinellir yng Nghyllideb ddrafft 2024-25,[1] a gyhoeddwyd ar 19 Rhagfyr 2023. Mae hefyd yn rhoi diweddariad ar feysydd o ddiddordeb penodol i'r Pwyllgor.

Cyllideb Ddrafft 2024-25 yw blwyddyn olaf yr adolygiad tair blynedd o wariant, sy'n adeiladu ar y gwaith a wnaed ar gyllideb 2023-24 ac yn dilyn Cyllideb yr Hydref Llywodraeth y DU, a gyhoeddwyd ar 22 Tachwedd.

1. <u>Meysydd Trawsbynciol</u>

1.1 Tryloywder y cyflwyniad o'r gyllideb

1.1.1 Mae'r tabl isod yn rhoi trosolwg o'r cynlluniau dangosol ar gyfer MEG y Gymraeg ac Addysg yng Nghyllideb ddrafft 2024-25:

Prif Grŵp Gwariant y Gymraeg ac Addysg - Crynodeb	Cyllideb Ddangosol 2024-25 (Cyllideb Derfynol 2023-24 – Chwefror 2023)	Cyllid a Ailflaenoriaethwyd i Gronfeydd Wrth Gefn 2024-25	Llinell Sylfaen Ddiwygiedig 2024-25	Newidiadau Eraill 2024-25	Cyllideb Ddrafft 2024-25 (Rhagfyr 2023)
	£000s				
Adnoddau anghyllidol (refeniw)	1,814,255	-102,985	1,711,270	7,500	1,718,770
Adnoddau anghyllidol (nad ydynt yn arian parod)	517,950	0	517,950	478	518,428
Cyfanswm yr Adnoddau	**2,332,205**	**-102,985**	**2,229,220**	**7,978**	**2,237,198**
Cyfalaf	355,614	-10,000	345,614	2,788	348,402
Cyfanswm yr Adnoddau a'r Cyfalaf	**2,687,819**	**-112,985**	**2,574,834**	**10,766**	**2,585,600**
AME Adnoddau [1]	73,225	0	73,225	-66,641	6,584
AME Cyfalaf	1,181,714	0	1,181,714	103,513	1,285,227
Cyfanswm yr AME	**1,254,939**	**0**	**1,254,939**	**36,872**	**1,291,811**
Cyfanswm – MEG y Gymraeg ac Addysg[2]	**3,942,758**	**-112,985**	**3,829,773**	**47,638**	**3,877,411**

Adnoddau anghyllidol (refeniw)

1.1.2 Pan wnaethom gyhoeddi Adolygiad o Wariant Cymru 2022, gwnaethom nodi cynlluniau uchelgeisiol ar gyfer addysg hyd at 2024-25. Roedd hyn yn cynnwys cynnydd o £188m yn refeniw'r MEG yn 2022-23, a chynnydd pellach o £50m yn 2023-24 a £38m yn 2024-25.

[1] Yn y papur hwn, mae '/' yn cyfeirio at flwyddyn academaidd, sef y cyfnod rhwng 1 Awst a 31 Gorffennaf, ac mae '-' yn cyfeirio at flwyddyn ariannol, sef y cyfnod rhwng 1 Ebrill a 31 Mawrth.
[1] Gwariant a Reolir yn Flynyddol
[2] Prif Grŵp Gwariant

Darparodd cyllideb ddrafft y llynedd gynnydd pellach mewn refeniw o £13.5m yn 2023-24 a 2024-25.

1.1.3 Fodd bynnag, mae maint yr heriau ariannol a wynebir gan Lywodraeth Cymru wedi golygu bod penderfyniadau anodd wedi'u gwneud i ail-lunio ein cyllideb ar gyfer 2024-25. Gofynnwyd i bob portffolio gynnal ymarfer ail-gwmpasu er mwyn nodi cyllid i'w ryddhau i liniaru'r pwysau a wynebwn ar draws y llywodraeth, ac mae'r newidiadau'n gymesur yn fras â maint y cyllidebau adrannol fel cyfran o gyllideb gyffredinol Cymru. O ran y portffolio Addysg, mae hyn yn wedi golygu ail-flaenoriaethu ychydig yn llai na £103m (5.68% o linell sylfaen ddangosol 2024-25) er mwyn darparu cyllid a sicrwydd ychwanegol ar gyfer y gwasanaethau sydd bwysicaf i bobl a chymunedau ledled Cymru – y GIG a'r setliad llywodraeth leol craidd, sy'n ariannu ysgolion, gwasanaethau cymdeithasol a gofal cymdeithasol, a gwasanaethau pob dydd eraill. O fewn y portffolio Addysg, rydym wedi diogelu cyllidebau addysg ôl-16 cymaint â phosibl, sydd wedi golygu bod dewisiadau anodd wedi'u gwneud i ailffocysu cyllid o addysg bellach ac addysg uwch, gan gynnwys ein cyllideb seiliedig ar alw ar gyfer cymorth i fyfyrwyr. Ceir crynodeb o'r newidiadau hyn yn Atodiad A, ynghyd â manylion pellach yn Atodiad B a'r adran ar feysydd penodol yn y papur hwn. Mae'r broses wedi cael ei llywio gan egwyddorion y gyllideb, sef diogelu gwasanaethau cyhoeddus rheng flaen craidd cymaint â phosibl, sicrhau'r buddiannau mwyaf i'r aelwydydd yr effeithir arnynt fwyaf, blaenoriaethu swyddi, lle bynnag y bo'n bosibl, a gweithio mewn partneriaeth â chyrff eraill yn y sector cyhoeddus i wynebu'r storm ariannol gyda'n gilydd.

1.1.4 Mae'r ailflaenoriaethu wedi'i wrthbwyso gan werth £7.5m o ddyraniadau o gronfeydd wrth gefn canolog. Mae hyn yn cynnwys £3.5m i ailflaenoriaethu cyllid er mwyn darparu Prydau Ysgol Am Ddim i Holl Blant Ysgolion Cynradd drwy'r Cytundeb Cydweithio, a £4m ar gyfer Model Buddsoddi Cydfuddiannol Addysg i dalu taliadau gwasanaeth blynyddol. Ceir rhagor o fanylion am y newidiadau hyn yn yr adrannau perthnasol o'r papur hwn (adran 2.3 ar gyfer Prydau Ysgol Am Ddim i Holl Blant Ysgolion Cynradd) ac yn Atodiad B.

Adnoddau anghyllidol (nad ydynt yn arian parod)

1.1.5 Mae'r gyllideb nad yw'n arian parod ar gyfer MEG y Gymraeg ac Addysg wedi cynyddu £0.478m yn 2024-25 drwy'r dyraniadau canlynol o Gronfeydd Wrth Gefn:

Y Gymraeg ac Addysg: Dyraniadau'r Gyllideb Nad ydynt yn Arian Parod	Llinell Wariant yn y Gyllideb	2024-25 £000
Darpariaeth ar gyfer amorteiddio asedau sefydlog anniriaethol yn ymwneud â datblygu cronfa ddata a dibrisiant cyfarpar TG mewn perthynas â Chyngor y Gweithlu Addysg (CGA)	Datblygu a Chefnogi Athrawon	400
Gofyniad ychwanegol ar gyfer y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil	Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil	78
Cyfanswm y Dyraniadau Nad ydynt yn Arian Parod o Gronfeydd Wrth Gefn		**478**

Cyfalaf

1.1.6 Nododd yr adolygiad tair blynedd o wariant a gyhoeddwyd ym mis Rhagfyr 2021 gynlluniau gwario cyfalaf ar gyfer y cyfnod rhwng 2022-23 a 2024-25. Roedd hyn yn cynnwys £300m y flwyddyn ar gyfer y Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy, £20m y flwyddyn ar gyfer Addysg Uwch, £15m y flwyddyn ar gyfer cyfalaf addysg cyfrwng Cymraeg a £25m yn 2024-25 ar gyfer Gofal Plant a'r Blynyddoedd Cynnar (mae £8m wedi'i ailbroffilio o 2023-24 i

2024-25 er mwyn cynyddu cyllid i£33m) (gweler adrannau 2.21-2.23). Yn y gyllideb ddrafft hon, rydym wedi ailflaenoriaethu £10m o gyllidebau cyfalaf addysg er mwyn rhoi cyfle i newid o gyfalaf i refeniw yn 2024-25. Er mwyn lleihau effeithiau'r newid hwn mewn dyraniad i'r eithaf, byddwn yn blaenoriaethu prosiectau craidd o fewn y Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy.

1.1.7 Ceir dyraniad o £2.788m o gronfeydd wrth gefn i ddarparu cyfalaf Trafodion Ariannol ar gyfer benthyciadau'r Model Buddsoddi Cydfuddiannol drwy Fanc Datblygu Cymru ar gyfer Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr (dwy ysgol gynradd) a Choleg Caerdydd a'r Fro (campysau'r Fro).

Gwariant a Reolir yn Flynyddol

1.1.8 Mae'r gyllideb Gwariant a Reolir yn Flynyddol yn ymwneud â benthyciadau myfyrwyr, sy'n seiliedig ar alw ac yn sensitif i gyfraddau llog a ffactorau macro-economaidd eraill ac, felly, sy'n anodd eu rhagweld. Cytunir ar y gyllideb hon ar y cyd â'r Trysorlys bob blwyddyn, a chaiff ei hariannu'n llawn. Mae ffigurau'r Gyllideb Gwariant a Reolir yn Flynyddol ddrafft yn adlewyrchu'r rhagolygon a gyflwynwyd i'r Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol ym mis Medi 2023.

1.2 Sylwadau ar Gamau Gweithredu a Manylion Dyraniadau'r Llinellau Gwariant yn y Gyllideb

1.2.1 Ceir dadansoddiad o'r newidiadau i MEG y Gymraeg ac Addysg yn ôl Llinell Wariant yn y Gyllideb ar gyfer 2024-25 yn **Atodiad A.** Mae'r adroddiad yn manylu ar ddyraniadau Cyllideb Atodol Gyntaf 2023-24, alldro a ragwelir (cyfnod 7) 2023-24 ac alldro terfynol 2022-23, ar gais y Pwyllgor. Ceir hefyd esboniad o'r newidiadau i bob Cam Gweithredu o fewn y MEG yn **Atodiad A.** Rhoddwyd esboniad tryloyw o'r naratif er mwyn esbonio unrhyw gynnydd a lleihad, nad ydynt wedi'u cynnwys yn y papur tystiolaeth, a chadarnhau i/o ble y mae'r trosglwyddiadau wedi'u dyrannu. Ar gyfer cyllideb ddrafft 2024-25, defnyddiwyd y dyraniadau dangosol ar gyfer 2024-25 a gyflwynwyd yng Nghyllideb Derfynol 2023-24, a gyhoeddwyd ar 28 Chwefror, fel cyllideb waelodlin at ddibenion cymharu.

1.3 Blaenoriaethau Addysg a Blaenoriaethau Strategol Eraill

1.3.1 Ein cenhadaeth genedlaethol yw sicrhau safonau a dyheadau uchel i bawb drwy fynd i'r afael ag effaith tlodi ar gyrhaeddiad addysgol a chefnogi pob dysgwr. Gan weithio gyda'n partneriaid ym mhob rhan o'r sector addysg, rydym yn cyflawni ein rhaglen uchelgeisiol o ddiwygiadau addysg, yn ogystal ag ymrwymiadau'r Rhaglen Lywodraethu a'r Cytundeb Cydweithio.

1.3.2 Ym mis Mawrth 2023, gwnaethom gyhoeddi [Cenhadaeth ein cenedl: safonau a dyheadau uchel i bawb](), i olynu cynllun gweithredu blaenorol Addysg yng Nghymru. Mae'n cynnig map trywydd strategol ar gyfer ein camau gweithredu ar y cyd yn y sector addysg i sicrhau gwelliannau i bob dysgwr. Nid yw'r map trywydd yn cynnwys unrhyw ymrwymiadau polisi newydd ac, am y tro cyntaf, mae'n adlewyrchu'r camau sy'n cael eu cymryd ar draws bortffolio cyfan y Gymraeg ac Addysg, o dan chwe thema graidd:

- Dysgu am oes
- Chwalu rhwystrau
- Profiad addysg cadarnhaol i bawb
- Addysg ac arweinyddiaeth o ansawdd uchel
- Dysgu yn y gymuned

- Mae'r Gymraeg yn perthyn i ni i gyd.

1.3.3 Fel rhan o'r paratoadau cyllidebol, mae'r Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol a minnau, ochr yn ochr â chydweithwyr yn y Cabinet, wedi trafod lefel yr adnoddau i gefnogi addysg, ac yn arbennig, cyllid rheng flaen i ysgolion. Er mwyn diogelu cyllid craidd i ysgolion cymaint â phosibl, rydym wedi diogelu Grant Cynnal Refeniw Llywodraeth Leol fel rhan o'r newidiadau i'r gyllideb ar gyfer 2023-24, a gyhoeddwyd ar 17 Hydref. Ar gyfer 2024-25, rydym yn parhau i ddiogelu'r setliad Llywodraeth Leol, drwy gynnal y cynnydd arfaethedig o 3.1% rhwng 2023-24 a 2024-25.

1.3.4 Fel rhan o'r Rhaglen Lywodraethu, rydym wedi ymrwymo i leihau'r baich gweinyddol ar awdurdodau lleol, er mwyn eu galluogi i ganolbwyntio ar eu gwaith hollbwysig wrth ddarparu gwasanaethau. Wrth wraidd y gwaith hwn y mae ein hawydd i sicrhau nad yw awdurdodau lleol yn cael eu llesteirio gan fiwrocratiaeth ddiangen. Er mwyn lleddfu'r pwysau ar lywodraeth leol a Llywodraeth Cymru yn ystod y cyfnod hwn o bwysau ar adnoddau, gwyddom fod yr angen i nodi, lleihau a dileu prosesau beichus neu ddiangen a darparu mwy o hyblygrwydd yn gryfach nag erioed. Rydym wedi gweithio'n agos gydag awdurdodau lleol er mwyn deall eu pryderon, a rheoli grantiau oedd y maes allweddol a nodwyd ar gyfer newid er budd pawb.

1.3.5 Yn y gyllideb ddrafft hon, rydym yn cynnig dull newydd o ymdrin â chyllid grantiau addysg ôl-16, gyda'r nod o leihau'r baich ar ein hawdurdodau lleol a'n hysgolion. Byddwn yn rhesymoli ac yn cyfuno ein grantiau a ddarperir i awdurdodau lleol a phartneriaethau a chonsortia rhanbarthol ar hyn o bryd. Rhwng 2024-25, rydym yn cynnig cyfuno Grant Addysg Awdurdodau Lleol, Consortia Rhanbarthol, y Grant Datblygu Disgyblion a grantiau'r Gymraeg yn un cynllun, sef Grant Addysg Awdurdodau Lleol. Bydd y cynllun grantiau hwn yn cynnwys pedair elfen o gyllid addysg: Safonau Ysgolion, Tegwch, Diwygio a Cymraeg 2050, a chaiff pob llinyn ei gyflwyno fel Llinell Wariant ar wahân yn y Gyllideb er mwyn helpu i sicrhau tryloywder. Bydd y cyllid hwn yn rhoi mwy o hyblygrwydd i'n hawdurdodau lleol partner wrth iddynt ein helpu i gyflawni ein hamcanion polisi. Darperir cyfanswm o £379m drwy Grant Addysg Awdurdodau Lleol yn 2023-24, sy'n gyson â'r darpariaethau cyllid ar gyfer grantiau tebyg yn 2023-24 ac yn gynnydd o 3.2% (£11.8m) o gymharu â chyllideb ddangosol 2024-25 ar gyfer y grantiau sy'n trosglwyddo i mewn. Ceir crynodeb o'r meysydd sydd wedi'u cynnwys yn y broses cyfuno grantiau a'r trosglwyddiadau cysylltiedig yn **Atodiad C**.

1.3.6 Er gwaethaf yr ymarfer ailgwmpasu, rydym wedi gallu cynnal cyllid sy'n cefnogi ymrwymiadau'r Rhaglen Lywodraethu, gan gynnwys:

- hybu cyllid mewn perthynas â'r rhaglen Recriwtio, Adfer a Chodi Safonau, a sefydlwyd er mwyn helpu dysgwyr i oresgyn effeithiau negyddol y pandemig a chefnogi'r dysgwyr mwyaf agored i niwed a dan anfantais, wrth i £10.9m o gyllid ychwanegol gael ei gyfeirio drwy'r llinyn Safonau Ysgolion y Grant Addysg Awdurdodau Lleol newydd;
- diogelu'r £9m ychwanegol a fuddsoddwyd y llynedd ar gyfer y Grant Datblygu Disgyblion (PDG) sy'n ariannu ysgolion i gefnogi'r dysgwyr mwyaf agored i niwed yn economaidd, wrth i gyllid gael ei drosglwyddo i linyn Tegwch mewn Addysg Grant Addysg newydd Awdurdodau Lleol (gweler adran 2.3);
- diogelu'r £4.5m ychwanegol a fuddsoddwyd y llynedd i gefnogi'r broses o roi'r Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol ar waith, wrth i werth £22m o gyllid bellach gael ei drosglwyddo drwy Grant Addysg Awdurdodau Lleol (gweler adran 2.10).

1.3.7 Mae'r gyllideb hon yn adlewyrchu'r dyraniadau canlynol sy'n gysylltiedig â'r Cytundeb Cydweithio â Plaid Cymru:

- £93.5m yn 2024-25 i gyflwyno Prydau Ysgol Am Ddim i Holl Blant Ysgolion Cynradd, sy'n cynnwys £3.5m ychwanegol o Gronfeydd Wrth Gefn y cytunwyd arnynt â Plaid Cymru yn dilyn ailbroffilio cyllid o 2022-23 (gweer adran 2.3);
- £4.5m yn 2024-25, drwy rewi cyllid ar lefel 2023-24 (sydd wedi rhyddhau £3.5m fel rhan o'r ymarfer ailgwmpasu), ar gyfer y Coleg Cymraeg Cenedlaethol a'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol i gynyddu cyfran y prentisiaethau a'r cyfleoedd addysg bellach sydd ar gael drwy gyfrwng y Gymraeg, a darparu cyfleoedd dysgu Cymraeg i bobl ifanc 16-25 oed (gweler adran 2.19).

1.3.8 O ran effeithiau trawsbynciol ein cynlluniau gwario, mae cefnogi'r rheini y mae'r argyfwng costau byw yn fwyaf tebygol o effeithio arnynt, yn ogystal â chyllid i gefnogi iechyd a llesiant corfforol, emosiynol a meddyliol plant a phobl ifanc, yn flaenoriaeth o hyd wrth ddyrannu adnoddau.

1.3.9 Mae gwerth am arian ac eglurder ynghylch y ffordd rydym yn defnyddio ein hadnoddau yn effeithiol yn ganolog i gyflawni ein blaenoriaethau, yn arbennig wrth inni adfer ar ôl y pandemig. Pan fydd gwariant wedi'i gynllunio yn unol â blaenoriaethau, mae gennym brosesau sydd wedi'u sefydlu'n dda ar waith i sicrhau y caiff adnoddau eu defnyddio'n effeithiol at y dibenion a fwriadwyd. Mae'r gweithdrefnau llywodraethu a monitro sydd ar waith yn adlewyrchu natur ein cydberthnasau â'n partneriaid cyflawni. Mae'r cynigion cyllidebol hyn yn adlewyrchu fy ymrwymiad parhaus i ddiogelu a blaenoriaethu buddsoddiad sy'n cefnogi mesurau ataliol cymaint â phosibl.

1.4 Hawliau plant ac ystyriaethau trawsbynciol eraill

Asesiad o'r Effaith ar Hawliau Plant

1.4.1 Cynhelir asesiadau effaith manwl, gan gynnwys Asesiad o'r Effaith ar Hawliau Plant, fel rhan o'n gwaith parhaus i ddatblygu ac adolygu polisïau. Mae Asesiad Effaith Integredig Strategol yn un o gyfres o ddogfennau a gyhoeddir fel rhan o'r Gyllideb ddrafft ac mae'n hanfodol i nodi tueddiadau allweddol ac effeithiau strategol a chyfunol ar lefel portffolio, ar draws amrywiaeth o feysydd, gan gynnwys rhoi ystyriaeth ddyledus i'r gofynion statudol.

1.4.2 Rydym yn parhau o'r farn bod y dull integredig sy'n sail i'r Asesiad Effaith Integredig Strategol yn ein galluogi i feithrin dealltwriaeth well o effeithiau croestoriadol ac anfwriadol penderfyniadau ynghylch gwariant ac i sicrhau bod y cyllid sydd ar gael yn cael yr effaith fwyaf posibl, gan leihau'r effaith anghymesur ar unrhyw grŵp neu faes penodol. Gallai ystyried maes effaith ar ei ben ei hun arwain at ganlyniadau anfwriadol fel effaith negyddol mewn un maes wedi'i llywio gan effaith gadarnhaol mewn maes arall.

1.4.3 Rydym wedi bod yn gweithio gyda Bwrdd Prosiect Cymru Ifanc Plant yng Nghymru a swyddogion ym mhob rhan o Lywodraeth Cymru i gyd-lunio fersiwn i bobl ifanc o Gynllun Gwella'r Gyllideb, a gaiff ei gyhoeddi ar ddiwedd mis Ionawr 2024. Mae fersiwn wedi'i hanimeiddio wedi'i datblygu hefyd, er mwyn ymgysylltu â phobl ifanc a'u helpu i ddeall sut mae Llywodraeth Cymru yn gweithio a'r hyn y mae Trysorlys Cymru yn ei wneud. Disgwylir i'r animeiddiad gael ei lansio ym mis Ionawr, yn y Senedd.

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

1.4.4 Rydym yn parhau i gael ein harwain gan bum ffordd o weithio Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 er mwyn gwella'r ffordd rydym yn gwneud penderfyniadau. Rydym yn cydnabod bod angen inni gydweithio â'n partneriaid a defnyddio ein hadnoddau cyfunol yn effeithiol i gynllunio ar gyfer y dewisiadau anodd sydd i ddod. Mae ein penderfyniad i ddiogelu cyllid ar gyfer y PDG ac ADY yn cydnabod pwysigrwydd blaenoriaethu buddsoddiad sy'n cefnogi mesurau ataliol.

1.4.5 Rydym yn parhau i weithio gyda Chomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol ac amrywiaeth o arbenigwyr i asesu'r modd rydym yn mynd i'r afael â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol. Mae ein cwricwlwm newydd yn eang, yn gytbwys, yn gynhwysol ac yn heriol, ond rydym yn cydnabod na fydd diwygio'r cwricwlwm ynddo'i hun yn sicrhau newid cynaliadwy. Dyluniwyd y cwricwlwm newydd i gynyddu ei gyfraniad at bob un o'r nodau llesiant i'r eithaf.

1.5 Costau Deddfwriaeth

Manylion y dyraniadau yng nghyllideb 2024-25 ar gyfer rhoi Deddf Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) 2021 a diwygiadau cysylltiedig i gymwysterau ar waith.

1.5.1 Mae'r costau sy'n gysylltiedig â rhoi Deddf Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) 2021 ar waith wedi'u nodi yn adran 2.5 ar ddiwygio'r cwricwlwm.

Manylion y dyraniadau ar gyfer rhoi Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018 a'r Rhaglen Trawsnewid ADY ehangach ar waith.

1.5.2 Mae'r costau sy'n gysylltiedig â rhoi Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018 a'r Rhaglen Trawsnewid ADY ehangach ar waith yn 2024-25 wedi'u nodi yn adran 2.10 ar ddiwygio ADY.

Manylion y dyraniadau yng nghyllideb 2024-25 ar gyfer rhoi Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022 ar waith.

1.5.3 2023-24 yw'r flwyddyn bontio olaf yn y broses o sefydlu'r Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil, ac nid oes unrhyw gostau penodol sy'n gysylltiedig â Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022 wedi'u nodi y tu hwnt i'r adeg hon. Ceir rhagor o fanylion am y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil yn adran 2.8.

Gwybodaeth am effaith ariannol unrhyw ddeddfwriaeth berthnasol gan Senedd y DU.

1.5.4 Ni wyddom am unrhyw ddeddfwriaeth gan Senedd y DU a all effeithio ar ein cyllideb ar gyfer 2024-25. Fodd bynnag, rydym yn parhau i fonitro Rhaglen Ddeddfwriaethol Llywodraeth y DU a byddwn yn sicrhau y caiff asesiadau effaith, gan gynnwys datblygu Asesiadau Effaith Rheoleiddiol eu cynnal lle bo angen.

Goblygiadau ariannol unrhyw is-ddeddfwriaeth berthnasol yn 2024-25.

1.5.5 Bydd y gyllideb yn parhau i ystyried is-ddeddfwriaeth yn 2024-25. Mae asesu costau rhoi deddfwriaeth ar waith a'r effaith ar y rheini mae'n effeithio arnynt yn hanfodol er mwyn sicrhau y dilynir egwyddorion "Cyfraith Dda". Mae rheoliadau drafft yn destun asesiad cadarn o gostau a buddiannau, a gynhelir drwy ymgynghori ac ymgysylltu â'n rhanddeiliaid, wrth ddatblygu'r Asesiadau Effaith Rheoleiddiol. Diben hyn yw sicrhau bod ein penderfyniadau'n cael eu llywio gan y bobl y byddant yn effeithio arnynt.

1.6 Effaith pandemig COVID-19

Gwybodaeth am unrhyw effaith sy'n weddill ar MEG y Gymraeg ac Addysg yn 2023-24 ac unrhyw oblygiadau parhaus yn 2024-25 yn sgil y pandemig, gan gynnwys diweddariad ar ddyraniadau'r gyllideb ar gyfer mynd i'r afael â'r rhain, er enghraifft a yw'r rhaglen "Recriwtio, Adfer a Chodi Safonau" yn parhau yn 2024-25.

1.6.1 Mae ysgolion a lleoliadau addysg yn parhau i weithredu mewn cyd-destun heriol iawn ac yn parhau i reoli effeithiau pellgyrhaeddol pandemig COVID-19, gan gynnwys lefelau cyson o absenoldeb ac ymddygiad gwaeth mewn ystafelloedd dosbarth, a phroblemau iechyd meddwl a llesiant. Prin yw'r dystiolaeth bod effeithiau COVID-19 wedi diflannu, a bydd pwysau ariannol pellach yn effeithio ar y ffordd y mae ysgolion a lleoliadau addysg yn rheoli effeithiau parhaus pandemig COVID-19 ar blant a phobl ifanc.

1.6.2 Fel yr amlinellwyd yn flaenorol, ar gyfer 2024-25, bydd y rhaglen Recriwtio, Adfer a Chodi Safonau bellach yn rhan o'r elfen cyllid Safonau Ysgolion a ddarperir i awdurdodau lleol drwy Grant Addysg Awdurdodau Lleol. Roedd disgwyl i gyllid y rhaglen Recriwtio, Adfer a Chodi Safonau leihau'n raddol o £37.5m yn 2023-24 i £28.5m yn 2024-25. Er mai'r bwriad oedd i'r rhaglen fod ar waith am gyfnod penodol o amser, mae'n amlwg bod effeithiau'r pandemig yn bodoli o hyd.

1.6.3 Felly, ar gyfer 2024-25, rydym wedi gallu ailflaenoriaethu cyllid o fewn y MEG i gynyddu elfen Safonau Ysgolion Grant Addysg Awdurdodau Lleol £10.9m er mwyn cefnogi ysgolion ymhellach yn ystod y cyfnod ariannol heriol hwn. Bydd hyn, nid yn unig yn golygu ein bod yn sicrhau bod y lleihad graddol arfaethedig yng nghyllid y rhaglen Recriwtio, Adfer a Chodi Safonau (£9m) yn cael ei wrthdroi er mwyn cynnal y lefel gyson honno o gyllid i ysgolion, ond bod 1.9m ychwanegol hefyd yn cael ei ddarparu er mwyn cynyddu'r elfen hon o'r grant. Mae hyn yn cynyddu'r cyllid Safonau Ysgolion o fewn Grant Addysg Awdurdodau Lleol i £159.9m ar gyfer 2024-25, sy'n cynnwys cyllid a gefnogwyd yn flaenorol drwy'r Grant Gwella Addysg (£115.2m) a darpariaeth Feithrin y Cyfnod Sylfaen (£5.3m).

Manylion a dadansoddiad o'r cyllid a ddyrannwyd ar gyfer ymateb y sector addysg i'r pandemig, yn 2022-23, ac unrhyw ddyraniad yn 2024-25 (yn ei hanfod, diweddariad i baragraffau 1.6.5-1.6.6 o bapur y llynedd).

1.6.4 Ar gyfer 2022-23, nid oedd unrhyw newidiadau i'r cyllid a amlinellwyd ym mhapur y llynedd. Yn 2023-24, dyrannwyd y symiau canlynol:
- £37.5m i barhau â'r rhaglen Recriwtio, Adfer a Chodi Safonau;
- £5.33m i gefnogi llesiant a chynnydd dysgwyr mewn ysgolion;
- £12m ar gyfer Anghenion Dysgu Ychwanegol;
- £2m ar gyfer darpariaeth cwnsela ychwanegol;
- £3.5m ar gyfer presenoldeb i gefnogi ac annog dysgwyr sydd wedi ymddieithrio neu sy'n wynebu risg o wneud hynny.

1.6.5 Yn 2024-25, caiff y mwyafrif o'r cyllid hwn ei ddyfarnu i awdurdodau lleol drwy'r Grant Addysg Awdurdodau Lleol newydd.

1.6.6 Mae Gwerthusiad o'r Cyllid Adferiad COVID-19 Ôl-16 2022-2023 ac ymchwil Llywodraeth Cymru ar effaith y pandemig ar ddysgwyr mewn Sefydliadau Addysg Bellach wedi dangos bod angen parhaus am sesiynau dysgu ychwanegol am fod bylchau yng ngwybodaeth a

sgiliau dysgwyr. Mae angen cymorth ychwanegol ar ddysgwyr drwy gyfarwyddwyd gyrfaoedd a help i ddewis llwybrau addysg a hyfforddiant priodol. Bydd swyddogion yn parhau i weithio gyda rhanddeiliaid er mwyn ystyried y ffyrdd mwyaf priodol o wella a datblygu cadernid a pharodrwydd y systemau addysg ôl-16 ymhellach ar gyfer heriau hirdymor.

1.6.7 Gan gydnabod effeithiau parhaus pandemig COVID-19 ar ddysgwyr ôl-16, diogelwyd cyllid Adferiad a Chynnydd Dysgwyr Ôl-16 rhag gostyngiadau yn 2024-25, gan sicrhau y caiff £10.562m pellach ei ddyrannu i gefnogi dysgwyr drwy ymyriadau grŵp neu un i un ychwanegol.

1.7 Effaith Brexit

Diweddariad ar b'un a oes unrhyw oblygiadau ariannol ar gyfer MEG y Gymraeg ac Addysg 2024-25 rhag ymadawiad y DU o'r Undeb Ewropeaidd, ac unrhyw ddyraniadau a wneir i liniaru'r rhain.

1.7.1 Nid oes unrhyw brosiectau Ewropeaidd o fewn MEG y Gymraeg ac Addysg ar hyn o bryd nac, felly, unrhyw effaith ar ddyraniadau'r gyllideb ar gyfer 2024-25. Ceir rhagor o fanylion am ein rhaglen Taith i ddysgwyr, a gyflwynwyd yn lle cynllun poblogaidd Erasmus+, yn adran 2.19. Mae'n golygu y gall Cymru a'i phartneriaid rhyngwladol barhau i gael budd o gynlluniau cyfnewid mewn ffordd debyg i'r cyfleoedd a ddeilliodd o Erasmus+, yn Ewrop a thu hwnt.

1.8 Effaith pwysau costau byw ar ddarparu gwasanaethau addysg

Diweddariad ar oblygiadau pwysau costau byw a phrisiau ynni uchel ar ddarpariaeth weithredol sefydliadau addysg – ar draws lleoliadau'r blynyddoedd cynnar, ysgolion, colegau, prifysgolion a darparwyr hyfforddiant.

1.8.1 Fel pob gwasanaeth cyhoeddus, mae pwysau chwyddiant a chostau byw (costau ynni, costau bwyd, cyflog) yn rhoi pwysau sylweddol ar bob sefydliad addysg, gan gynnwys ysgolion, sefydliadau addysg bellach a sefydliadau addysg uwch. Yn ystod y flwyddyn ariannol hon, rydym wedi gweld costau ynni yn cynyddu'n barhaus wrth i gontractau presennol ddod i ben a chapiau ar brisiau gael eu tynnu. Rydym yn cydnabod y pwysau ar awdurdodau lleol a gwasanaethau cyhoeddus eraill ac nad oes unrhyw atebion hawdd. Rydym yn parhau i ymgysylltu'n agos â'n rhanddeiliaid ynghylch y materion hyn. Maent yn parhau i ddefnyddio eu hadnoddau eu hunain i dalu costau nifer o fesurau i gefnogi staff a myfyrwyr drwy'r argyfwng costau byw parhaus.

1.8.2 Darperir cyllid craidd i ysgolion drwy'r setliad Llywodraeth Leol ac rydym wedi diogelu'r Grant Cynnal Refeniw er mwyn sicrhau y rhoddir blaenoriaeth i ysgolion.

1.8.3 Mae sefydliadau addysg bellach wedi wynebu costau cynyddol nwyddau traul a ddefnyddir i ddarparu rhaglenni dysgu galwedigaethol. Mae costau pren, dur a deunyddiau ac adnoddau eraill wedi cynyddu'n gyflym. Yn ystod blynyddoedd blaenorol, mae Llywodraeth Cymru wedi gallu darparu dros £2m o gyllid ychwanegol i gydnabod y costau hyn a sicrhau bod dysgwyr yn cael cyfleoedd addas i roi gwersi a ddysgwyd ar waith. Fodd bynnag, mae blaenoriaethu cyllideb 2023-24 yn ystod y flwyddyn wedi golygu na allem barhau i gefnogi hyn yn 2023/24, a fydd yn cael rhywfaint o effaith ar allu dysgwyr i ymarfer dysgu drwy lwybrau galwedigaethol penodol.

1.9 Monitro cyllidebau

Gwybodaeth am y prosesau sydd ar waith i fonitro cyllidebau yn ystod y flwyddyn, gan nodi diffygion a gwargedau, a chymryd camau unioni neu ddyrannu cronfeydd ychwanegol i wrthbwyso unrhyw ddiffygion, yn enwedig yng ngoleuni'r pandemig.

1.9.1 Mae rheolaeth ariannol ofalus yn hanfodol o ystyried y pwysau ariannol eithriadol a wynebir gan wasanaethau cyhoeddus. Parheir i fonitro a herio'r holl gyllidebau'n fisol yn ystod 2023-24, er mwyn ystyried y rhagolygon diweddaraf a throsglwyddiadau mewn cyllidebau yn ôl yr angen a sicrhau cyllideb gytbwys erbyn diwedd y flwyddyn. Rwy'n cael diweddariadau ariannol ar y rhagolygon ar gyfer y MEG er mwyn sicrhau bod cyllidebau yn parhau ar y trywydd cywir i gyflawni blaenoriaethau.

Goblygiadau'r materion y cyfeiriwyd atynt yn natganiad Prif Weinidog Cymru ar 9 Awst 2023 ar gyfer MEG y Gymraeg ac Addysg ac adroddiadau am yr arbedion y mae angen eu gwneud yn ystod y flwyddyn ariannol hon.

1.9.2 Cadarnhaodd diweddariad y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol ar sefyllfa ariannol Llywodraeth Cymru ar gyfer 2023-24, a gyhoeddwyd ar 17 Hydref, leihad o £74.7m (4.1%) mewn cyllidebau refeniw Addysg a lleihad o £40m (11.2%) mewn cyfalaf o gymharu â Chyllideb Derfynol 2023-24 (Chwefror 2023). Cyhoeddwyd crynodeb o'r prif newidiadau ochr yn ochr â'r datganiad hwn, a chaiff ei ffurfioli yn Ail Gyllideb Atodol 2023-24 ar 20 Chwefror 2024. Yn ogystal ag adolygiad o'r holl gyllidebau heb eu neilltuo, mae'r meysydd lle rydym wedi gallu lleihau cyllid refeniw yn deillio o danwariant ar gyllidebau seiliedig ar alw a grantiau, gan gynnwys grantiau cymorth i fyfyrwyr. Mae'r tanwariant a ragwelir ar y gyllideb hon wedi llywio penderfyniadau ynghylch cyllid y gellid ei gynnig i'w ailflaenoriaethu yn 2024-25.

Manylion unrhyw newidiadau i MEG y Gymraeg ac Addysg 2022-23 a ddisgwylir eisoes yn yr Ail Gyllideb Atodol.

1.9.3 Yn ychwanegol at y newidiadau i'r gyllideb a amlinellir ym mharagraff 1.4.2 uchod, mae nifer bach o drosglwyddiadau eraill wedi'u cynllunio ar gyfer Ail Gyllideb Atodol 2023-24 a amlinellir yn Atodiad D (gan adlewyrchu'r sefyllfa ar adeg ysgrifennu'r papur tystiolaeth hwn).

Goblygiadau Datganiad Hydref 2023 Llywodraeth y DU ar gyfer MEG y Gymraeg ac Addysg.

1.9.4 Nid oedd Datganiad yr Hydref Llywodraeth y DU a gyhoeddwyd ar 22 Tachwedd yn cynnwys unrhyw gymorth wedi'i dargedu ar gyfer y rhai mwyaf agored i niwed nac unrhyw beth newydd nac ystyrlon i Gymru, ac roedd yn drychineb i wasanaethau cyhoeddus yn y DU, sy'n cael eu hamddifadu o gyllid angenrheidiol. Ni wnaed unrhyw ddyraniadau penodol i MEG y Gymraeg ac Addysg o ganlyniad i Ddatganiad yr Hydref.

2. Meysydd penodol

Mae'r adran hon yn rhoi diweddariad ar feysydd penodol ar gais y Pwyllgor.

2.1 Cyllid ar gyfer cyllidebau ysgolion

Esboniad o'r ffordd y mae Llywodraeth Cymru wedi blaenoriaethu cyllid ar gyfer ysgolion yng Nghyllideb Ddrafft 2024-25 yn y MEG Cyllid a Llywodraeth Leol a MEG y Gymraeg ac Addysg) ac wedi ystyried adolygiad Sibieta o wariant ysgolion wrth bennu'r gyllideb hon.

2.1.1 Y brif ffynhonnell cyllid a ddarperir gan Lywodraeth Cymru i ysgolion yw'r cyllid a roddir i awdurdodau lleol drwy'r setliad llywodraeth leol. Fel y nodwyd ar gyfer 2024-25, rydym wedi ymrwymo i gynnal y cynnydd o 3.1% yn y setliad Llywodraeth Leol, drwy gyfraniad cyllid craidd blynyddol o £5.7bn. Yn ychwanegol at hynny, rydym yn darparu £1.3m drwy'r Grant Cynnal Refeniw er mwyn sicrhau bod setliad pob awdurdod lleol yn cynyddu o leiaf 2%.

2.1.2 Dros y blynyddoedd diwethaf, rydym wedi bod yn symleiddio'r broses o fonitro a gwerthuso ein grantiau, a gellir gweld canlyniad y gwaith hwn yn nyfarniadau grantiau y flwyddyn hon. Fodd bynnag, mae angen inni gyflymu'r gwaith hwn er mwyn sicrhau bod adnoddau'n cael eu targedu yn y ffyrdd mwyaf priodol, effeithlon ac effeithiol. Felly, mae ein dull newydd o ymdrin â grantiau ar gyfer addysg ôl-16 yn symleiddio cyllid i awdurdodau lleol ac ysgolion ymhellach, yn unol â chenhadaeth ein cenedl i sicrhau safonau a dyheadau uchel i bawb. O fis Ebrill 2024, byddwn yn darparu cyllid drwy Grant Addysg Awdurdodau Lleol o dan bedair elfen grant, sef: Safonau Ysgolion, Tegwch, Diwygio a Cymraeg 2050.

2.1.3 Mae symleiddio hefyd yn golygu ystyried sut mae'r grantiau hyn yn cael eu gweinyddu. Pwysleisiodd yr *Adolygiad o Wariant Ysgolion yng Nghymru* gymhlethdod diangen ein system, ac mae'r mater wedi cael ei godi fel rhan o negodiadau llwyth gwaith. Amlygodd yr Adolygiad o Rolau a Chyfrifoldebau Partneriaid Addysg yng Nghymru, a gyhoeddwyd ym mis Gorffennaf, hefyd rwystredigaethau ynghylch y broses cyllido grantiau, y fiwrocratiaeth sy'n gysylltiedig â hi, a'r ansicrwydd mae'n ei achosi i arweinwyr ysgolion.

2.1.4 Drwy'r dull newydd o ymdrin â grantiau, byddwn yn buddsoddi £379m fel rhan o Grand Addysg Awdurdodau Lleol yn 2024-25. Byddwn yn gweithio gyda phob partner dros yr ychydig fisoedd nesaf cyn y flwyddyn ariannol newydd er mwyn sicrhau y caiff y trefniadau newydd eu hymgorffori.

2.1.5 Erys rhywfaint o gyllid y tu hwnt i'r dull newydd hwn, sef ein cynlluniau seiliedig ar alw, lle mae hawliadau penodol ar alw gwirioneddol yn angenrheidiol at ddibenion talu, mae'r cynlluniau hyn yn cynnwys Prydau Ysgol Am Ddim i Holl Blant Ysgolion Cynradd, Hanfodion Ysgol, CPCP a chyllid Lleoliadau Arbenigol ôl-16.

Diweddariad ar unrhyw waith y mae Llywodraeth Cymru yn ei wneud i ystyried diwygiadau i Reoliadau Cyllido Ysgolion (Cymru) 2010.

2.1.6 Mae amrywiaeth eang o bortffolios Llywodraeth Cymru yn rhan o'r system addysg a'r cyllid sydd ar gael i'n pobl ifanc. Mae llawer o feysydd trawsbynciol sy'n berthnasol i nifer o'r argymhellion a wnaed yn adolygiad Luke Sibieta ac adroddiad y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg, Cyllido Ysgolion yng Nghymru, a gyhoeddwyd yn 2019. Felly, rydym wedi sefydlu grŵp rhanddeiliaid mewnol i gydgysylltu a rheoli'r gwaith hwn.

2.1.7 Rydym hefyd wedi gwahodd awdurdodau lleol ac undebau llafur i gwblhau holiadur anffurfiol a sefydlu gweithgor o gynrychiolwyr awdurdodau lleol.

2.1.8 Yn ychwanegol at hyn, rydym hefyd wedi comisiynu darnau amrywiol o ymchwil er mwyn sicrhau bod gennym y dystiolaeth ddiweddaraf i helpu i lywio'r gwaith o lunio polisïau. Mae

hyn yn cynnwys ymchwil ar y defnydd o'r PDG a'i effeithiolrwydd, a gynhaliwyd gan Brifysgol Bangor. Gwnaethom gyhoeddi'r adroddiad hwn ym mis Medi 2023. Rydym hefyd yn ystyried ffyrdd amgen o nodi anfantais economaidd-gymdeithasol er mwyn cefnogi dyraniadau cyllid ymhellach yn y dyfodol, ac rydym wrthi'n comisiynu darn o ymchwil ar hyn.

Safbwynt y Gweinidog ar lefel cronfeydd wrth gefn ysgolion, yng nghyd-destun data 31 Mawrth 2023 y disgwylir iddynt gael eu cyhoeddi ddiwedd mis Hydref 2023.

2.1.9 Yn y datganiad ystadegol diweddaraf, roedd cronfeydd wrth gefn ysgolion wedi'u lleihau o £301m yn 2022, i £208m ar 31 Mawrth 2023; lleihad o £93m (31%) o gymharu â'r flwyddyn flaenorol. Er bod lefelau cronfeydd wrth gefn ysgolion yn dal i fod yn uchel ym mis Mawrth 2023 yn ôl pob golwg, gwyddom fod rhai ysgolion yn wynebu diffyg. Rydym bellach yn gweld ysgolion yn defnyddio'r cronfeydd wrth gefn hyn i reoli'r pwysau cynyddol a wynebir o ganlyniad i chwyddiant a'r argyfwng costau byw. Rydym yn cefnogi awdurdodau lleol i weithio gyda'u hysgolion i reoli eu cyllidebau mewn modd hyblyg yng ngoleuni'r amgylchiadau presennol.

2.1.10 Mae ysgolion ac awdurdodau lleol yn wynebu pwysau ariannol sylweddol ac nid oes unrhyw atebion hawdd i ddatrys y problemau a wynebir. Gwyddom ei bod yn hollbwysig bod sianeli cyfathrebu ar waith yn ystod y cyfnod arbennig o anodd hwn, ac rydym yn ymgysylltu'n agos â llywodraeth leol ynghylch y gyllideb a materion eraill.

2.2 Cyllid ar gyfer gwella ysgolion

Esboniad o'r modd y mae Cyllideb Ddrafft 2024-25 yn helpu i wella ysgolion a chodi safonau addysg.

2.2.1 Mae cyllidebau ar draws MEG y Gymraeg ac Addysg yn helpu i wella ysgolion a chodi safonau ysgolion. Darperir gwasanaethau gwella ysgolion drwy awdurdodau lleol. Felly, rydym yn diogelu'r setliad llywodraeth leol, sy'n darparu cyllid craidd i ysgolion, ac o fewn y gyllideb adrannol rydym wedi ail-lunio ein cynlluniau gwario er mwyn canolbwyntio ar addysg ôl-16 a chodi safonau ysgolion.

2.2.2 Fel yr amlinellwyd, bydd symleiddio ein grantiau yn helpu i sicrhau bod adnoddau'n cael eu targedu yn y ffyrdd mwyaf priodol, effeithlon ac effeithiol. Drwy greu llinyn Safonau Ysgolion o Grant Addysg Awdurdodau Lleol, byddwn yn cyfeirio bron £160m o gyllid ar ysgolion a lleoliadau eraill er mwyn helpu i wella ysgolion a helpu dysgwyr i adfer ar ôl y pandemig er mwyn codi safonau. Er mwyn cydnabod pwysigrwydd helpu ysgolion i wella a chodi safonau ymhellach, a'r angen i wneud hynny, rydym wedi cynyddu'r gyllideb £10.9m (3.2%) o gymharu â sefyllfa ddangosol 2024-25. Bydd hyn yn golygu y bydd ein hysgolion a'n lleoliadau yn gallu parhau i gefnogi ein dysgwyr yn y ffordd orau posibl gyda'r adnoddau sydd ar gael iddynt.

Manylion dyraniadau Grant Gwella Ysgolion y Consortia Rhanbarthol (RCSIG) ar gyfer 2023-24, wedi'u dadansoddi yn ôl amcan a/neu ddisgrifiad o'r cyllid – yn ei hanfod, diweddariad i Atodiad D i bapur y llynedd. Manylion ynglyn â faint o RCSIG a dalwyd i bob consortiwm a/neu awdurdod lleol yn 2023-24.

2.2.3 Mae'r tablau yn **Atodiad E** yn rhoi dadansoddiad o'r £158.4m o RCSIG ar gyfer 2023-24, ynghyd â chyfanswm y cyllid yn ôl consortiwm neu awdurdod lleol.

Gwybodaeth am elfen Grant Gwella Addysg RCSIG a'r adolygiad a oedd yn mynd rhagddo pan drafodwyd y gyllideb y llynedd.

2.2.4 Yn dilyn gwaith ymgysylltu â'r consortia rhanbarthol, partneriaethau ac awdurdodau lleol, gwnaethom gasglu gwybodaeth am y fformiwlâu cyllido presennol a ddefnyddir ledled Cymru mewn perthynas â'r Grant Gwella Addysg. Roedd hyn yn amrywio ar draws y rhanbarthau a nodwyd cymhlethdodau mewn perthynas â'r dull hwn o ddyrannu cyllid. Mae'r Adolygiad o Rolau a Chyfrifoldebau Partneriaid Addysg yng Nghymru hefyd wedi ail-bwysleisio'r angen am lai o gymhlethdod a mwy o dryloywder mewn perthynas â'r Grant Gwella Addysg.

2.2.5 Mae cyllideb y Grant Gwella Addysg wedi'i chynnwys yn y broses o gyfuno grantiau addysg; mae'n rhan o elfen gyllid Safonau Ysgolion Grant Addysg Awdurdodau Lleol. Rydym yn bwriadu cymhwyso fformiwla gyllido genedlaethol at gyllid Safonau Ysgolion. Caiff manylion y fformiwla hon eu cyhoeddi'n flynyddol, cyn y flwyddyn ariannol. Bydd hyn yn galluogi ysgolion i bennu faint o gyllid y byddant yn ei gael ar gyfer y flwyddyn ariannol sydd i ddod i'w helpu i gynllunio eu cyllideb.

2.3 Costau byw a lleihau effaith amddifadedd ar ddeilliannau addysgol

Gwybodaeth am y modd y mae adnoddau o fewn MEG y Gymraeg ac Addysg yn cael eu defnyddio i gyflawni ymrwymiad hirdymor Llywodraeth Cymru i leihau effaith amddifadedd ar ddeilliannau addysgol.

2.3.1 Mae mynd i'r afael ag effaith tlodi ar gyrhaeddiad wrth wraidd ein cenhadaeth genedlaethol ym maes addysg. Mae'r PDG yn chwarae rhan allweddol i gyflawni hyn a byddwn yn adeiladu ar arferion effeithiol drwy sicrhau ein bod yn targedu'r cyllid yn y ffordd orau posibl.

2.3.2 Bydd cyllid yn parhau i gael ei ddyrannu ar sail £1,150 fesul dysgwr ac i gael ei gyfeirio'n uniongyrchol at ysgolion gan yr awdurdod lleol. Mae cyllid y PDG yn helpu ysgolion i liniaru effaith tlodi ar blant drwy ddarparu cyllid ychwanegol ar gyfer dysgwyr o aelwydydd incwm isel a phlant sydd â phrofiad o fod mewn gofal. Mae hefyd yn cefnogi amcanion Strategaeth Tlodi Plant ddrafft Llywodraeth Cymru.

2.3.3 Mae'r grant Hanfodion Ysgol hefyd yn chwarae rôl bwysig ac mae wedi gwneud gwahaniaeth sylweddol i lawer o deuluoedd incwm isel ledled Cymru, drwy helpu i leddfu gofidiau ynglŷn â phrynu gwisg ysgol ac offer a galluogi plant a phobl i fynychu'r ysgol a chymryd rhan mewn gweithgareddau ar yr un lefel â'u cyfoedion. Yn 2021-22, estynnwyd y grant i blant a phobl ifanc ym mhob blwyddyn ysgol orfodol sy'n gymwys am brydau ysgol am ddim ar sail prawf modd neu sy'n derbyn gofal gan awdurdod lleol.

Dadansoddiad o Linell Wariant yn y Gyllideb "Mynd i'r Afael â Rhwystrau i Gyrhaeddiad" ar gyfer y Grant Datblygu Disgyblion (PDG) a'r Grant Hanfodion Ysgol a diweddariad ar y ffordd y caiff cymhwysedd ar gyfer y rhain ei asesu, gan gofio bod y prif feini prawf cymhwyso (cymhwysedd ar gyfer prydau ysgol am ddim) yn newid i ddarpariaeth gyffredinol mewn ysgolion cynradd.

2.3.4 Fel rhan o'r gwaith i leihau'r baich gweinyddol ar awdurdodau lleol a chydgrynhoi'r dirwedd grantiau, caiff gwerth £127.825m o gyllid y PDG ei drosglwyddo o Linell Wariant yn y Gyllideb Mynd i'r Afael â Rhwystrau i Gyrhaeddiad i Linell Wariant yn y Gyllideb gyfunol

newydd Tegwch mewn Addysg Grant Addysg Awdurdodau Lleol yn 2024-25. Nid oes unrhyw newid i'r gyllideb hon o gymharu â 2023-24. Parheir i ddyrannu cyllid ar sail nifer y dysgwyr sy'n gymwys am brydau ysgol am ddim yn y Cyfrifiad Ysgolion Blynyddol ar Lefel Disgyblion (CYBLD) ar gyfer y flwyddyn flaenorol (CYBLD 2023 ar gyfer dyraniadau 2024-25).

2.3.5 Yn dilyn trosglwyddiad gweinyddol er mwyn symud cyllid ar gyfer Grant Plant y Lluoedd Arfog (£0.27m) i Linell Wariant yn y Gyllideb Grwpiau Agored i Niwed, cynigir y dylai'r gyllideb sy'n weddill o fewn Llinell Wariant yn y Gyllideb Mynd i'r afael â Rhwystrau i Gyrhaeddiad (4764), sef £13.885m, gynnwys y canlynol:

- Grant Hanfodion Ysgol (£13.096m) – er bod y grant wedi'i leihau £0.5m i adlewyrchu'r lleihad yn nifer y dysgwyr a oedd yn gymwys am brydau ysgol am ddim yn CYBLD 2023. Cyllideb seiliedig ar alw yw hon, ac nid oes unrhyw newid i hawl dysgwyr cymwys ((£125 fesul dysgwr neu £200 ar gyfer y rheini sy'n dechrau ym Mlwyddyn 7).
- Rhaglenni Tegwch a Chyrhaeddiad (£0.789m)

2.3.6 Cydnabu fy natganiad ysgrifenedig a gyhoeddwyd ym mis Rhagfyr 2021 ei bod yn bosibl, drwy gynnig prydau ysgol am ddim i bob dysgwr ysgol gynradd, na fyddem yn gallu defnyddio cymhwysedd am brydau ysgol am ddim fel dangosydd procsi ar gyfer anfantais economaidd-gymdeithasol ymysg plant yn y grŵp oedran hwn mwyach.

2.3.7 Nododd y datganiad fod angen inni weithio'n agosach gyda phartneriaid, ym mhob rhan o'r llywodraeth, i ystyried effaith unrhyw newidiadau posibl i'r ffordd rydym yn cofnodi'r rheini sy'n gymwys am brydau ysgol am ddim, ac unrhyw setiau data cysylltiedig. Diben hyn yw sicrhau ein bod yn tarfu cyn lleied â phosibl ar ddyraniadau cyllid, hawliau dysgwyr a theuluoedd, a ffyrdd o weithio yn y dyfodol. Mae swyddogion yn mynd ar drywydd prosiect ymchwil tri cham i ystyried pam a sut mae Llywodraeth Cymru a phartneriaid yn y sector cyhoeddus yn defnyddio'r dangosydd ar gyfer prydau ysgol am ddim, ac archwilio opsiynau addas i ddiwallu anghenion am ddata ar amddifadedd economaidd-gymdeithasol dysgwyr yn y dyfodol. Mae cam cyntaf y prosiect ymchwil wedi cael ei gynnig ar dendr, a disgwylir i bob cam gael eu cwblhau o fewn 12 mis.

2.3.8 Mae rhieni/gwarcheidwaid yn parhau i gael eu hannog drwy ymgyrch gyfathrebu i gofrestru eu cymhwysedd ar gyfer prydau ysgol am ddim ar sail prawf modd gan fod hyn yn ffurfio rhan o'r meini prawf ar gyfer cyllid ar gyfer y PDG a Hanfodion Ysgol.

Gwybodaeth am sut mae adnoddau o fewn MEG y Gymraeg ac Addysg yn cael eu defnyddio i helpu dysgwyr mewn addysg ôl-16 i ymdopi ag effeithiau costau byw, ac i fynd i'r afael ag effaith amddifadedd ar ddeilliannau (gan gynnwys, er enghraifft, drwy gyllid caledi ychwanegol ar gyfer darparwyr, neu drwy gyllid cymorth i fyfyrwyr presennol fel y Lwfans Cynhaliaeth Addysg).

2.3.9 Gall dysgwyr llawnamser fanteisio ar addysg bellach am ddim, beth bynnag fo'u hoedran, sy'n lleihau rhwystrau i bob dysgwr gael addysg lawnamser. Mae'r fethodoleg gyllido ar gyfer addysg ôl-16 yn cynnwys cyllid ychwanegol ar gyfer amddifadedd addysgol, sy'n dyrannu cyllid i awdurdod lleol neu goleg addysg bellach ar sail pedwar degradd uchaf maes Addysg Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru. Mae hyn yn creu gwerth £3.732m o gyllid ychwanegol ar gyfer chweched dosbarth awdurdodau lleol a gwerth £18.933m o gyllid ychwanegol ar gyfer colegau addysg bellach.

2.3.10 Gall y Gronfa Ariannol Wrth Gefn helpu dysgwyr cymwys mewn coleg addysg bellach sy'n wynebu anawsterau ariannol. Gallai hyn helpu i dalu costau fel ffioedd, costau sy'n gysylltiedig â'r cwrs, trafnidiaeth, bwyd, a chostau gofal plant. Pennir y math o gymorth a ddarperir, a chymhwysedd, gan y coleg addysg bellach unigol. Yn 2023-24, cynyddwyd cyllid craidd y Gronfa Ariannol Wrth Gefn o £6.33m i £6.71m er mwyn cydnabod effeithiau'r cynnydd mewn costau byw a helpu'r dysgwyr hynny na fyddent fel arall yn gallu manteisio ar addysg. Mae'r gyllideb hon wedi cael ei diogelu rhag cael ei lleihau yn 2024-25.

2.3.11 Cynyddwyd cymorth cynhaliaeth statudol i fyfyrwyr sy'n ymgymryd â chyrsiau addysg uwch 9.4% ar gyfer blwyddyn academaidd 2023/24. Rydym yn dal i fod yn ymwybodol o bwysigrwydd cyllid ar gyfer costau byw, ynghyd â chymorth drwy gymysgedd o grantiau a benthyciadau sy'n gynyddol; mae'r rheini o gefndir incwm isel yn gymwys i gael lefelau uwch o grant. Caiff cyfraddau 2024/25 eu cadarnhau yn gynnar yn y flwyddyn newydd a chyn mis Mawrth 2024 fan bellaf. Er bod cyllid ar gyfer y grantiau cymorth i fyfyrwyr wedi'i lleihau £53.9m yn 2024-25, mae'r gyllideb yn seiliedig ar alw a bwriedir i'r un cymorth gael ei gynnig i bob myfyriwr israddedig yn 2024/25.

2.3.12 Yn unol â'r Rhaglen Lywodraethu, nid yn unig rydym wedi diogelu'r Lwfans Cynhaliaeth Addysg, ond rydym hefyd wedi ei gynyddu ym mis Ebrill 2023 i £40 yr wythnos i bobl ifanc cymwys sy'n mynychu lleoliadau addysg ôl-orfodol. Bwriedir i'r LCA barhau ar y lefel honno ar gyfer 2024/25. Yn unol ag argymhelliad y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg, mae adolygiad annibynnol o'r LCA wrthi'n cael ei gomisiynu, a chaiff argymhellion yr adolygiad hwn eu hystyried ar gyfer 2025/26 yn unol â'r cyllidebau a fydd ar gael ar y pryd.

Costau ehangu prydau ysgol am ddim yn 2023-24, 2024-25 ac yn y dyfodol, a diweddariad ar yr amserlen ar gyfer ehangu prydau ysgol am ddim i bob grŵp oedran ysgol gynradd.

2.3.13 Fel rhan o'n Cytundeb Cydweithio â Plaid Cymru, ceir ymrwymiad i gyflwyno Prydau Ysgol Am Ddim i Holl Blant Ysgolion Cynradd dros gyfnod y cytundeb. Yn wreiddiol, dyrannwyd £200m o refeniw dros dair blynedd er mwyn cyflawni'r ymrwymiad hwn: £40m ar gyfer 2022-23, £70m ar gyfer 2023-24 a £90m ar gyfer 2024-25. Yn dilyn cytundeb Plaid Cymru, o ganlyniad i danwariant yn 2022-23, mae £7.4m wedi cael ei ailbroffilio ar gyfer 2023-24 er mwyn helpu i ddarparu prydau ysgol am ddim yn ystod gwyliau'r ysgol (hyd at hanner tymor mis Mai) a £3.5m ar gyfer 2024-25. Cynigiwyd £11.5m fel rhan o'r ymarfer ailflaenoriaethu yn ystod y flwyddyn, gan leihau'r gyllideb £58.5m ar gyfer 2023-24 (£65.9m yn cynnwys ailbroffilio). Grant seiliedig ar alw i awdurdodau lleol yw hwn, ac er ei fod wedi'i leihau, erys digon o gyllid i gyflawni'r cynlluniau cyflwyno presennol yn ystod y flwyddyn ariannol hon. Ar gyfer 2024-25, mae'r gyllideb hon yn adlewyrchu dyraniad o £3.5m o Gronfeydd Wrth Gefn ar gyfer Prydau Ysgol Am Ddim i Holl Blant Ysgolion Cynradd, gan gynyddu'r gyllideb i £93.5m yn 2024-25. Mae'r gyllideb hon yn rhoi cyfle i ymateb i ganfyddiadau'r adolygiad cyfradd uned drwy gynyddu'r gyfradd uned. Mae hefyd yn caniatáu lle i dwf yn y nifer sy'n manteisio ar y cynllun, uwchlaw'r lefel bresennol o tua 70%, gan gadw £5.1m ar lefel manteisio o 80%, i roi hyblygrwydd i ymateb i unrhyw faterion sy'n dod i'r amlwg yn ystod y flwyddyn.

2.3.14 Dyrannwyd gwerth £60m o gyllid cyfalaf (£25m yn 2021-22 a £35m yn 2022-23) i awdurdodau lleol i'w fuddsoddi mewn gwelliannau i gyfleusterau arlwyo ysgolion, gan gynnwys prynu cyfarpar, uwchraddio cyfleusterau cegin presennol, a diweddaru systemau digidol. Rhagwelwn y bydd y cyllid hwn yn ddigon i'r mwyafrif o awdurdodau lleol, ac er nad oes unrhyw gyllid cyfalaf wedi cael ei glustnodi ar gyfer Prydau Ysgol Am Ddim i Holl Blant

Ysgolion Cynradd yn 2023-24 na 2024-25, byddwn yn parhau i adolygu cynigion yn ôl yr angen fesul achos, gan ddyrannu cyllid drwy'r Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy.

2.3.15 Mae awdurdodau lleol yn parhau i gyflwyno'r cynnig, ac mae pob un ohonynt ar y trywydd cywir i'w gyflwyno erbyn diwedd y Cytundeb Cydweithio. Ers dechrau'r flwyddyn academaidd newydd ym mis Medi 2023:

- mae 13 o awdurdodau lleol wrthi'n ei gyflwyno i bob grŵp oedran ysgol gynradd;
- mae chwe awdurdod lleol wedi'i gyflwyno hyd at Flwyddyn 4, a disgwylir iddo gael ei gyflwyno i Flynyddoedd 5 a 6 ym mis Ebrill 2024;
- mae'r tri awdurdod lleol sy'n weddill wedi ei gyflwyno hyd at Flwyddyn 3, a disgwylir iddo gael ei gyflwyno i'r grwpiau blwyddyn eraill o fis Ebrill 2024 ymlaen.

2.3.16 O ganlyniad i gyflwyno prydau ysgol am ddim i holl blant ysgolion cynradd, mae mwy na 145,000 o blant ysgol gynradd bellach yn gymwys am brydau ysgol a, ddim ac yn cael cynnig o leiaf un pryd maethlon yn ystod y diwrnod ysgol. Mae mwy nag 11 miliwn o brydau ychwanegol wedi cael eu gweini ers mis Medi 2022.

Dadansoddiad pellach o'r cyllid a ddarparwyd i awdurdodau lleol yn 2023-24 ar gyfer Prydau Ysgol Am Ddim i Holl Blant Ysgolion Cynradd, a'r cyllid ar gyfer 2024-25 os yw'n hysbys.

2.3.17 Cyfrifwyd y dyraniadau refeniw a wnaed i bob awdurdod lleol yn 2023-24 ar sail y canlynol:

- Cyfradd uned benodol fesul pryd;
- Cyfradd weini o 86% ymysg dysgwyr cymwys newydd yn ôl cynlluniau cyflwyno pob awdurdod lleol (mae'r cyfrifiadau yn seiliedig ar y gwahaniaeth rhwng pob disgybl ar CYBLD 2022, llai'r rheini sy'n gymwys am brydau ysgol am ddim o dan feini prawf sy'n gysylltiedig ag incwm/budd-daliadau neu drwy drefniadau Amddiffyn wrth Bontio, sy'n cynrychioli'r broses ehangu ddisgwyliedig);
- Ffi i gwmpasu'r costau gweinyddol ychwanegol yr aed iddynt.

2.3.18 Mae'r grant yn seiliedig ar alw ac mae awdurdodau lleol yn paratoi hawliadau misol ar niferoedd gwirioneddol y prydau a weinwyd. Caiff unrhyw amrywiadau sy'n fwy neu'n llai na 86% o brydau wedi'u gweini eu haddasu o fewn y taliadau a wnaed.

2.3.19 Nodir dyraniadau refeniw awdurdodau lleol ar gyfer blwyddyn ariannol 2023-24 yn **Atodiad F**. Nid yw'r dyraniadau refeniw ar gyfer 2024-25 ar gael eto a byddant yn cael eu llywio gan y broses gynllunio yn y flwyddyn newydd, mewn partneriaeth â chynlluniau cyflwyno lleol awdurdodau lleol.

Unrhyw gyllid arall o fewn MEG y Gymraeg ac Addysg ar gyfer mentrau i fynd i'r afael â chostau byw a'r cysylltiad negyddol rhwng amddifadedd a chyrhaeddiad, er enghraifft rhaglen gwella gwyliau'r haf/haf o hwyl/prosiectau bwyd a hwyl.

2.3.20 Rydym wedi cynnal cyllid i gefnogi Rhaglen Gwella Gwyliau'r Haf ar £4.85m ar gyfer 2024-25, ac mae cyllid wedi'i ddyrannu o Linell Wariant yn y Gyllideb Bwyd a Maeth mewn Ysgolion. Mae hyn yn unol â'r cyllid a ddyrannwyd ar gyfer 2023-24, pan gynhaliwyd 175 o gynlluniau yn ystod haf 2023, gan gynnig 11,100 o leoedd bob dydd i ddysgwyr mewn ardaloedd o anfantais economaidd-gymdeithasol, gan gynnwys cymorth un i un a chymorth ar gyfer ADY. Yn ogystal â hynny, eleni, mewn ymateb i'r argyfwng costau byw, cynigiodd y mwyafrif o awdurdodau lleol fag bwyd (yn cynnwys nwyddau pantri) er mwyn i ddysgwyr a fynychodd y cynlluniau fynd â nhw gartref.

2.3.21 Mae gwerthusiad diweddar wedi dangos bod y Rhaglen wedi cyflawni ei nod i gefnogi ymgysylltu ag ysgolion ac uchelgeisiau yn 2022, a bod effeithiau cadarnhaol wedi'u gweld ar weithgarwch corfforol, deiet a llesiant emosiynol plant yn ystod gwyliau'r haf.

2.3.22 Rydym yn parhau i gynnal ein cynllun Llaeth Ysgol. I'r rheini sy'n dewis bod yn rhan o'r cynllun, mae Llywodraeth Cymru yn darparu llaeth am ddim ar gyfer y blynyddoedd sylfaen a llaeth am bris gostyngol i'r rheini yng Nghyfnod Allweddol 2. Mae hyn yn sicrhau gwydraid o laeth am ddim i ddisgyblion yn y dosbarth derbyn, blwyddyn 1 a blwyddyn 2, ac am bris gostyngol i ddisgyblion ym mlynyddoedd 3-6, bob dydd. Er bod y gyllideb llaeth ysgol wedi'i lleihau £0.2m yn 2024-25 fel rhan o'r ymarfer ailfaenoriaethu (i £3m), mae'r gyllideb yn seiliedig ar alw ac ar gael o hyd i bob ysgol yng Nghymru sy'n dymuno cymryd rhan.

2.3.23 Rydym yn cynnal ein hymrwymiad i gynnig brecwast am ddim mewn ysgolion cynradd ac yn parhau i weithio gydag awdurdodau lleol i gynyddu'r niferoedd sy'n manteisio ar y ddarpariaeth hon. Dyrennir cyllid ar gyfer y cynllun Brecwast am Ddim mewn Ysgolion Cynradd drwy'r Grant Cynnal Refeniw i awdurdodau lleol.

2.4 Y gweithlu addysg

Manylion dyraniadau'r gyllideb i ariannu Addysg Gychwynnol i Athrawon (AGA) a chyfleoedd dysgu proffesiynol i athrawon presennol, gan gynnwys yng ngoleuni'r diwygiadau addysg parhaus.

<u>Addysg Gychwynnol i Athrawon</u>

2.4.1 Mae Llinell Wariant yn y Gyllideb Datblygu a Chefnogi Athrawon yn cynnwys cyllid penodol i gefnogi AGA fel a ganlyn:

- £2.85m i gynnig y ‘llwybrau AGA amgen’, sef y rhaglen TAR ran-amser a'r rhaglen TAR gyflogedig sydd, ochr yn ochr â'r rhaglen TAR lawnamser, yn ffurfio ein cyfres o lwybrau o ansawdd uchel i addysgu yng Nghymru. Bwriedir i'r llwybrau TAR amgen ehangu cyfranogiad yn y gweithlu addysgu a chefnogi ysgolion i gynyddu eu gweithlu addysgu eu hunain o'u cymuned leol. Mae ehangu a chefnogi'r llwybrau AGA amgen yn ymrwymiadau o dan gynllun y gweithlu Cymraeg mewn addysg a chynllun Cymru Wrth-hiliol. Bydd y ddwy raglen yn parhau i fod ar gael ym mlynyddoedd academaidd 2024/25 a 2025/26. Mae'r gyllideb wedi'i lleihau £0.5m ar gyfer 2024-25 fel rhan o'r ymarfer ailflaenoriaethu ac mae hyn yn seiliedig ar nifer rhagamcanol yr ymgeiswyr. Mae'r cyllid yn darparu grantiau, sy'n cynnwys grantiau hyfforddi i fyfyrwyr a grantiau cyfraniad cyflog i ysgolion sy'n cefnogi myfyriwr AGA ar y TAR cyflogedig, sef cymhwyster AGA seiliedig ar gyflogaeth Cymru. Mae'r rhaglen ran-amser a'r rhaglen gyflogedig yn paratoi athrawon ar gyfer y gweithlu mewn pynciau cynradd neu uwchradd â blaenoriaeth (Gwyddoniaeth, Mathemateg, Saesneg, Cymraeg, Dylunio a Thechnoleg, a Chyfrifiadura). Mae'r gyllideb yn seiliedig ar alw ac mae'r gwariant yn dibynnu'n fawr ar lefelau recriwtio i'r rhaglen.

- Tua £2.72m i barhau i gynnig cynlluniau cymhelliant ar gyfer Pynciau â Blaenoriaeth a Phobl Ddu, Asiaidd ac Ethnig Leiafrifol y bwriedir iddynt helpu i recriwtio i'r proffesiwn drwy AGA. Mae'r gyllideb yn seiliedig ar alw ac yn dibynnu'n fawr ar lefelau recriwtio i'r rhaglenni TAR llawnamser a rhan-amser. Mae'r gyllideb hon wedi'i lleihau £0.3m ar gyfer 2024-25 fel rhan o'r ymarfer ailflaenoriaethu yn seiliedig ar nifer rhagamcanol yr ymgeiswyr. Gwneir taliadau'r ddau gynllun ar adegau penodol yn ystod y rhaglen TAR

ac yn ystod gyrfa gynnar yr athro. Bydd gan ymgeiswyr nifer o flynyddoedd i hawlio'r rhandaliad olaf. Felly, bydd dyraniad cyllideb bob blwyddyn yn cwmpasu nifer o garfannau hyd at eu priod ddyddiadau cau. Bydd y dyraniad a'r gwariant terfynol yn amrywio yn dibynnu ar y galw yn ystod y flwyddyn flaenorol.

- Tua £0.745m ar gyfer cynllun cymhelliant cyfrwng Cymraeg Iaith Athrawon Yfory, sydd wedi'i anelu at athrawon dan hyfforddiant sy'n paratoi i addysgu pynciau uwchradd drwy gyfrwng y Gymraeg, neu'r Gymraeg fel pwnc. Mae'r gyllideb yn seiliedig ar alw ac yn dibynnu'n fawr ar lefelau recriwtio i'r rhaglenni TAR llawnamser a rhan-amser. Gwneir taliadau'r cynllun cymhelliant ar ddwy adeg benodol yn ystod gyrfa gynnar yr athro (ar ôl ennill statws athro cymwysedig ac ar ôl cwblhau rhaglen sefydlu statudol) a bydd gan ymgeiswyr nifer o flynyddoedd i hawlio pob rhandaliad. Felly, mae dyraniad cyllideb bob blwyddyn yn cwmpasu nifer o garfanu hyd at eu priod ddyddiadau cau, a bydd y dyraniad a'r gwariant terfyno yn dibynnu ar y galw yn ystod y flwyddyn flaenorol.

- Bydd £0.160m pellach yn parhau i fod ar gael yn 2024-25 i gefnogi costau sy'n gysylltiedig â datblygu polisi sy'n seiliedig ar dystiolaeth er mwyn parhau i gefnogi diwygiadau Llywodraeth Cymru i AGA. Cynigir y dylid defnyddio'r cyllid hwn i helpu i recriwtio athrawon dan hyfforddiant Du, Asiaidd ac Ethnig Leiafrifol yn barhaus i AGA, yn ogystal â chefnogi digwyddiadau i aeddfedu ac ategu ein Partneriaethau AGA.

- Caiff hyd at £0.250m ei ddyrannu unwaith eto yn 2024-25 i barhau â'r ymgyrch cyfathrebu a marchnata ar gyfer Addysgu Cymru.

<u>Dysgu proffesiynol ar gyfer y gweithlu</u>

2.4.2 Rydym am i bob ymarferydd gael cyfleoedd dysgu proffesiynol o ansawdd uchel er mwyn ei alluogi i sicrhau safonau a dyheadau uchel i bawb. Bydd yr Hawl Genedlaethol ar gyfer Dysgu Proffesiynol, a gyhoeddwyd ym mis Medi 2022, yn chwarae rôl allweddol ar ein taith i gyflawni hyn. Mae'r Hawl yn nodi'r modd y bydd datblygiad parhaus ymarferwyr yn helpu'r ysgolion neu'r lleoliadau y maent yn gweithio ynddynt a'u dysgwyr i wireddu pedwar diben Cwricwlwm i Gymru, gan gefnogi dysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol ac ymgorffori tegwch, llesiant a'r Gymraeg ym mhob rhan o'r gymuned ysgol gyfan.

2.4.3 Yn 2024-25, byddwn yn dyrannu tua £35.5m er mwyn helpu i ddatblygu a chynnig cyfleoedd dysgu proffesiynol. Mae hyn yn cynrychioli lleihad o tua £0.3m o gymharu â'r £36m a ddyrannwyd yn 2023-24. Mae'r arbediad hwn yn cael ei wneud erbyn cyflawni'r Radd Meistr Genedlaethol mewn Addysg gan ei bod yn rhaglen seiliedig ar alw ac, felly, mae'r amcanestyniadau yn seiliedig ar dueddiadau o ran nifer yr ymgeiswyr.

2.4.2 Mae tua £21.4m yn cael ei drosglwyddo i linyn Diwygio newydd Grant Addysg Awdurdodau Lleol, a bwriedir i £12m o gyfanswm y cyllid gael ei ddyrannu'n uniongyrchol i ysgolion. Mae'r £9m sy'n weddill yn cael ei ddyrannu i raglenni dysgu proffesiynol, gan gynnwys rhaglenni cynorthwywyr addysgu, arweinyddiaeth a'r Cwricwlwm i Gymru. Caiff £2.57m pellach ei drosglwyddo i linyn Cymraeg 2050 newydd Grant Addysg Awdurdodau Lleol er mwyn cefnogi dysgu proffesiynol Cymraeg a chyfrwng Cymraeg.

2.4.3 Caiff gweddill cyfanswm y cyllid dysgu proffesiynol, sef tua £11.5m, ei ddyrannu drwy wahanol lwybrau, gan gynnwys yr Academi Genedlaethol ar gyfer Arweinyddiaeth Addysgol

a phrifysgolion er mwyn cefnogi nifer o flaenoriaethau a galluogi pob ymarferydd, gan gynnwys athrawon, athrawon cyflenwi, cynorthwywyr addysgu ac arweinwyr i fanteisio ar gyfleoedd dysgu proffesiynol.

Gwybodaeth am y cyllid a ddarperir gan Lywodraeth Cymru i Gyngor y Gweithlu Addysg.

2.4.4 Bwriedir i werth £7.726 o gyllid grant gael ei ddyrannu i Gyngor y Gweithlu Addysg (CGA) yn 2024-25 (o fewn Llinell Wariant yn y Gyllideb Datblygu a Chefnogi Athrawon) i gefnogi'r gweithgareddau canlynol:

- Gweinyddu Statws Athro Cymwysedig (SAC) a chyhoeddi hysbysiadau yn ei gylch;
- Apeliadau sefydlu ac ardystio;
- Gweinyddu'r rhaglen sefydlu ar gyfer Athrawon Newydd Gymhwyso;
- Cynnal a datblygu'r Pasbort Dysgu Proffesiynol;
- Cynnal a datblygu gwefan Addysgwyr Cymru;
- Ysgrifenyddiaeth i Gorff Adolygu Cyflogau Annibynnol Cymru.

2.4.5 Mae hyn yn lleihad o ychydig dros £1.2m o gymharu â chyfanswm ei gyllideb adnoddau, sef £9.031m yn 2023-24 ac mae'n ymwneud yn bennaf â dileu cyfraniad Llywodraeth Cymru o £1m i sybsideiddio ffioedd cofrestru. Gofynnir i CGA barhau i gasglu ffioedd cofrestru ar yr un sail ar y cyfraddau wedi'u sybsideiddio, a thrwy wneud hynny ni fydd y lleihad yn effeithio ar y ffioedd a delir gan athrawon na gweithwyr addysg proffesiynol eraill.

Manylion am unrhyw ddarpariaeth gyllidebol i dalu costau'r dyfarniad cyflog athrawon ar gyfer blwyddyn academaidd 2023/24, gan gynnwys dadansoddiad rhwng blynyddoedd ariannol 2023-24 a 2024-25 a'r priod systemau dan sylw (boed yn grant uniongyrchol neu'n ddarpariaeth wedi'i hymgorffori yn y setliad llywodraeth leol).

2.4.6 Mae'r cynnydd o 5% ar draws yr holl bwyntiau ar y raddfa i athrawon a lwfansau o fis Medi 2023 yn gyfystyr â chynnydd amcangyfrifedig o £46.5 miliwn i'r bil cyflogau cyffredinol yn 2023-24 (o fis Medi 2023 i fis Mawrth 2024) a £79.7 miliwn ar gyfer effaith y flwyddyn lawn yn 2024-25.

2.4.7 Er nad yw'r cyllid a ddarperir drwy'r setliad llywodraeth leol wedi'i neilltuo ac mai mater i bob awdurdod lleol yw pennu ei flaenoriaethau ei hun, darparodd Llywodraeth Cymru gyllid ychwanegol penodol tuag at elfennau Blwyddyn 1 y dyfarniad cyflog, ond nid oes unrhyw gyllid ychwanegol penodol wedi'i ddarparu ar gyfer elfennau Blwyddyn 2 y dyfarniad cyflog, h.y. y cynnydd o 5% o fis Medi 2023 ar gyfer y cynnydd sylfaenol parhaus mewn costau. Disgwylir yn rhesymol y byddai elfen blwyddyn academaidd 2023/24 y dyfarniad cyflog, a'r effaith ariannol gysylltiedig ar gyfer blwyddyn ariannol 2023-24, yn cael ei hariannu o fewn y setliad llywodraeth leol presennol. Yn 2023-24, cafodd awdurdodau lleol £5.5bn gan Lywodraeth Cymru drwy gyllid refeniw craidd ac ardrethi annomestig i'w wario ar ddarparu gwasanaethau allweddol. Roedd hyn yn cyfateb i gynnydd o 7.9% neu £403 miliwn ar sail gyfatebol o gymharu â'r flwyddyn flaenorol (cynnydd o £412m mewn arian parod), ac ni chafodd yr un awdurdod lleol gynnydd o lai na 6.5%. Fel y nodwyd, mae'r cynnydd arfaethedig o 3.1% i'r setliad wedi'i ddiogelu ar gyfer 2024-25.

Gwybodaeth am unrhyw gyllid i gefnogi polisi ynghylch y gweithlu athrawon cyflenwi.

2.4.8 Ym mis Awst 2022, cytunais ar gynlluniau i ddiwygio cyflog, amodau a chyflogaeth athrawon cyflenwi, er mwy cyflawni ymrwymiadau a nodwyd o dan y Rhaglen Lywodraethu

a'r Cytundeb Cydweithio. Fel rhan o'r diwygiadau, mae fframwaith asiantaethau cyflenwi diwygiedig wedi'i gaffael, a daeth y contractau i rym ym mis Medi 2023. Hefyd, mae llwyfan archebu newydd wedi'i gaffael ac wrthi'n cael ei gyflwyno.

2.4.9 Bydd cost rhoi'r llwyfan archebu ar waith a'i weithredu yn dibynnu ar ddefnydd awdurdodau lleol ac ysgolion ohono. Bydd y costau ar gyfer blwyddyn ariannol 2024-25 yn dibynnu ar gyflwyno a gweithredu'r model yn seiliedig ar drafodaethau ag awdurdodau lleol (amcangyfrifir y byddant rhwng £0.5m a £1.05m ym mhob blwyddyn ariannol). Nid oes unrhyw ddarpariaeth benodol yn y gyllideb o fewn MEG y Gymraeg ac Addysg ac, felly, mae'r costau hyn yn gosod ymrwymiad ychwanegol ar Linell Wariant yn y Gyllideb Datblygu a Chefnogi Athrawon.

2.5 Diwygio'r Cwricwlwm

Gwybodaeth am gyllid i gefnogi'r broses o roi'r Cwricwlwm i Gymru ar waith, gan gynnwys cyfleoedd dysgu proffesiynol ar gyfer y gweithlu.

2.5.1 Er mwn cefnogi'r broses barhaus o roi'r Cwricwlwm i Gymru ar waith, gan gynnwys ein pwyslais ar gefnogi cynnydd dysgwyr ac annog ysgolion i weithio mewn clwstwr, rydym yn parhau i flaenoriaethu ein buddsoddiad mewn ysgolion a lleoliadau. Fel y nodwyd yng nghyllideb y llynedd ar gyfer 2024-25, rydym yn cynnal y buddsoddiad ychwanegol hwn o £1.66m ar gyfer ysgolion yn 2024-25 i gefnogi'r gwaith hwn, gan adlewyrchu effeithiau parhaus y pandemig ar gynnydd dysgwyr. Ochr yn ochr â hyn, ac fel y nodwyd yn yr Adroddiad Blynyddol ar y Cwricwlwm, a gyhoeddwyd ar 5 Gorffennaf, dyrennir llai o gyllid sylfaenol i ysgolion i'w helpu i roi'r cwricwlwm ar waith yn 2024-25 yn unol â'r costau gweithredu a ragwelir wrth i'r cwricwlwm gael ei gyflwyno mewn ysgolion a lleoliadau.

2.5.2 Bydd y cyllid i gefnogi'r cwricwlwm, sef ychydig yn llai na £11m, yn rhan o linyn Diwygio newydd Grant Addysg Awdurdodau Lleol o 2024-25. Bydd llinyn Diwygio Grant Addysg Awdurdodau Lleol yn cyfeirio £54.3m ar draws y diwygiadau i'r Cwricwlwm a'r diwygiadau ADY, gan adlewyrchu ein blaenoriaeth i helpu ysgolion a lleoliadau i roi'r diwygiadau hyn ar waith. Amcangyfrifir y bydd cyfanswm ein darpariaeth arfaethedig y gellir ei phriodoli'n uniongyrchol ar gyfer rhoi'r Cwricwlwm i Gymru ar waith ar draws y gyllideb, sy'n cynnwys cyllid i ysgolion, oddeutu £31m yn 2024-25 (yn amodol ar y dyraniadau cyllid terfynol).

2.5.3 Erys y cyllid hwn yn hanfodol er mwyn helpu i sicrhau y caiff ein cwricwlwm gweddnewidiol ei gyflwyno'n llwyddiannus drwy gefnogi'r broses barhaus o ymgysylltu ag ymarferwyr, ysgolion a lleoliadau wrth iddynt ddiwygio eu cwricwlwm, Cymwysterau, Cymru, a'r broses barhaus o ddatblygu adnoddau dwyieithog cysylltiedig.

2.5.4 Ceir rhagor o fanylion am gyfleoedd dysgu proffesiynol ar gyfer y gweithlu yn adran 2.4 (y gweithlu addysg).

2.6 Iechyd emosiynol ac iechyd meddwl plant a phobl ifanc

Y ddarpariaeth gyllidebol o MEG y Gymraeg ac Addysg yn 2024-25 ar gyfer dull system/ysgol gyfan o ymdrin ag iechyd emosiynol ac iechyd meddwl.

2.6.1 Y gyllideb sylfaenol ddangosol hon ar gyfer y dull ysgol gyfan oedd £13.6m ar gyfer 2024-25 (£7m o'r MEG Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol a £6.6m o MEG y Gymraeg ac Addysg). Mae hyn yn cymharu â gwaelodlin gychwynnol o £12.4m ar gyfer 2023-24 (£7m o'r MEG Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol a £5.4m o MEG y Gymraeg ac Addysg).

2.6.2 Fel rhan o'n cynlluniau cyfuno grantiau, disgwylir i'r cyllid i awdurdodau lleol ar gyfer y dull system gyfan, sef £4.75m ar gyfer 2024-25, gael ei drosglwyddo i'r Grant Addysg Awdurdodau Lleol cyfunedig newydd. Mae hyn yn cynnwys y cyllid a ddyrannwyd i awdurdodau lleol yn 2023-24 (£2.1m ar gyfer cwnsela mewn ysgolion, £1.1m ar gyfer darpariaeth awdurdodau lleol (hyfforddiant ac ymyriadau) a £350k ar gyfer darpariaeth UCD awdurdodau lleol) yn ogystal â'r cynnydd arfaethedig o £1.2m mewn cyllid ar gyfer 2024-25 i gefnogi'r broses o ehangu cymorth cwnsela mewn ysgolion a darparu hyfforddiant ac ymyriadau sy'n gysylltiedig â llesiant mewn ysgolion drwy awdurdodau lleol.

2.6.3 Mae'r cyllid yn cefnogi amrywiaeth o weithgarwch yn unol â gofynion y canllawiau ar Fframwaith statudol y Dull Ysgol Gyfan, a gyhoeddwyd yn 2021, iechyd meddwl yn gyffredinol ac ymrwymiadau penodol mewn perthynas â chefnogi cwnsela mewn ysgolion ac ymrwymiadau'r Rhaglen Lywodraethu. Bydd y cyllid sy'n weddill nad yw'n trosglwyddo i Grant Addysg Awdurdodau Lleol (£1.85m) yn cefnogi amrywiaeth o weithgarwch a gwaith yn y trydydd sector, datblygu adnoddau ac ymchwil a gwerthuso.

2.6.4 Ein blaenoriaeth yw cynnal y cymorth ar gyfer ymyriadau uniongyrchol awdurdodau lleol mewn ysgolion i blant a phobl ifanc a staff. Wrth bennu meini prawf ar gyfer grantiau newydd, byddwn yn ceisio sicrhau y caiff llesiant ei gydnabod fel blaenoriaeth sy'n sail i bob agwedd ar ddysgu, a'i fod yn fuddsoddiad i arbed, oherwydd gwyddom y gall atal, nodi'n gynnar a darparu cymorth sicrhau nad yw problemau'n gwaethygu i'r graddau bod angen cymorth dwys yn ddiweddarach mewn bywyd.

Manylion am gyllid gan y MEG Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol i ategu gwaith mewn ysgolion yn y maes hwn.

2.6.5 Mae gwerth £7m o gyllid yn cael ei gynnal ar gyfer y dull ysgol gyfan o fewn y MEG Iechyd a Gwasanaethau ar gyfer 2024-25, gan gydnabod natur drawsbynciol y gwaith hwn a phwysleisio ein hymrwymiad i fynd ar drywydd yr agenda hon. Bydd y cyllid hwn, ynghyd â'r cyllid yn MEG y Gymraeg ac Addysg, yn sicrhau y gallwn gefnogi anghenion llesiant, o feithrin gwydnwch i ddarparu ymyriadau mwy penodol ar gyfer dysgwyr er mwyn sicrhau y gellir diwallu eu hanghenion heb gynnwys gwasanaethau arbenigol, gan arwain at arbedion ac arbedion effeithlonrwydd ar gyfer y gwasanaethau hynny.

2.6.6 Yn 2023-24, rydym wedi darparu dros £5.3m i fyrddau iechyd er mwyn cefnogi gwasanaeth mewngymorth i ysgolion cenedlaethol CAMHS. Mae'r gwasanaeth yn darparu ymarferwyr iechyd meddwl penodol mewn ysgolion sy'n cynnig trafodaeth, cyswllt, cyngor a hyfforddiant i athrawon a staff eraill mewn ysgolion, gyda'r nod o sicrhau y caiff unrhyw anghenion eu nodi'n gynnar ac y darperir cymorth priodol ac amserol. Bydd lefel debyg o gyllid ar gael er mwyn cynnal y gwasanaeth yn 2024-25. Caiff gweddill y cyllid ei ddefnyddio i roi fframwaith statudol y dull ysgol gyfan ar waith ac ategu'r cyllid a ddarperir drwy MEG y Gymraeg ac addysg.

Gwybodaeth am unrhyw ddarpariaeth gyllidebol i gefnogi iechyd emosiynol ac iechyd meddwl pobl ifanc mewn addysg ôl-16.

2.6.7 Ers 2020, mae Llywodraeth Cymru wedi buddsoddi dros £20m i gefnogi iechyd meddwl a llesiant dysgwyr a staff mewn addysg bellach. Mae hyn yn cynnwys cyllid ychwanegol yn ystod ac yn dilyn pandemig COVID-19, er mwyn adlewyrchu effaith y pandemig ar iechyd meddwl pobl ifanc ac oedolion.

2.6.8 Yn 2023/24, dyrennir cyfanswm o £4m o gyllid i'r sector addysg bellach ar gyfer iechyd meddwl a llesiant. Caiff y mwyafrif ohono ei ddyrannu'n uniongyrchol i sefydliadau ar gyfer cymorth rheng flaen, sy'n cynnwys cynghorwyr a staff arbenigol eraill sy'n cefnogi llesiant. Mae hefyd yn cynnwys buddsoddiad mewn prosiectau cydweithredol a chenedlaethol a gynlluniwyd er budd y sector addysg bellach cyfan.

2.6.9 Mae swyddogion yn gweithio'n agos gyda'r Ganolfan Profiadau Niweidiol yn ystod Plentyndod, sy'n helpu cydweithwyr i ddatblygu ac ymgorffori arferion sy'n ystyriol o drawma. Ymhlith mentrau eraill mae ymchwil i gefnogi gofalwyr ifanc mewn addysg bellach, a chyflwyno cynrychiolwyr llesiant staff ym mhob coleg yng Nghymru, gan weithio gyda Chyd-undebau Llafur.

2.6.10 O 1 Ebrill 2024, y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil fydd yn gyfrifol am gyllid ar gyfer iechyd meddwl a llesiant mewn addysg bellach. Rydym yn rhagweld y bydd gwaith yn parhau i gefnogi anghenion dysgwyr a staff, gan adeiladu ar yr arferion a ddatblygwyd dros y pedair blynedd diwethaf a'u hymestyn.

Y ddarpariaeth gyllidebol ar gyfer y cynllun gweithredu a'r ymateb ehangach i fynd i'r afael ag aflonyddu rhywiol rhwng cyfoedion ymhlith dysgwyr.

2.6.11 Ar gyfer 2024-25, bydd £0.15m o Linell Wariant yn y Gyllideb Trechu Dadrithiad ar gael i gefnogi ein hymateb parhaus i ymchwiliad y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg i aflonyddu rhywiol rhwng cyfoedion ymhlith dysgwyr.

2.7 Absenoldeb disgyblion

Gwybodaeth am unrhyw ddarpariaeth benodol yn y gyllideb i fynd i'r afael ag absenoldeb disgyblion neu pa linellau yn y gyllideb sy'n cefnogi gwaith o'r fath yn fwy cyffredinol.

2.7.1 Fel rhan o'r cynlluniau cyfuno grantiau, bydd gwerth o £7.225m o gyllid o Linell Wariant yn y Gymuned Ysgolion Bro ar gyfer Swyddogion Ymgysylltu â Theuluoedd (£6.532m) a Rheolwyr Ysgolion Bro (£0.693m) yn trosglwyddo i linyn Tegwch y Grant Addysg Awdurdodau Lleol newydd (Llinell Wariant yn y Gyllideb Tegwch mewn Addysg). Gwelwyd bod ymgysylltu'n fwy â theuluoedd yn cael effaith gadarnhaol o ran gwella presenoldeb mewn ysgolion.

2.7.2 Bydd gwerth £2.5m o gyllid hefyd yn trosglwyddo o Linell Wariant yn y Gyllideb Trechu Dadrithiad i linyn Tegwch Grant Addysg Awdurdodau Lleol, er mwyn i awdurdodau lleol gynnal eu lefel bresennol o Swyddogion Lles Addysg. Mae cynnal y cyllid hwn ar yr un lefel â'r hyn a ddarparwyd yn 2023-24 yn galluogi'r gwasanaeth Lles i ddarparu cymorth yn gynnar a chanolbwyntio ar fesurau ataliol cyn i bresenoldeb ddod yn broblem. Mae hefyd yn galluogi'r gwasanaeth i ddarparu cymorth un i un dwysach i'r disgyblion hynny â chyfraddau uchel o absenoldeb.

2.7.3 Bydd gwerth £2.5m o gyllid o Linell Wariant yn y Gyllideb Trechu Dadrithiad yn cefnogi prosiectau a all godi o ganlyniad i'r Tasglu Presenoldeb. Sefydlwyd y Tasglu er mwyn pennu

blaenoriaethau, nodi camau gweithredu diriaethol pellach, ysgogi gwelliannau i gyfraddau presenoldeb ac ailennyn diddordeb dysgwyr.

2.8 Chwaraeon a gweithgarwch corfforol

Gwybodaeth am y modd y mae MEG y Gymraeg ac Addysg yn helpu i ddarparu chwaraeon a gweithgarwch corfforol i blant a phobl ifanc, yn yr ysgol a'r tu allan iddi, a sut mae hyn yn berthnasol i unrhyw gyllid yn y MEG Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, er enghraifft ar gyfer Pwysau Iach, Cymru Iach.

2.8.1 Mae swyddogion sy'n gyfrifol am Faes Dysgu a Phrofiad Iechyd a Lles yn gweithio'n agos ym mhob rhan o'r llywodraeth a chyda phartneriaid allanol i sicrhau y caiff y Maes hwn o'r cwricwlwm ei gefnogi; e.e. gyda chydweithwyr yn y Gangen Chwaraeon; cydweithwyr ym maes iechyd a llesiant sy'n gyfrifol am raglen Pwysau Iach, Cymru Iach; Chwaraeon Cymru ac Iechyd Cyhoeddus Cymru. Diben hyn yw sicrhau cysondeb â'r Maes newydd hwn o'r cwricwlwm a gwneud y gorau o ddyraniadau'r gyllideb o'r meysydd cysylltiedig y cyfeirir atynt uchod.

2.8.2 Mae ysgolion newydd a ariennir drwy'r Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy yn darparu cyfleusterau newydd fel rhan annatod o bob prosiect ysgol newydd, a chaiff addasiadau a gwelliannau hefyd eu hymgorffori drwy brosiectau adnewyddu. Mae Ysgolion Bro yn un o ymrwymiadau allweddol y Rhaglen Lywodraethu, gyda gwerth £40m o fuddsoddiad cyfalaf dros flynyddoedd ariannol 2023-24 a 2024-25. Bydd y cyllid y canolbwyntio ar waith cyfalaf ar raddfa fach, a bydd yn galluogi cymunedau i ddefnyddio cyfleusterau sy'n bodoli eisoes drwy wella goleuadau allanol (ardaloedd chwaraeon), darparu storfeydd cyfarpar (ar gyfer gweithgareddau allgyrsiol gan grwpiau cymunedol), addasu ystafelloedd newid a thoiledau, darparu cysgodfannau yn yr awyr agored, a chyflwyno mesurau diogelwch i wahanu ardaloedd penodol a ddefnyddir gan yr ysgol ac ardaloedd a ddefnyddir gan y gymuned er mwyn cefnogi gweithgarwch corfforol i bobl ifanc a'u teuluoedd y tu allan i oriau ysgol.

2.9 Cymorth ar gyfer dysgwyr o Leiafrifoedd Ethnig a dysgwyr sy'n Sipsiwn, Roma neu Deithwyr

Manylion am gyllid i gefnogi addysg dysgwyr o Gefndir Ethnig Leiafrifol, Sipsiwn, Roma neu Deithwyr yn 2024-25 a sut y caiff y cyllid hwn ei ddosbarthu).

2.9.1 Fel rhan o'r gwaith i leihau'r baich gweinyddol ar awdurdodau lleol a chydgrynhoi'r dirwedd grantiau, caiff gwerth £11m o gyllid i gefnogi dysgwyr o Leiafrifoedd Ethnig a dysgwyr sy'n Sipsiwn, Roma neu Deithwyr ei drosglwyddo o Linell Wariant yn y Gyllideb y Grant Gwella Addysg i linyn Tegwch Grant Addysg Awdurdodau Lleol (Llinell Wariant yn y Gyllideb Tegwch mewn Addysg) yn 2024-25. Nid oes unrhyw newid i'r gyllideb hon o gymharu â 2023-24.

2.9.2 Yn 2021, yn dilyn argymhellion gan weithgor, cytunodd awdurdodau lleol i newid i ddefnyddio fformiwla ddosbarthu sy'n seiliedig ar nifer y plant sy’n siarad Saesneg fel Iaith Ychwanegol yn ogystal â nifer y plant a phobl ifanc sy'n Sipsiwn, Roma a Theithwyr, yn ôl data cyfunol o'r CYBLD.

2.9.3 Er mwyn lliniaru effaith y newid hwn, ar gyfer 2023-24, mae 75% o'r dyraniadau yn seiliedig ar ddata'r CYBLD diweddaraf a 25% ar gyfran pob awdurdod lleol o'r grant yn 2022-23. Mae

hyn yn llesteirio effaith y newidiadau ariannol ar awdurdodau lleol unigol ac yn sicrhau bod y dull yn symud yn agosach at fod yn seiliedig ar y data diweddaraf.

2.9.4 Er mwyn dosbarthu'r grant yn 2024-25, caiff y Gweithgor ei ailsefydlu ym mis Ionawr 2024 i gytuno ar y cam nesaf tuag at ddefnyddio'r fformiwla ddosbarthu newydd.

2.10 Anghenion Dysgu Ychwanegol

Asesiad diwygiedig o'r pwysau sy'n wynebu awdurdodau lleol, ysgolion a cholegau wrth gynnig y ddarpariaeth AAA/ADY bresennol, effaith cyllid ychwanegol mewn blynyddoedd blaenorol ac a fydd cyllid ychwanegol yn cael ei ddarparu yn 2024-25.

Gwybodaeth am y cyllid a ddarperir er mwyn rhoi Deddf 2018 ar waith, gan gynnwys asesiad diwygiedig ynghylch a yw'r diwygiadau ADY yn niwtral o ran cost.

2.10.1 Ar 28 Tachwedd, gwneuthum ddatganiad llafar ar roi'r diwygiadau ADY ar waith. Mae rhoi'r diwygiadau ADY a'r diwygiadau i'r Cwricwlwm yn ystod cyfnod o heriau digynsail wedi bod yn dipyn o dasg. Er bod awdurdodau lleol ac ysgolion yn rhannu'r un brwdfrydedd dros arferion sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn, mae angen amser ac amynedd i bontio o un system i'r llall.

2.10.2 Yn ystod 2023-24, estynnwyd yr amserlenni ar gyfer rhoi'r diwygiadau ar waith o dair i bedair blynedd, er mwyn ymateb i bwysau llwyth gwaith, creu mwy o hyblygrwydd, a diogelu ansawdd arferion, cynlluniau a darpariaeth sy'n diwallu anghenion dysgwyr. Buddsoddwyd £4.5m ychwanegol o 2023-24 er mwyn cynnig mwy o adnoddau mewn ysgolion i roi'r system ADY ar waith ac arwain strategaethau ysgol gyfan i ymgorffori addysg gynhwysol.

2.10.3 Mae'r gyllideb hon yn diogelu gwerth £25.591m o fuddsoddiad yn 2024-25 yn y costau sy'n gysylltiedig â diwygio ADY ac yn parhau i flaenoriaethu'r buddsoddiad hwnnw, ac mae'n hybu adnoddau i gefnogi dysgwyr ag ADY, y telir amdanynt o Linell Wariant yn y Gyllideb Anghenion Dysgu Ychwanegol. Er mwyn helpu i roi'r diwygiadau ADY ar waith yn barhaus, rydym yn parhau i flaenoriaethu ein buddsoddiad mewn ysgolion a lleoliadau, darpariaeth ôl-16 ac awdurdodau lleol yn unol â blynyddoedd blaenorol.

2.10.4 Bydd y £22m a ddarperir i awdurdodau lleol ac ysgolion er mwyn diwygio ADY yn rhan o linyn Diwygio Addysg newydd ein Grant Addysg Awdurdodau Lleol o 2024-25. Bydd y grant yn cyfeirio cyfanswm o £54.3m ar draws y diwygiadau i'r Cwricwlwm a'r diwygiadau ADY, gan adlewyrchu ein blaenoriaeth i helpu ysgolion a lleoliadau i roi'r diwygiadau hyn ar waith (yn amodol ar y dyraniadau cyllid terfynol).

2.10.5 Bydd y £22m o gyllid ADY ar gyfer awdurdodau lleol ac ysgolion yn cynnal adnoddau ychwanegol i roi'r system ADY newydd ar waith. Fel y nodwyd yng nghyllideb y llynedd, mae hyn yn cynrychioli hwb parhaus o £4.5m ar gyfer 2024-25. Caiff tua £10m o'r cyllid sy'n trosglwyddo ei ddyrannu i ysgolion a lleoliadau yn 2024-25, gan adlewyrchu'r llwyth gwaith ychwanegol yn ystod y cyfnod pontio o AAA i ADY ar gyfer Cydlynwyr ADY, a gwaith i ymgorffori dull ysgol gyfan o gynllunio ar gyfer dysgwyr ag ADY a diwallu eu hanghenion. Mae hyn hefyd yn cynnwys gwerth tua £11m o fuddsoddiad ar gyfer awdurdodau lleol i'w galluogi i gynllunio ar gyfer anghenion dysgu ychwanegol ac ymateb iddynt, yn ogystal â helpu i arwain a goruchwylio'r diwygiadau ADY, a'u rhoi ar waith yn lleol.

2.10.6 Erys y cyllid hwn yn hanfodol i gynnal hynt y broses o roi'r diwygiadau ar waith, ymateb i anghenion dysgwyr ag ADY a'u diwallu, a chymryd camau i ymateb i dystiolaeth ac argymhellion a nodwyd yn adolygiad thematig Estyn ar gyfer awdurdodau lleol, ysgolion a Llywodraeth Cymru.

2.10.7 Rydym yn parhau i ariannu hyfforddiant ar gyfer seicolegwyr addysgol newydd, gan sianelu dros £2.6m rhwng 2022-23 a 2024-25. Rhaid i hyfforddeion ymrwymo i dreulio dwy flynedd gyntaf eu gyrfa yn gweithio i awdurdodau lleol yng Nghymru.

2.10.8 O fewn Llinell Wariant yn y Gyllideb Darpariaeth Ôl-16, cynyddwyd cyllid ar gyfer dysgwyr ag ADY yn y sector addysg bellach o £15.525m to £16.871m yn 2023-24. Mae'r cyllid hwn yn cael ei ddiogelu a'i gynnal ar gyfer 2024-25 er mwyn helpu cydweithwyr i ddarparu cymorth ychwanegol sy'n angenrheidiol er mwyn i ddysgwyr ag ADY lwyddo ar eu dewis raglenni astudio. Yn unol â 2023-24, mae £0.7m ar gael ar gyfer 2024-25 o fewn Llinell Wariant yn y Gyllideb ADY er mwyn helpu pob coleg addysg bellach i roi'r Ddeddf ADY ar waith.

2.10.9 Ar gyfer 2024-25, o fewn Llinell Wariant yn y Gyllideb Lleoliadau Arbenigol Ôl-16, rydym yn cynnal £13.9m ar gyfer darpariaeth addysg bellach arbenigol er mwyn ateb y galw presennol ar gyfer dysgwyr ag ADY ac anghenion cymhleth hyd at 25 oed, y mae angen darpariaeth addysg bellach arbenigol arnynt er mwyn iddynt allu manteisio ar addysg bellach a hyfforddiant sy'n addas ar gyfer eu hanghenion. O fis Medi 2023, caiff dyletswyddau eu trosglwyddo'n raddol i awdurdodau lleol sy'n gyfrifol am wneud penderfyniadau a sicrhau lleoliadau ar gyfer pobl ifanc (y rheini ym mlwyddyn 11 ym mlwyddyn ysgol 2022/23 a'r rheini ym mlynyddoedd 11 a 12 ym mlwyddyn ysgol 2023/24) ag ADY mewn sefydliadau ôl-16 arbenigol annibynnol. Erys Llywodraeth Cymru yn gyfrifol am wneud penderfyniadau ynglŷn ag ariannu lleoliadau ar gyfer pobl ifanc ym Mlwyddyn 13 hyd at 25 oed y mae angen darpariaeth arbenigol arnynt. Caiff cyllid ei drosglwyddo i awdurdodau lleol ym mis Medi 2025.

2.10.10 Bydd y gwerthusiad yn ystyried safbwyntiau o bob rhan o'r system am effeithlonrwydd dyraniadau cyllid ar gyfer ADY. Bydd hyn yn cynnwys ystyried sut mae cyfyngiadau canfyddedig neu wirioneddol ar gyllid yn effeithio ar y gallu i roi'r system ADY ar waith yn llwyddiannus.

2.11 Estyn

Manylion am ddyraniad cyllideb craidd Estyn ar gyfer 2024-25 o'r MEG Cyllid a Llywodraeth Leol a manylion am unrhyw gyllid ychwanegol o MEG y Gymraeg ac Addysg ar gyfer rôl Estyn mewn diwygiadau addysg.

2.11.1 Mae'r dyraniad cyllideb cyfan ar gyfer Estyn o fewn Llinell Wariant yn y Gyllideb Estyn y MEG Cyllid a Llywodraeth Leol yn cael ei gynnal ar £16.343m ar gyfer 2024-25, yn cynnwys adnoddau cyllidol (£15.893m), adnoddau anghyllidol (£0.2m) a chyfalaf (£0.25m).

2.11.2 O ran refeniw, mae hyn yn cynnwys £4.87m a drosglwyddwyd o MEG y Gymraeg ac Addysg fel rhan o Gyllideb Derfynol 2023-24. Diben y cyllid hwn oedd galluogi Estyn i gynnal mwy o arolygiadau er mwyn cwblhau'r cylch cyfredol, ar ôl i arolygiadau gael eu hatal rhwng mis Mawrth 2020 a mis Chwefror 2022. Bwriadwyd i'r cyllid hefyd helpu i ddatblygu gweithgarwch arolygu mwy rheolaidd o fis Medi 2024; ac i gefnogi'r broses o gyfuno dyfarniadau cyflog ar gyfer blynyddoedd blaenorol. Er ein bod wedi diogelu cyllideb Estyn,

ni fu modd lliniaru effeithiau chwyddiant ar gyfer 2024-25, a byddwn yn gweithio'n agos gydag Estyn i reoli'r effeithiau hyn.

2.12 Cymwysterau

Manylion y cyllid a ddyrannwyd i Cymwysterau Cymru yn 2024-25 a manylion unrhyw gyllid ychwanegol ar gyfer ei waith i ddiwygio cymwysterau yng nghyd-destun y Cwricwlwm newydd i Gymru.

2.12.1 Mae cyllideb Cymwysterau Cymru ar gyfer 2024-25 yn cael ei chynnal ar yr un lefel â 2023-24, gyda chyfanswm cyllideb o £10.507m (gwerth £10.007m o adnoddau cyllidol, gwerth £0.25m o adnoddau anghyllidol a gwerth £0.25m o gyfalaf).

2.12.2 Mae'r grant blynyddol hwn yn cynnwys cyllid ar gyfer y diwygiadau parhaus i gymwysterau 14-16 a arweinir gan Cymwysterau Cymru. Bydd y gwaith hwn yn arwain at ddatblygu cyfres newydd o gymwysterau i ddysgwyr (14-16 oed), gan gynnwys TGAU, er mwyn sicrhau eu bod yn adlewyrchu'r Cwricwlwm i Gymru ac yn gyson ag ef.

2.13 Addysg cyfrwng Cymraeg

Manylion am y ddarpariaeth gyllidebol i gefnogi strategaeth addysg cyfrwng Cymraeg Llywodraeth Cymru a Chynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg awdurdodau lleol, yn ogystal â rôl y sector addysg i gyflawni targed Cymraeg 2050 i sicrhau miliwn o siaradwyr Cymraeg.

2.13.1 Nododd *Cymraeg 2050: Rhaglen Waith 2021 i 2026*, ein cynllun ar gyfer tymor y Senedd hon. Mae gan y sector addysg rôl bwysig i'w chwarae i gyflawni targedau uchelgeisiol *Cymraeg 2050*: dyblu'r defnydd dyddiol o'r Gymraeg a sicrhau miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050. Mae Llinell Wariant yn y Gyllideb Cymraeg mewn Addysg, a Llinellau Gwariant yn y Gyllideb eraill ar draws y MEG, yn cynnwys nifer o gyllidebau sy'n cyfrannu at ein gwaith i gyflawni'r targedau hynny yn y sector addysg.

2.13.2 Fel rhan o'n cynigion ar gyfer cyfuno grantiau addysg cyn-16, caiff cyllid sy'n helpu ysgolion ac awdurdodau lleol i fodloni amcanion Cymraeg 2050 ei gyfuno yn llinyn Cymraeg 2050 Grant Addysg Awdurdodau Lleol. Bydd yr elfen hon o gyllid yn hanfodol i gyflwyno'r Bil Addysg Gymraeg sydd ar ddod. Bydd Llinell Wariant yn y Gyllideb Cymraeg 2050 yn darparu gwerth £9.77m o gyllid drwy Grant Addysg Awdurdodau Lleol, gan gynnwys cyllid ar gyfer y Grant Cymraeg mewn Addysg (Llinell Wariant yn y Gyllideb y Grant Gwella Ysgolion), Dysgu Proffesiynol (Llinell Wariant yn y Gyllideb Datblygu a Chefnogi Athrawon), darpariaeth drochi hwyr (Cymraeg mewn Addysg), a'r Siarter Iaith (Llinell Wariant yn y Gyllideb y Gymraeg).

2.13.3 Rhoddodd pob awdurdod lleol yng Nghymru ei Gynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg 10 mlynedd ar waith ym mis Medi 2022 ac mae pob un ohonynt wedi cyflwyno adroddiad adolygu blynyddol ei Gynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg ym mis Gorffennaf 2023 yn amlinellu'r cynnydd a wnaed tuag at gyflawni eu targedau yn ystod blwyddyn gyntaf y Cynllun. Aseswyd adroddiadau adolygu blynyddol a rhoddwyd adborth i bob awdurdod lleol. Er bod y cynnydd yn nifer a chanran y dysgwyr yn amrywio ledled Cymru, mae'r adroddiadau adolygu blynyddol cyntaf yn dangos bod y mwyafrif o'r awdurdodau lleol wedi cymryd camau pendant i osod sylfeini cadarn ar gyfer cynnydd yn ystod cyfnod eu Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg.

2.13.4 Mae Llinell Wariant yn y Gyllideb Seilwaith Addysg y MEG yn parhau i ddarparu cyllideb i gynyddu capasiti mewn ysgolion cyfrwng Cymraeg, sefydlu darpariaeth cyfrwng Cymraeg, cefnogi darpariaeth drochi hwyr yn ogystal â helpu dysgwyr o bob oedran i wella e sgiliau a'u hyder yn y Gymraeg. Cyhoeddwyd tua £30m o gyllid ym mis Mawrth 2021 i gefnogi prosiectau cyfalaf penodol i gynyddu'r defnydd o'r Gymraeg mewn addysg yn ôl anghenion Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg lleol. Dyma'r ail gyfres o fuddsoddiad drwy'r Grant Cyfalaf Addysg Cyfrwng Cymraeg, a sefydlwyd yn 2018 i gefnogi prosiectau cyfalaf penodol i gefnogi a chynyddu'r defnydd o'r Gymraeg mewn addysg. Ym mis Hydref 2022, cymeradwywyd gwerth £7.1m o gyllid i gefnogi prosiectau cyfalaf addysg cyfrwng Cymraeg a oedd ar y rhestr wrth gefn yn flaenorol drwy'r ail gyfres o gyllid. Yn dilyn adolygiad pellach ym mis Gorffennaf 2023, cytunwyd ar werth £14.5 o gyllid ychwanegol mewn egwyddor yn amodol ar gymeradwyo achos busnes. Bydd y prosiectau hyn yn gwneud cyfraniad sylweddol at addysg cyfrwng Cymraeg ledled Cymru. Ers 2018, buddsoddwyd ychydig yn llai na £129m.

2.13.5 Mae trochi hwyr yn parhau i chwarae rhan bwysig yn ein gwaith i gynyddu canran y dysgwyr sy'n mynychu ysgolion cyfrwng Cymraeg. Mae gwerth £2.2m o gyllid wedi'i gynnal fel y nodwyd a bydd yn trosglwyddo o Linell Wariant yn y Gyllideb Cymraeg mewn Addysg i linyn Cymraeg 2050 Grant Addysg Awdurdodau Lleol.

2.13.6 Yn 2024-25, byddwn yn parhau i ddarparu gwerth £3m o gyllid i Mudiad Meithrin er mwyn ehangu a chryfhau'r ddarpariaeth hon. Bydd cyllid hefyd yn parhau i'w galluogi i gynnal rhaglen Sefydlu a Symud, sy'n canolbwyntio'n gyfan gwbl ar sefydlu darpariaeth cyfrwng Cymraeg ar gyfer y blynyddoedd cynnar mewn ardaloedd o Gymru lle mae diffyg gwasanaethau o'r fath fel pwynt mynediad i addysg cyfrwng Cymraeg.

Gwybodaeth am gyllid a ddyrannwyd i wella'r gweithlu Cymraeg mewn addysg.

2.13.7 Mae cyllid ar gael o fewn Llinell Wariant yn y Gyllideb Datblygu a Chefnogi Athrawon i gefnogi'r broses o roi *Cynllun 10 mlynedd y Gweithlu Cymraeg mewn Addysg* ar waith. Cyfanswm y cyllid sydd ar gael yn 2024-25 yw £8.15m, a chaiff £2.57m pellach ei drosglwyddo i Linell Wariant yn y Gyllideb newydd Cymraeg 2050 (Grant Addysg Awdurdodau Lleol.

2.13.8 Caiff tua £4.3m ei flaenoriaethu i gefnogi nodau'r cynllun, a chaiff ei dargedu'n bennaf at gynyddu nifer yr athrawon cyfrwng Cymraeg. Caiff cyllid ei flaenoriaethu ar gyfer y gweithgareddau canlynol:

- Cynnal y rhaglen drochi o'r ysgol gynradd i'r ysgol uwchradd.
- Parhau i ddarparu'r grantiau i ysgolion ddatblygu atebion arloesol i fynd i'r afael â phrinder athrawon.
- Cyllid i gefnogi hyfywedd darpariaeth Safon Uwch Cymraeg mewn ysgolion a cholegau addysg bellach.
- Ail flwyddyn y bwrsari cadw athrawon.
- Cyllid ar gyfer CYDAG i gefnogi cydweithio rhwng ysgolion cyfrwng Cymraeg mewn nifer o feysydd polisi.

2.13.9 Bydd y Coleg Cymraeg Cenedlaethol yn parhau i ddyrannu £0.150m o'i grant (Llinell Wariant yn y Gyllideb Cymraeg mewn Addysg) yn 2024-25 i ddatblygu dau brosiect penodol;

- treialu ysgoloriaeth ariannol a chymorth mentora i ddysgwyr israddedig er mwyn eu helpu i baratoi ar gyfer AGA drwy gyfrwng y Gymraeg;
- datblygu rhwydweithiau i ymgysylltu â graddedigion sy'n siarad Cymraeg sy'n astudio yn Lloegr a hyrwyddo cyfleoedd iddynt ddychwelyd i Gymru i baratoi i addysgu.

2.13.10 Rydym yn parhau i gynnig cymhellion i athrawon dan hyfforddiant o Gymru sy'n ymgymryd ag AGA, ac rydym wedi cynnal cymhelliant Iaith Athrawon Yfory, sy'n cynnig £5,000 i bob myfyriwr sy'n paratoi i addysgu pynciau uwchradd drwy gyfrwng y Gymraeg. Caiff hyn ei ariannu o'r gyllideb AGA o fewn Llinell Wariant yn y Gyllideb Datblygu a Chefnogi Athrawon (gweler adran 2.4).

2.13.11 Mae dysgu proffesiynol yn un o nodweddion allweddol ein dull i atgyfnerthu capasiti addysgu cyfrwng Cymraeg a chefnogi ymarferwyr i feithrin eu sgiliau Cymraeg yn unol â'r Safonau Proffesiynol ar gyfer Addysgu ac Arweinyddiaeth. Rydym yn gweithio gyda'n partneriaid i sicrhau y caiff ymarferwyr eu nodi a'u cefnogi i fanteisio ar gyfleoedd dysgu proffesiynol er mwyn gwella'r broses o addysgu Cymraeg mewn ysgolion cyfrwng Saesneg a chefnogi pob ysgol i symud ar hyd y continwwm.

2.13.12 Caiff tua £3.8m ei ddyrannu o fewn Llinell Wariant yn y Gyllideb Datblygu a Chefnogi Athrawon yn 2024-25 i'r Cynllun Sabothol er mwyn cynnig cyfleoedd dysgu proffesiynol dwys ar fethodoleg addysgu Cymraeg ac iaith i ymarferwyr. Mae cyrsiau ar gael ar amrywiaeth o lefelau ar gyfer cynorthwywyr addysgu ac athrawon. Mae'r mwyafrif o'r gyllideb hon yn ariannu'r costau cyflenwi sy'n gysylltiedig â rhyddhau ymarferwyr o ysgolion i ymgymryd â chyrsiau. Mae'r gyllideb hon wedi cynyddu ar gyfer 2024-25 er mwyn ystyried costau uwch staff cyflenwi i alluogi ymarferwyr i ymgymryd â'r cyrsiau.

2.13.13 Mae'r cyllid a ddyrennir i'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol hefyd yn cynnig gwersi Cymraeg am ddim i bob ymarferydd addysg. Lansiwyd gwefan newydd ym mis Gorffennaf 2022 i ddarparu gwybodaeth i ymarferwyr am y ddarpariaeth sydd ar gael iddynt drwy'r Cynllun Sabothol a'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol Gweithlu Addysg | Dysgu Cymraeg. Yn ystod 2024-25, bydd y Ganolfan yn datblygu darpariaeth bwrpasol newydd i ddiwallu anghenion y sector. Er enghraifft, caiff cwrs peilot ar gyfer athrawon uwchradd mewn ysgolion cyfrwng Saesneg â rhywfaint o Gymraeg ei ddatblygu i'w gyflwyno'n hyblyg, ynghyd â chwrs hyder / 'gloywi' ar-lein byr i'r rheini sy'n addysgu mewn amrywiaeth o leoliadau. Caiff £0.5m ei ddyrannu o Linell Wariant yn y Gyllideb Datblygu a Chefnogi Athrawon yn 2024-25 i gefnogi'r gwaith hwn.

2.13.14 Yn ogystal â'r Cynllun Sabothol a'r ddarpariaeth drwy'r Ganolfan Genedlaethol, caiff cyfanswm o £2.57m ei ddyrannu i awdurdodau lleol fel rhan o linyn cyfun Cymraeg 2050 Grant Addysg Awdurdodau Lleol yn 2024-25 er mwyn helpu i ddarparu cymorth ar gyfer addysgu Cymraeg ac addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg. Defnyddir y cyllid mewn modd cydweithredol i gefnogi'r broses o ddatblygu darpariaeth ac adnoddau dysgu proffesiynol cenedlaethol, er enghraifft er mwyn helpu ymarferwyr sydd wedi cwblhau cyrsiau'r cynllun sabothol i ddefnyddio eu sgiliau newydd yn ôl yn yr ysgol; helpu cynorthwywyr addysgu i fodelu patrymau iaith i ddysgwyr a helpu penaethiaid i gynllunio'n strategol ar gyfer datblygu'r Gymraeg yn eu hysgolion.

2.13.15 At hynny, mae £4.5m wedi'i ddyrannu i awdurdodau lleol ar hyn o bryd fel rhan o'r Grant Cymraeg mewn Addysg, a ailsefydlwyd yn 2023-24 yn dilyn trafodaethau ag awdurdodau lleol. Gyda gwerth 30% o arian cyfatebol gan awdurdodau lleol, cyfanswm gwerth y Grant

Cymraeg mewn Addysg yw £5.85m. Mae'r Grant Cymraeg mewn Addysg yn helpu i gyflawni Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg awdurdodau lleol mewn tri maes allweddol:

- cymorth ar gyfer hwyrddyfodiaid a chanolfannau trochi hwyr;
- cymorth ar gyfer cynnydd ieithyddol ac ar gyfer ysgolion cyfrwng Cymraeg a dwyieithog;
- cymorth ar gyfer datblygu'r Gymraeg mewn ysgolion cyfrwng Saesneg.

2.13.16 Bydd y Grant Cymraeg mewn Addysg yn parhau yn 2024-25, wrth i gyllid gael ei drosglwyddo o Linell Wariant yn y Gyllideb y Grant Gwella Ysgolion a chael ei ddyrannu fel rhan o elfen gyfun Cymraeg 2050 Grant Addysg Awdurdodau Lleol.

2.14 Addysg a gofal plant y blynyddoedd cynnar

P'un a wnaeth y trefniadau cyllido a oedd ar waith mewn blynyddoedd blaenorol er mwyn helpu i gysoni cyfraddau cyllido ym maes addysg a gofal plant y blynyddoedd cynnar barhau yn 2023-24, ac a ydynt yn parhau yn 2024-25

2.14.1 Cytunodd Gweinidogion y dylid darparu cyllid ychwanegol i awdurdodau lleol o fis Ionawr 2021 i'w galluogi i ddyrannu mwy o gyllid i leoliadau meithrin nas cynhelir sy'n darparu addysg gynnar, er mwyn helpu i gysoni â chyfradd gyllido gyfredol Llywodraeth Cymru ar gyfer gofal plant o fewn y Cynnig Gofal Plant. Er mwyn sicrhau dull teg ledled Cymru, gwnaethom gymhwyso fformiwla gyllido sylfaenol.

2.14.2 Yn 2021-22, darparwyd gwerth £3.8m o grantiau (wedi'u hariannu ar y cyd o'r MEG Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol a MEG y Gymraeg ac Addysg) i awdurdodau lleol er mwyn helpu i gysoni cyfraddau cyllido mewn lleoliadau nas cynhelir. Yn 2022-23, cynyddwyd cyllid ar gyfer addysg gynnar £1.5m pellach o'r MEG Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol er mwyn adlewyrchu'r cynnydd yng nghyfradd gyllido Llywodraeth Cymru ar gyfer gofal plant (o £4.50 i £5) o fewn y Cynnig Gofal Plant. Dyrannwyd trosglwyddiad rheolaidd o £3.4m o'r MEG Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol i MEG y Gymraeg ac Addysg yng Nghyllideb Derfynol 2022-23 er mwyn sicrhau cyllid sylfaenol o fewn Llinell Wariant yn y Gyllideb Cwricwlwm ac Asesu. Mae'r cymorth wedi parhau yn 2023-24.

2.14.3 Ein bwriad yw y bydd y cymorth yn parhau i gael ei ddarparu yn 2024-25. Darperir cyfanswm o £5.268m er mwyn cynnal y cymorth hwn a fydd, fel rhan o'n cynlluniau cyfuno grantiau, yn trosglwyddo i elfen Safonau Ysgolion (Llinyn Wariant yn y Gyllideb Safonau Ysgolion) Grant Addysg Awdurdodau Lleol. Byddwn yn parhau i ystyried pwysigrwydd darpariaeth addysg gynnar wrth adolygu cyllid gyfer gofal plant.

Manylion unrhyw gyllid arall o MEG y Gymraeg ac Addysg i gefnogi darpariaeth y sector nas cynhelir mewn perthynas ag addysg y blynyddoedd cynnar a'r Cwricwlwm i Gymru (gan gydnabod nad yw gofal plant yn rhan o bortffolio'r Gweinidog hwn).

2.14.4 Nodwyd bod y blynyddoedd cynnar yn grŵp â blaenoriaeth yn ystod y pandemig, ac mae'n parhau felly. Darparwyd cryn adnoddau ychwanegol i gefnogi llesiant, anghenion corfforol ac anghenion dysgu. Mae'r gyllideb Recriwtio, Adfer a Chodi Safonau yn parhau i gefnogi carfan y blynyddoedd cynnar yn 2023-24, gan gynnwys £3.75m ar gyfer lleoliadau nas cynhelir. Ar gyfer 2024-25, caiff cyllid ar gyfer Recriwtio, Adfer a Chodi Safonau ei gyfuno yng Ngrant Addysg Awdurdodau Lleol a bydd lleoliadau yn cael budd o gyllid parhaus drwy'r system gyllido newydd hon.

2.14.5 Mae Llywodraeth Cymru yn parhau i weithio'n agos gyda sefydliadau ambarél gofal plant cenedlaethol – Blynyddoedd Cynnar Cymru, Mudiad Meithrin, Cymdeithas Genedlaethol Meithrinfeydd Dydd a PACEY Cymru – er mwyn helpu i ddarparu addysg gynnar mewn lleoliadau gofal plant. Yn 2023-24, darparwyd gwerth £375k o gymorth ariannol er mwyn gwella gwaith y sefydliadau hyn wrth gefnogi ein dysgwyr ieuengaf, ac rydym yn cydnabod pwysigrwydd y gwaith hwn i gefnogi'r broses o roi'r Cwricwlwm i Gymru ar waith yn 2024-25. Yn benodol, rydym yn sicrhau ein bod yn ymgorffori arferion ac addysgeg dysgu sylfaenol er mwyn gwella'r ddarpariaeth.

2.15 Gwaith ieuenctid

Manylion am y ffordd y mae MEG y Gymraeg ac Addysg 2024-25 yn cefnogi gwasanaethau ieuenctid statudol a gwirfoddol a'r ddarpariaeth gyllidebol i gyflawni ymrwymiadau'r Rhaglen Lywodraethu mewn perthynas ag atgyfnerthu gwasanaethau ieuenctid.

2.15.1 O ganlyniad i'r cyllid ychwanegol a ddyrannwyd dros gyfnod o dair blynedd rhwng 2022-23 a 2024-25, cynyddwyd gwaelodlin ddangosol Llinell Wariant yn y Gyllideb Ymgysylltu a Chyflogaeth Ieuenctid i £12.376m yn 2024-25 (cynnydd o £4.92m o gymharu â 2021-22). Yn unol â blynyddoedd blaenorol, disgwylir i £3.7m pellach gael ei drosglwyddo o'r MEG Newid Hinsawdd yng nghyllideb atodol 2024-25 er mwyn cynyddu cyfanswm y gyllideb i £16.076m yn 2024-25.

2.15.2 Fel rhan o'r ymarfer ail-gwmpasu trawslywodraethol (y cyfeirir ato ym mharagraff 1.1.3), nodwyd gwerth £1m o arbedion ar gyfer 2024-25, gan arwain at ddyraniad diwygiedig o £15.076m (pan fydd y £3.7m wedi'i drosglwyddo o'r MEG Newid Hinsawdd). Mae'r arbediad hwn yn adlewyrchu'r gweithgareddau a gynlluniwyd i ddatblygu a mynd ar drywydd argymhellion y Bwrdd Gwaith Ieuenctid Dros Dro, sydd â'r nof o ddatblygu model cyflawni cynaliadwy ar gyfer gwaith ieuenctid yng Nghymru.

2.15.3 Bydd y dyraniad diwygiedig hwn yn diogelu cyllid ar gyfer grantiau er mwyn cefnogi a datblygu gwasanaethau ieuenctid statudol a gwirfoddol yng Nghymru, gan gynnwys cyllid a ddarperir i awdurdodau lleol drwy'r Grant Cymorth Ieuenctid a chyllid i sefydliadau gwaith ieuenctid gwirfoddol drwy'r Grant Cefnogi Sefydliadau Gwaith Ieuenctid Gwirfoddol.

2.15.4 Mae dulliau partneriaeth yn parhau i fod yn ganolog i'r rhaglenni hyn. Fel parhad i'r cyllid pellach a ddarparwyd yn 2023-24, mae cyllid ychwanegol wedi'i ddyrannu unwaith eto i'r Grant Cymorth Ieuenctid ar gyfer 2024-25. Bydd hyn yn galluogi awdurdodau lleol i gydweithio â sefydliadau gwirfoddol lleol a chenedlaethol i ymgymryd â gwaith ychwanegol i wella amrywiaeth a chynhwysiant yn eu gwasanaethau, yn ogystal â datblygu rhagor o gyfleoedd i bobl ifanc ddefnyddio eu sgiliau Cymraeg fel rhan o'u darpariaeth gwaith ieuenctid.

2.15.5 Mae'r gyllideb hon yn cyfrannu'n helaeth at gymorth i rai o'n pobl ifanc mwyaf agored i niwed, gan gynnwys y rheini â phroblemau emosiynol, iechyd meddwl neu lesiant sy'n dod i'r amlwg, a'r rhai sy'n wynebu risg o fynd yn ddigartref. Mae'r gwaith penodol hwn yn adeiladu ar y Fframwaith Ymgysylltiad a Chynnydd Ieuenctid, gan wella gallu awdurdodau lleol a'u partneriaid i nodi a brocera ymyriadau ar gyfer y bobl ifanc mwyaf anghenus cyn gynted â phosibl. Mae hyn yn cynnwys parhau i ddarparu gwerth £2.5m o gyllid penodol i gefnogi pobl ifanc ag anghenion llesiant emosiynol neu iechyd meddwl drwy ddulliau anghlinigol a chymorth gwaith ieuenctid yn y gymuned.

Manylion am y modd y mae MEG y Gymraeg ac Addysg 2024-25 yn cefnogi Strategaeth Gwaith Ieuenctid Cymru a gwaith y Bwrdd Gweithredu.

2.15.6 Bydd y gyllideb yn parhau i gefnogi'r weledigaeth uchelgeisiol a nodir yn Strategaeth Gwaith Ieuenctid Cymru yn ogystal â gwaith Bwrdd Gweithredu'r Strategaeth Gwaith Ieuenctid, a benodwyd ym mis Hydref 2022. Mae hyn yn cynnwys gweithgareddau i fynd ar drywydd argymhellion penodol a wnaed gan y Bwrdd Gwaith Ieuenctid Dros Dro, yn ogystal ag ymgysylltu'n barhaus â'r sector gwaith ieuenctid, rhanddeiliaid a phobl ifanc i lywio'r gwaith hwn.

2.16 Dysgu ar gyfer Troseddwyr

Gwybodaeth am y ddarpariaeth gyllidebol yn 2024-25 ac unrhyw newidiadau i'r ffordd y caiff ei gwario o gymharu â blynyddoedd blaenorol.

2.16.1 Mae Llywodraeth Cymru yn ariannu (o arian a ddarperir gan Lywodraeth y DU i Weinidogion Cymru yn benodol at y diben hen) y ddarpariaeth addysg a dysgu a llyfrgelloedd mewn carchardai yng Nghymru drwy Femorandwm Cyd-ddealltwriaeth â Gwasanaeth Carchardai a Phrawf Ei Fawrhydi (HMPPS). Mae'r Memorandwm tair blynedd â HMPPS, sy'n cwmpasu'r cyfnod rhwng 2022 a 2025, wedi'i lofnodi ac yn weithredol.

2.16.2 Dyrennir cyllideb o £7.328m i ariannu'r ddarpariaeth dysgu ar gyfer troseddwyr yn 2024-25, sy'n gyson â'r cyllid a ddyrannwyd ar gyfer 2022-23 a 2023-24. Dyrennir £3.328m o'r cyllid hwn i dalu costau'r ddarpariaeth dysgu a sgiliau yng ngharchardai sector cyhoeddus de Cymru (CEF Brynbuga/Prescoed, Caerdydd ac Abertawe). Dyrennir £4m pellach i dalu costau'r ddarpariaeth dysgu yn CEF Berwyn yng ngogledd Cymru.

2.17 Addysg bellach, Chweched Dosbarth a Dysgu Oedolion yn y Gymuned

Manylion am y dyraniadau cyflawn a wnaed yn 2023-24 i golegau addysg bellach, gan gynnwys symiau holl elfennau'r dyraniad (h.y. llawnamser, rhan-amser, lwfans rhan-amser, amddifadedd, teneurwydd poblogaeth a lwfansau cyfrwng Cymraeg, lwfans cynhaliaeth ac addasiad Addysg Oedolion Cymru).

2.17.1 Mae'r wybodaeth hon wedi'i darparu yn **Atodiad G.** Yn 2022/23 gwelwyd y cynnydd mwyaf mewn darpariaeth graidd a chymorth ers blynyddoedd lawer a gwelwyd cynnydd pellach yn 2023/24. Rhwng 2019/20 a 2023/24 cynyddodd cyllideb prif ffrwd AB 29.26%.

Manylion unrhyw gyllid neilltuedig i sefydliadau addysg bellach neu chweched dosbarth y tu hwnt i'w grantiau craidd arferol.

2.17.2 Ar adeg ysgrifennu, nid yw manylion dyraniadau chweched dosbarth 2024-25 (blwyddyn ariannol) na dyraniadau colegau addysg bellach 2024/25 (blwyddyn academaidd) ar gael. Disgwylir i gyllid neilltuedig ar gyfer Iechyd Meddwl, y Gronfa Dysgu Proffesiynol, y Biwro Cyflogaeth, cyllid Gwasanaethau Darlithwyr Cyswllt, y Gronfa Ariannol Wrth Gefn, Adferiad Dysgwyr a SEREN barhau yn 2024-25.

Manylion unrhyw gyllid a ddarperir yng nghyllideb 2024-25 i sicrhau cydraddoldeb rhwng cyflogau a/neu dalu unrhyw ddyfarniad cyflog i sefydliadau addysg bellach a chweched dosbarth, gan gynnwys esboniad o ddigonolrwydd y cyllid i dalu unrhyw ddyfarniad cyflog y cytunwyd arno / cyfwerthedd cyflog yn llawn dros gyfnod y gyllideb hob.

2.17.3 Ar hyn o bryd, mae dyfarniad cyflog 2023/24 yn dal i gael ei negodi rhwng y sector addysg bellach a'r undebau. Fodd bynnag, mae 5% ychwanegol wedi cael ei gynnwys yn y gyfradd fesul uned ar gyfer dyraniadau 2023-24. Hysbyswyd y sector y bydd angen i unrhyw ddyfarniad cyflog a negodir gael ei ariannu o fewn cyllid prif ffrwd, gan gynnwys y cynnydd i'r gyfradd fesul uned. Cymhwyswyd yr un cynnydd o 5% i'r gyfradd fesul uned at chweched dosbarth ysgolion. Darparwyd gwerth £6.662m o gyllid ychwanegol yn 2023-24 er mwyn sicrhau bod y dyfarniad cyflog yn cael ei ariannu'n llawn.

2.17.4 Er na fydd dyfarniadau addysg bellach 2024/25 na dyfarniadau chweched dosbarth 2024-25 ar gael tan ddiwedd mis Ionawr, gyda'r trafodaethau cyflog yn dechrau yn hwyrach yn 2024, mae'n debygol y defnyddir dull tebyg. Bydd angen i Lywodraeth Cymru bennu'r cynnydd yn y gyfradd fesul uned y bydd angen i sefydliadau addysg bellach a chweched dosbarth ei defnyddio i reoli'r dyfarniad cyflog terfynol. Caiff hyn ei reoli o fewn y gyllideb gyhoeddedig derfynol ac ni chaiff unrhyw gyllid ei ddarparu'n benodol i sicrhau cydraddoldeb rhwng cyflogau.

Y dyraniad ar gyfer Dysgu Oedolion yn y Gymuned

2.17.5 Ar adeg ysgrifennu, nid yw manylion dyraniadau dysgu oedolion yn y gymuned 2024-25 ar gael. Caiff y dyraniadau terfynol eu cyhoeddi cyn diwedd mis Ionawr 2024.

Gwerthoedd cyfan rhaglenni 2022-23 a 2023-24 a ddefnyddiwyd i gyfrifo cyllid addysg bellach a chweched dosbarth.

2.17.6 Darparwyd gwerthoedd rhaglenni 2022/23 i'r Pwyllgor fel rhan o bapur tystiolaeth y llynedd (gweler Atodiad H). Mae gwerthoedd rhaglenni 2023/24 wedi'u cyhoeddi yn Y Cyfeiriadur Rhaglenni 2023/24. Ar adeg ysgrifennu, nid yw manylion gwerthoedd rhaglenni 2024/25 ar gael.

2.18 Cymorth ariannol i fyfyrwyr addysg uwch ac ôl-16

Manylion dyraniad y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil, gan gynnwys manylion unrhyw gyllid neilltuedig, neu gyllid y bwriedir iddo gael ei ddefnyddio at ddibenion gweithgareddau penodol, gan gynnwys iechyd meddwl a llesiant myfyrwyr.

2.18.1 Wrth i'r Comisiwn ddod yn weithredol yn 2024-25, bydd yn etifeddu'r penderfyniadau ariannol a wnaed gan Lywodraeth Cymru ynghylch cyllid craidd addysg bellach a'r argymhellion a wnaed gan CCAUC mewn perthynas â chyllid ar gyfer addysg bellach.

2.18.2 Mae'r llinellau ariannu ar gyfer addysg uwch ac addysg bellach a nodwyd yn wreiddiol mewn cyllidebau Addysg sydd wedi'u clustnodi i'w trosglwyddo i'r Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil wedi'u nodi'n glir ar wyneb Cyllideb Ddrafft 2024-25, ac mae enw'r Comisiwn wedi'i ychwanegu at ddiwedd y disgrifiad o'r gyllideb. Caiff rhagor o addasiadau yn ystod y flwyddyn eu gwneud yn ystod 2024-25 o'r portffolio Addysg a phortffolios Gweinidogol eraill i ariannu'r ystod lawn o gyfrifoldebau'r Comisiwn. Caiff cyfanswm y trosglwyddiadau yn ystod y flwyddyn ei nodi yng nghyllidebau atodol 2024-25.

2.18.3 Bydd dyraniadau cyllid penodol, gan gynnwys unrhyw fanylion am gyllid neilltuedig, yn dilyn yn llythyr cyllido'r Comisiwn.

Manylion unrhyw ddyraniad yn 2024-25 ar gyfer darparu prentisiaethau gradd os bwriedir iddo gael ei ddefnyddio i recriwtio prentisiaid newydd neu addysgu prentisiaid presennol ar ôl i'r cwrs ddod i ben.

2.18.4 Fel y nodwyd uchod, caiff unrhyw fanylion am gyllid neilltuedig ar gyfer y Comisiwn newydd, gan gynnwys prentisiaethau gradd, eu hamlinellu yn llythyr cyllido'r Comisiwn. Ni ellir cadarnhau'r dyraniad ar hyn o bryd.

Manylion unrhyw gyllid cyfalaf i'w ddarparu i'r Pwyllgor Addysg Drydyddol ac Ymchwil, gan gynnwys unrhyw amodau y bydd Llywodraeth Cymru yn eu gosod arno.

2.18.5 Fel y nodwyd uchod, mae llinellau'r gyllideb ar gyfer addysg uwch ac addysg bellach sydd wedi'u clustnodi i'w trosglwyddo i'r Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil wedi'u nodi'n glir ar wyneb Cyllideb Ddrafft 2024-25, ac mae enw'r Comisiwn wedi'i ychwanegu at ddiwedd y disgrifiad o'r gyllideb. Caiff rhagor o addasiadau yn ystod y flwyddyn eu gwneud o'r portffolio Addysg a phortffolios Gweinidogol eraill i ariannu'r ystod lawn o gyfrifoldebau'r Comisiwn. Caiff cyfanswm y trosglwyddiadau yn ystod y flwyddyn ei nodi yng nghyllidebau atodol 2024-25.

2.18.6 Bydd dyraniadau cyllid penodol, gan gynnwys unrhyw fanylion am gyllid neilltuedig, yn dilyn yn llythyr cyllido'r Comisiwn.

Manylion unrhyw gronfeydd hapddigwyddiadau / wrth gefn / heb eu neilltuo o fewn unrhyw un o Linellau Gwariant yn y Gyllideb 2024-25 sy'n gysylltiedig ag addysg drydyddol, gan gynnwys y Llinellau Gwariant yn y Gyllideb o fewn Camau Gweithredu Cymorth i Ddysgwyr Ôl-16; manylion ynglŷn â sut y caiff y cronfeydd eu defnyddio neu sut y gellir eu defnyddio; a manylion unrhyw ddefnydd a wnaed ohonynt yn ystod 2023-24.

2.18.7 Mae'r cyllid o fewn Llinell Wariant yn y Gyllideb Grantiau Cymorth i Fyfyrwyr o fewn Camau Gweithredu Cymorth i Ddysgwyr Ôl-16 yn seiliedig ar alw, sy'n golygu ei bod hi'n anodd ei ragfynegi, ei reoli neu ei ragweld, ac y bydd yn amrywio yn ôl demograffeg a nifer y myfyrwyr addysg uwch. Caiff rhagolygon eu llunio gan ddefnyddio modelau cymorth i fyfyrwyr yr Is-adran Addysg Uwch (sy'n cynnwys yr wybodaeth ddiweddaraf am nifer o newidynnau, gan gynnwys nifer y myfyrwyr, cyfraddau chwyddiant a data economaidd eraill), ond fel sy'n wir am y flwyddyn ariannol hon, gall y canlyniadau gwirioneddol fod yn wahanol i'r rheini a ragwelwyd, a dim ond pan fydd union nifer y myfyrwyr yn hysbys y bydd cywirdeb rhagolygon yn gwella. Ar sail tanwariant hanesyddol ac fel rhan o'r angen i ddychwelyd cyllid i gronfeydd wrth gefn Llywodraeth Cymru i'w ail-flaenoriaethu, mae'r gyllideb hon £63.5m yn llai ar gyfer 2024-25 (gan gynnwys £9.6m ar gyfer grantiau i Raddedigion). Er gwaethaf y lleihad hwn, nid oes unrhyw effaith ar gymorth ariannol i fyfyrwyr israddedig sy'n hanu o Gymru, nad yw wedi newid. O ganlyniad, nid oes unrhyw gronfa hapddigwyddiadau o fewn y gyllideb hon ac mae risg o orwariant posibl os bydd yr alldro yn wahanol i'r tueddiadau presennol.

Grantiau: Tabl yn dangos alldro 2022-23, a'r rhagolygon gwariant dros y pedair blynedd dilynol (fesul myfyrwyr sy'n astudio yng Nghymru a myfyrwyr sy'n astudio mewn rhannau eraill o'r DU) ar gyfer: Grant Ffioedd Dysgu myfyrwyr israddedig llawnamser; Grant Ffioedd Dysgu myfyrwyr israddedig rhan-amser; Grant Cynhaliaeth myfyrwyr israddedig rhan-amser; Elfen grant Cyllid Gradd Meistr; LCA; a Grant Dysgu Llywodraeth Cymru (Addysg Bellach) (GDLlC(AB)).

2.18.8 Mae'r wybodaeth hon wedi'i darparu yn **Atodiad H.**

Benthyciadau: Tabl yn dangos alldro 2022-23, a'r rhagolygon gwariant ar fenthyciadau dros y pedair blynedd dilynol (fesul myfyrwyr sy'n astudio yng Nghymru a myfyrwyr sy'n astudio mewn rhannau eraill o'r DU) ar gyfer: Gwariant ar fenthyciadau cynhaliaeth a ffioedd dysgu myfyrwyr israddedig llawnamser a thâl Cyllidebu a Chyfrifyddu Adnoddau, gwariant ar fenthyciadau cynhaliaeth a ffioedd dysgu myfyrwyr israddedig rhan-amser a thâl Cyllidebu a Chyfrifyddu Adnoddau, elfen grant Cyllid Gradd Meistr a thâl Cyllidebu a Chyfrifyddu Adnoddau, gwariant ar fenthyciadau Doethurol a thâl Cyllidebu a Chyfrifyddu Adnoddau.

2.18.9 Mae'r wybodaeth hon wedi'i darparu yn **Atodiad H.**

2.19 Darpariaeth addysg ôl-16 arall

Manylion cyllid Cyfrifon Dysgu Personol

2.19.1 O ganlyniad i'r ymarfer ail-flaenoriaethu cronfeydd wrth gefn, mae cyllid Cyfrifon Dysgu Personol o fewn Llinell Wariant yn y Gyllideb Darpariaeth ôl-16 (Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil) wedi'i leihau £7.2m ar gyfer 2024-25. Er mwyn sicrhau bod gan y sector addysg bellach yr hyblygrwydd i reoli'r lleihad hwn, mae swyddogion yn cynnig y dylid prif-ffrydio a blaenoriaethu gweithgarwch Cyfrifon Dysgu Personol o fewn darpariaeth ran-amser addysg bellach. Fodd bynnag, bydd amsugno'r lefel hon o gyllid mewn darpariaeth addysg bellach ran-amser brif ffrwd er mwyn sicrhau darpariaeth barhaus mewn meysydd â blaenoriaeth drwy Gyfrifon Dysgu Personol, yn effeithio ar fathau eraill o ddarpariaeth ran-amser a ddarperir ar hyn o bryd ledled Cymru, ac yn eu lleihau.

Manylion y gyllideb Cymraeg mewn Addysg, gan gynnwys unrhyw ddyraniad ar gyfer y Coleg Cymraeg Cenedlaethol.

2.19.2 Yn 2023-24, cyfanswm cyllid craidd y Coleg Cymraeg Cenedlaethol yw £7.013m. Mae'r ffigur hwn yn cynnwys gwerth £5.046m o gyllid ar gyfer rhaglen addysg uwch y Coleg a £0.684m ar gyfer ei gynllun ysgoloriaethau cyfrwng Cymraeg. Ym maes addysg uwch, mae gwerth £4.184m o gyllid yn cefnogi darpariaeth cyfrwng Cymraeg mewn prifysgolion a meysydd pwnc yn uniongyrchol. Darperir cymorth hanfodol drwy ganghennau'r Coleg i ddarlithwyr, datblygiad staff a chyhoeddiadau. Ym maes addysg ôl-16, mae cyfanswm o £1.283m wedi'i neilltuo i gefnogi'r Cynllun Gweithredu Addysg Bellach a Phrentisiaethau Cyfrwng Cymraeg, sy'n darparu grantiau datblygu mewn meysydd â blaenoriaeth, gan gynnwys Iechyd a Gofal Cymdeithasol, Gofal Plant a Gwasanaethau Cyhoeddus.

2.19.3 O fewn y cyllid craidd, mae'r Coleg yn darparu hyfforddiant a chymorth mentora drwy Sgiliaith, er mwyn galluogi tiwtoriaid ac aseswyr i feithrin hyder i addysgu'n ddwyieithog, a chymorth ar gyfer y sector prentisiaethau. Darperir cyllid grant ychwanegol o feysydd eraill er mwyn datblygu adnoddau digidol ac adnoddau eraill, y prosiect llysgenhadon a chymorth ar gyfer datblygu Cymraeg fel pwnc ac athrawon cyfrwng Cymraeg.

2.19.4 Mae'r Rhaglen Lywodraethu a'r Cytundeb Cydweithio yn cynnwys ymrwymiad i fuddsoddi yn y Coleg Cymraeg Cenedlaethol er mwyn cynyddu'r ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg yn y sector prentisiaethau ac addysg bellach, a'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol er mwyn darparu cyrsiau dysgu Cymraeg am ddim i bobl ifanc 16-25 oed. Yn y gyllideb ar gyfer 2023-24, dyrannwyd £4.5m ychwanegol fel rhan o'r Cytundeb Cydweithio, y darparwyd £2.825m ohono i'r Coleg a £1.675 i'r Ganolfan Genedlaethol.

2.19.5 Mae'r dyraniad ychwanegol i'r Coleg yn 2023-24 yn ariannu rhaglen grantiau datblygu i golegau a darparwyr prentisiaethau er mwyn datblygu capasiti a darpariaeth mewn sectorau â blaenoriaeth, gan gynnwys gofal plant, iechyd a gofal cymdeithasol, chwaraeon a hamdden, ac amaethyddiaeth. At hynny, mae'r cyllid yn cefnogi dau brosiect penodol i feithrin hyder myfyrwyr sy'n gallu addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg, a denu myfyrwyr yn ôl i Gymru i addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg.

2.19.6 Mae cyllid y Cytundeb Cydweithio yn cael ei gynnal ar £4.5m yn y gyllideb hon, y darparwyd £2.825m ohono i'r Coleg a £1.675 i'r Ganolfan Genedlaethol. Bydd cynnal y gyllideb ar lefelau 2023-24 yn ein galluogi i ail-flaenoriaethu'r £3.5m a glustnodwyd yn wreiddiol ar gyfer blwyddyn 3 y Cytundeb Cydweithio; gan gyfyngu ar effaith y dyraniadau cyllidebol ar draws Llinellau Gwariant yn y Gyllideb y Gymraeg.

2.19.7 Bydd ail-flaenoriaethu cyllid yn y ffordd hon yn ein galluogi i ddiogelu gwasanaethau craidd sy'n cefnogi ein huchelgeisiau ar gyfer Cymraeg 2050. Yn benodol, byddwn yn gallu cynnal cyllid sy'n gysylltiedig â'r Bil Addysg Gymraeg, Mudiad Meithrin a'r gyllideb Cymraeg mewn Addysg i gefnogi darpariaeth Gymraeg.

2.19.8 Fodd bynnag, gall ail-flaenoriaethu cyllid olygu y bydd yn rhaid i'r Coleg dynnu ymrwymiadau a wnaed i golegau addysg bellach a darparwyr prentisiaethau yn ôl. Gall hefyd arwain at leihad yn y niferoedd sy'n dysgu Cymraeg. Byddwn yn gweithio gyda'r Coleg a'r Ganolfan Genedlaethol i ystyried opsiynau i liniaru effaith y dull hwn a chefnogi camau i gynnal darpariaeth cyfrwng Cymraeg mewn sectorau â blaenoriaeth, yn ogystal â darparu cyrsiau am ddim ar gyfer pobl ifanc 16-25 oed a'r gweithlu addysg.

Manylion cyllid ar gyfer y Rhaglen Gyfnewid Ryngwladol ar gyfer Dysgu (Taith).

2.19.9 Dyraniad y gyllideb ddrafft ar gyfer Taith (sydd hefyd yn cynnwys cyllid ar gyfer Rhaglen Cymru Fyd-eang) ar gyfer 2024-25 yw £6.5m, sydd £1.6m (19.75%) yn llai na dyraniad 2023-24, sef £8.1m. Yn fy natganiad ym mis Hydref, rhoddais ddiweddariad ar y Rhaglen Gyfnewid Ryngwladol ar gyfer Dysgu (Taith) yn amlinellu newidiadau i'r trefniadau llywodraethu, strwythur ymgysylltu â rhanddeiliaid agored newydd, a strategaeth ddiwygiedig ar gyfer y rhaglen. Gyda'i gilydd, mae'r datblygiadau hyn yn darparu fframwaith cadarn er mwyn gwneud yn siŵr bod y rhaglen yn cynnwys ffocws newydd ar gefnogi prosiectau sy'n sicrhau'r effaith fwyaf a'i bod yn parhau i hwyluso cyfnewidfeydd addysgol arloesol sy'n newid bywyd, gan gynnig cymorth penodol i unigolion sy'n wynebu rhwystrau i gymryd rhan mewn cyfnewidfeydd rhyngwladol.

2.20 Y Warant i Bobl Ifanc

Manylion am y ddarpariaeth gyllidebol o MEG y Gymraeg ac Addysg sy'n cyfrannu at y Warant i Bobl Ifanc.

2.20.1 Y Warant i Bobl Ifanc yw'r strwythur ambarél y mae'r holl raglenni i bobl ifanc yn dod oddi tano, gyda'r nod o greu taith syml i bobl ifanc, ni waeth beth fo'u hamgylchiadau a'u cefndir.

2.20.2 Gan gofio bod rhai rhaglenni yn seiliedig ar alw, gallai'r cwantwm cyllid y bwriedir iddo gael ei ddefnyddio i ddarparu'r Warant i Bobl Ifanc yn 2024/25 gyrraedd oddeutu ar draws Prif Grwpiau Gwariant Addysg, Cyfiawnder Cymdeithasol, y Gymraeg a'r Economi, ond dylid

nodi hefyd fod rhai rhaglenni ar gael i bobl o bob oed a bod rhai o'r rhaglenni'n cael eu hariannu dros flynyddoedd academaidd yn hytrach na blynyddoedd ariannol.

2.20.3 Mae Bwrdd Rhaglenni ar lefel swyddogion ar draws Llywodraeth Cymru yn cyfarfod i graffu ar gyfeiriad y polisi sydd mewn grym a dyraniad adnoddau – gan uwchgyfeirio materion at Weinidogion fel y bo'n briodol. Mae Grŵp Cynghori Rhanddeiliaid allanol hefyd yn rhan o'r broses graffu a chynghori, ochr yn ochr â Bwrdd Cynghori ar y Warant i Bobl Ifanc a sefydlwyd yn ddiweddar.

2.21 Cyllid cyfalaf ar gyfer seilwaith ysgolion a cholegau

Gwybodaeth am y ddarpariaeth gyllidebol ar gyfer Y Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy a chynnydd y rhaglen hyd yma, gan gynnwys gwariant a nifer y prosiectau a gwblhawyd/cymeradwywyd hyd yma, fesul Band A a Band B.

2.21.1 Dyluniwyd Cymunedau Dysgu Cynaliadwy – Band A i wella ysgolion a cholegau mewn cyflwr gwael, lleihau capasiti dros ben a gwella safonau drwy ddarparu amgylchedd a all gyflwyno cwricwlwm yr 21ain ganrif. Dechreuodd y cam buddsoddi cyntaf yn 2014 ac mae bellach wedi'i gwblhau, gyda chyfanswm cyfraniad cyllid o £805m gan Lywodraeth Cymru, ar draws 178 o brosiectau unigol gyda chyfanswm buddsoddiad o £1.61bn, gan gynnwys cyfraniadau partneriaid cyflawni.

2.21.2 Mae Cymunedau Dysgu Cynaliadwy – Band B yn parhau i fuddsoddi cyfalaf ar draws yr ystâd addysg, gan adeiladu ysgolion a cholegau Carbon Sero Net newydd, gwella ysgolion a cholegau mewn cyflwr gwael, a sicrhau darpariaeth gynaliadwy o amgylchedd dysgu sy'n addas ar gyfer cwricwlwm yr 21ain ganrif. Cyflwynwyd y rhaglen yn 2019 ac mae'n mynd rhagddi'n dda, gyda 23 o brosiectau bellach wedi'u cwblhau, 34 wrthi'n cael eu hadeiladu, 12 yn cael eu hwyluso, 36 yn destun proses achos busnes ac 91 yn yr arfaeth. Mae cyllid ar gyfer prosiectau a gynhelir fel rhan o raglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy yn amodol ar gwblhau proses achos busnes yn llwyddiannus.

2.21.3 Disgwylir i'r Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy ehangach wario dyraniad llawn y gyllideb, sef £314m yn 2023-24, ar ôl i'r gyllideb gael ei lleihau £40m yn dilyn yr ymarfer ailfaenoriaethu yn ystod y flwyddyn, yn barod ar gyfer y newid arfaethedig o gyfalaf i refeniw. Drwy'r Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy, mae Llywodraeth Cymru wedi buddsoddi cyfanswm o £971.4m ers 2019-20.

2.21.4 Mae'r rhaglen wedi darparu cyllid hanfodol i bartneriaid cyflawni mewn meysydd polisi â blaenoriaeth, gan gynnwys Anghenion Dysgu Ychwanegol (£40m ar draws 2022-23 -2023-24), Grantiau Cyfalaf Hybiau Cymuned (£22m yn 2022-23), rhaglen buddsoddi mewn TGCh barhaus (£10m yn 2022-23 a 2023-24), Prydau Ysgol Am Ddim i Holl Blant Ysgolion Cynradd (£35m yn 2022-23) a Grantiau Cyfalaf Addysg Cyfrwng Cymraeg (£5.5m yn 2022-23).

2.21.5 Ariennir y ddarpariaeth gyllidebol ar gyfer y Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy o Linell Wariant yn y Gymuned Seilwaith Addysg, gyda chyllideb o £343.4m ar gyfer 2024-25. Fel yr amlinellir ym mharagraff 1.1.16, mae hyn yn cynnwys y lleihad o £10m o ganlyniad i ail-flaenoriaethu cyllid i gronfeydd wrth gefn.

Asesiad diwygiedig o oblygiadau'r cynnydd mewn costau ynni a chostau byw ar gyfer y Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy, gan gynnwys unrhyw effaith ar gynnydd a chostau prosiectau.

2.21.6 Mae'r Rhaglen wedi wynebu cynnydd sylweddol mewn costau dros y tair blynedd diwethaf, sef cynnydd o tua 25% dros y cyfnod hwnnw. Mae canlyniadau ymadawiad y DU a'r Undeb Ewropeaidd, COVID-19 yn ogystal â'r cynnydd mewn costau ynni, wedi cael effaith andwyol ar y Rhaglen a'r sector adeiladu yn gyffredinol. Er bod y Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy wedi sicrhau cynnydd iach yn y gyllideb (33% uwchlaw cyllideb sylfaenol y Rhaglen yn 2021/22) i adeiladu mwy o ysgolion a cholegau newydd, mae'r lefelau uchel o chwyddiant a welwyd yn ddiweddar wedi dileu'r cynnydd hwn bron yn llwyr. Mae'r cynnydd yn y gyllideb ers 2022/23 wedi lliniaru effaith chwyddiant, gan olygu y gallai prosiectau a oedd eisoes yn yr arfaeth barhau i gael eu datblygu. Fodd bynnag, mae effaith tymor canolig a hirdymor chwyddiant wedi llesteirio'r uchelgais i adeiladu ysgolion a cholegau newydd. Dros amser, wrth i chwyddiant barhau'n weddol uchel, mae costau adeiladu uwch yn golygu bod yr Ystad Addysg yng Nghymru yn adeiladu ac yn adnewyddu llai o ysgolion a cholegau am yr un lefel o gyllid.

2.21.7 Dylid nodi bod fforddiadwyedd cyfraniadau partneriaid cyflawni, boed yn awdurdodau lleol, yn awdurdodau esgobaethol neu'n golegau, hefyd yn mynd yn fwyfwy heriol o ganlyniad i'r cynnydd hwn.

2.21.8 Mae'r Rhaglen yn darparu adeiladau newydd ynni-effeithlon yn ogystal â sicrhau enillion effeithlonrwydd ynni drwy brosiectau adnewyddu mawr – gan leihau'r baich refeniw ar awdurdodau lleol a sefydliadau addysg bellach.

2.21.9 Er ein bod yn cydnabod nad yw pob rhan o'r Ystad Addysg yn cael budd o raglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy, mae swyddogion yn rhoi mesurau ar waith er mwyn helpu awdurdodau lleol a sefydliadau addysg bellach i fynd i'r afael â hyn drwy eu rhaglenni cyfalaf cynnal a chadw presennol. Mae swyddogion wedi caffael Arolwg Asesu Ynni a Chyflwr Adeiladau Elfennol gwerth £2m ar gyfer pob ysgol a choleg a ariennir gan y wladwriaeth yng Nghymru, a roddwyd ar waith fis diwethaf. Caiff data o'r arolygon eu defnyddio i ddatblygu Map Trywydd Carbon Sero Net ar gyfer pob ysgol a choleg a fydd, dros amser, yn helpu i sicrhau adeiladau mwy thermol-effeithlon, lleihau allyriadau carbon, lleihau'r ynni a ddefnyddir, a lleihau costau cyfleustodau ar gyfer ysgolion a cholegau.

Goblygiadau ariannol polisïau carbon sero net Llywodraeth Cymru a'u heffaith ar gyllideb ddrafft 2024-25.

2.21.10 O 1 Ionawr 2022, mandadodd y Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy ei bod yn ofynnol i bob prosiect nad oedd wedi sicrhau cymeradwyaeth ar y cam achos busnes amlinellol gael ei gyflwyno fel Carbon Sero Net Ar Waith gyda lleihad o 20% mewn carbon ymgorfforedig; hynny yw, y carbon a gaiff ei allyrru drwy ddeunyddiau adeiladu a'r broses adeiladu. Ar hyn o bryd, mae'r Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy yn ymrwymo i ariannu 100% o'r gost ychwanegol (gwaelodlin Rhagorol BREEAM). Mae'r elfen hon yn gyfystyr â thua 12.5% o'r costau adeiladu.

2.21.11 Fel y nodwyd uchod, er mwyn helpu awdurdodau lleol a sefydliadau addysg bellach i weithio tuag at Ymrwymiad Carbon Sero Net 2030 y Sector Cyhoeddus, mae tîm Cymunedau Dysgu Cynaliadwy wedi caffael arolwg carbon a chyflwr adeiladau elfennol ar gyfer yr ystad gyfan.

2.21.12 Mae'r rhaglen wedi dechrau a bydd wedi'i chwblhau erbyn mis Mawrth 2025. Pan fydd wedi'i chwblhau, caiff pob ysgol a choleg a ariennir gan y wladwriaeth arolwg carbon a chyflwr adeiladau elfennol ynghyd â map trywydd tuag at Carbon Sero Net. Bydd y mapiau trywydd yn dilyn dull 'Adeiledd yn gyntaf' Cyngor Adeiladau Gwyrdd y DU o sicrhau adeiladau Carbon Sero Net, h.y. inswleiddio a lleihau'r galw am ynni – sy'n cynnwys gosod cydrannau adeiladau elfennol is-optimaidd (ffenestri, toeon, systemau gwresogi a goleuo, ac ati). Mae'n debygol y bydd canfyddiadau'r arolygon hyn yn nodi'r angen am gyllid cyfalaf ychwanegol er mwyn cyflawni ymrwymiadau datgarboneiddio Llywodraeth Cymru. Fodd bynnag, bydd y Mapiau Trywydd Carbon Sero Net yn darparu adnodd gwerthfawr i awdurdodau lleol a sefydliadau addysg bellach dargedu buddsoddiad drwy eu rhaglenni cyfalaf cynnal a chadw tuag at y meysydd gwaith a fydd yn sicrhau'r arbedion mwyaf o ran yr ynni a ddefnyddir a chostau cyfleustodau.

2.21.13 Lansiais yr Her Ysgolion Cynaliadwy ym mis Medi 2022 gan wahodd ceisiadau gan awdurdodau lleol a allai ddangos proses arloesol a chydweithredol o ddylunio, datblygu, cyflawni a rheoli ysgol gynradd a fyddai'n gwneud cyfraniad cadarnhaol ar yr amgylchedd a'r dirwedd gyfagos. Ym mis Mawrth 2023, cyhoeddais gyllid ar gyfer tair ysgol gynaliadwy newydd – buddsoddiad cyfalaf o £44.7 ar gyfer y tri phrosiect.

2.21.14 Bydd y prosiectau hyn, sef Ysgol Gynradd Gymraeg Rhosafan yng Nghastell-nedd Port Talbot, ysgol newydd sy'n gwasanaethu cymuned Glyn-coch yn Rhondda Cynon Taf, ac Ysgol Bontnewydd yng Ngwynedd, yn gwthio ffiniau pob agwedd ar gynaliadwyedd drwy arloesi a chydweithio ac yn darparu astudiaethau achos defnyddiol i lywio'r rhaglen ehangach. Rhaid i'r prosiectau hyn ymgysylltu â'r gymuned a disgyblion ar bob cam, gan gysylltu â'r cwricwlwm mewn ffyrdd arloesol drwy ddulliau digidol a ffisegol. Disgwylir i'r tri phrosiect gael eu cwblhau erbyn mis Medi 2025.

2.22 Cyllid cyfalaf ar gyfer gofal plant

Gwybodaeth am gyllid cyfalaf o MEG y Gymraeg ac Addysg ar gyfer y Cynnig Gofal Plant a rhaglen Dechrau'n Deg, gan gynnwys effaith hawl a chymhwysedd diwygiedig.

2.22.1 Rhoddwyd Rhaglen Gyfalaf Gofal Plant a'r Blynyddoedd Cynnar ar waith ym mis Hydref 2022 ac mae ar gyfer dros y tair blynedd nesaf hyd at fis Mawrth 2025, gyda chyfanswm dyraniad yn y gyllideb o £70m. Mae'r rhaglen yn cefnogi Dechrau'n Deg a'r Cynnig Gofal Plant ac yn anelu at wella a datblygu darpariaethau gofal plant newydd a'r rhai sy'n bodoli eisoes ledled Cymru. Mae’r gyllideb wedi'i rhannu’n ddwy ffrwd gyllido benodol: cyllid grantiau bach a chyllid cyfalaf mawr. Mae gwerth £10m y flwyddyn o gyllid grantiau bach ar gael i bob darparwr gofal plant a chwarae sydd wedi'i gofrestru ag AGC drwy broses weinyddu eu hawdurdod lleol. Defnyddir yr elfen grantiau bach i gefnogi prosiectau ac eitemau sy'n werth hyd at £20,000 ac mae'r swm mwyaf yn seiliedig ar nifer y lleoedd gofal plant a reoleiddir gan AGC o fewn y ddarpariaeth. Mae cyllideb o £15m y flwyddyn ar gael ar gyfer prosiectau cyfalaf mawr ar gyfer cynigion dros £20,000, gan amrywio o waith adnewyddu bach i godi estyniadau ac adeiladau ar gyfer darpariaethau gofal plant.

2.23 Cyllid cyfalaf ar gyfer y fenter Ysgolion Bro

Gwybodaeth am ddarpariaethau cyllidebol ar gyfer Hybiau Cymunedol a Chanolfannau Dysgu Cymunedol, a diweddariad ar gynnydd tuag at gynyddu natur gymunedol ystadau addysg ac addasu safleoedd at ddefnydd y gymuned.

2.23.1 Rydym wedi adolygu effaith buddsoddi gwerth £20m o gyfalaf yn 2022-23 ar gyfer y grant Ysgolion Bro drwy gyfres o weithdai gyda rhanddeiliaid awdurdodau lleol, sydd wedi'u defnyddio i lywio cylchoedd buddsoddi ar gyfer y dyfodol. Mae'r dull cydweithredol hwn wedi galluogi swyddogion i ddatblygu rhaglen fwy strategol ar gyfer buddsoddi gwerth £40 o gyllid cyfalaf dros y flwyddyn ariannol gyfredol a'r blynyddoedd ariannol nesaf er mwyn parhau i gefnogi ysgolion i addasu eu safleoedd at ddefnydd y gymuned ehangach.

2.23.2 Er mwyn sicrhau bod y cyllid wedi'i dargedu'n strategol ac yn ddaearyddol, er mwyn sicrhau'r effaith fwyaf, cafodd y cyllid ei isrannu rhwng y prosiectau hynny a oedd yn werth llai na £0.5m a'r rheini a oedd yn werth mwy na £0.5m. Yn gynharach eleni, cymeradwyais gymorth ar gyfer y prosiectau hynny a oedd yn werth £0.5 neu lai, gan ddyrannu cyfanswm o £28.2m o gyllid, i'w ddarparu dros y ddwy flynedd nesaf. Caiff prosiectau gwerth mwy na £0.5m eu cymeradwyo fesul achos yn amodol ar gwblhau proses achos busnes lwyddiannus ac argaeledd cyllid.

Crynodeb

Cyflwynir Cyllideb Ddrafft MEG y Gymraeg ac Addysg ar gyfer 2024-25 i'r Pwyllgor i'w hystyried.

Jeremy Miles AS
Gweinidog y Gymraeg ac Addysg

ATODIAD A – Dadansoddiad o MEG y Gymraeg ac Addysg yn ôl Camau Gweithredu ar gyfer 2024-25, alldro a ragwelir 2023-24 ac alldro terfynol 2022-23

Adnodd

Camau Gweithredu	Disgrifiad o'r Llinell Wariant yn y Gyllideb	Alldro Terfynol 2022-23	Cyllideb Derfynol 2023-24 (Chwefror 2023)	Cyllideb Atodol Gyntaf 2023-24 (Mehefin 2023)	Alldro a Ragwelir 2023-24 (Cyfnod 7)	(Cyllideb Derfynol 2023-24 – Chwefror 2023) Dangosol 2024-25	Cyllid a Ailflaenoriaethwyd 2024-25	Cyfuno Grantiau 2024-25	Newidiadau Eraill 2024-25	Cyllideb Ddrafft 2024-25 (Rhagfyr 2023)
		£000s								
Llythrennedd a Rhifedd	Llythrennedd a Rhifedd	5,148	0	0	0	0	0	0	0	0
Cyfanswm Llythrennedd a Rhifedd		**5,148**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Cwricwlwm	Cwricwlwm ac Asesu	13,971	36,464	36,854	36,680	32,624	-2,400	-16,246	462	14,440
	Diwygio'r Cwricwlwm	18,193	0	0	0	0	0	0	0	0
Cyfanswm Cwricwlwm		**32,164**	**36,464**	**36,854**	**36,680**	**32,624**	**-2,400**	**-16,246**	**462**	**14,440**
Addysgu ac Arweinyddiaeth	Datblygu a Chefnogi Athrawon	87,642	54,234	75,825	74,704	56,234	-2,306	-23,945	0	29,983
	Datblygu a Chefnogi Athrawon – Heb fod yn Arian Parod	0	0	0	0	0	0	0	400	400
Cyfanswm Addysgu ac Arweinyddiaeth		**87,642**	**54,234**	**75,825**	**74,704**	**56,234**	**-2,306**	**-23,945**	**400**	**30,383**
Cymorth ALl Addysg Cyn-16	Diwygio Addysg (Grant Addysg Awdurdodau Lleol)	0	0	0	0	0	0	54,353	0	54,353
	Safonau Ysgolion (Grant Addysg Awdurdodau Lleol)	0	0	0	0	0	0	159,885	0	159,885
	Tegwch mewn Addysg (Grant Addysg Awdurdodau Lleol)	0	0	0	0	0	0	155,000	0	155,000
	Cymraeg 2050 (Grant Addysg Awdurdodau Lleol)	0	0	0	0	0	0	9,770	0	9,770
Cyfanswm Cymorth ALl Addysg Cyn-16		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**379,008**	**0**	**379,008**
Cymwysterau	Cymwysterau Cymru	9,177	10,007	9,928	10,018	10,007	0	0	0	10,007
	Cymwysterau Cymru – Heb fod yn Arian Parod	298	250	344	344	250	0	0	0	250
Cyfanswm Cymwysterau		**9,475**	**10,257**	**10,272**	**10,362**	**10,257**	**0**	**0**	**0**	**10,257**

Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg
Cyllideb Ddrafft 2024-25
Papur Tystiolaeth – Atodiadau

Camau Gweithredu	Disgrifiad o'r Llinell Wariant yn y Gyllideb	Alldro Terfynol 2022-23	Cyllideb Derfynol 2023-24 (Chwefror 2023)	Cyllideb Atodol Gyntaf 2023-24 (Mehefin 2023)	Alldro a Ragwelir 2023-24 (Cyfnod 7)	(Cyllideb Derfynol 2023-24 – Chwefror 2023) Dangosol 2024-25	Cyllid a Ailflaenoriaethwyd 2024-25	Cyfuno Grantiau 2024-25	Newidiadau Eraill 2024-25	Cyllideb Ddrafft 2024-25 (Rhagfyr 2023)
		£000s								
Addysg Ôl-16	Darpariaeth Ôl-16 (Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil)	579,045	576,013	583,951	575,353	578,813	-12,928	0	0	565,885
	Y Rhaglen Gyfnewid Ryngwladol ar gyfer Dysgu	6,847	8,100	8,100	11,100	8,100	-1,600	0	0	6,500
	~~Diwygio Addysg a Hyfforddiant Ôl-orfodol~~ Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil	1,603	6,000	6,000	4,800	6,000	0	0	0	6,000
	~~Diwygio Addysg a Hyfforddiant Ôl-orfodol – Heb fod yn Arian Parod~~ Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil – Heb fod yn Arian Parod	0	650	650	302	650	0	0	78	728
Cyfanswm Addysg Ôl-16		**587,495**	**590,763**	**598,701**	**591,555**	**593,563**	**-14,528**	**0**	**78**	**579,113**
Addysg Uwch	CCAUC – Gwariant ar Raglenni (Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil)	209,094	198,556	205,230	203,908	198,556	-11,000	0	0	187,556
	CCAUC – Gwariant ar Raglenni – Heb fod yn Arian Parod	41	100	100	100	100	0	0	0	100
Cyfanswm Addysg Uwch		**209,135**	**198,656**	**205,330**	**204,008**	**198,656**	**-11,000**	**0**	**0**	**187,656**
Safonau Addysg	Y Grant Gwella Ysgolion	171,733	168,659	168,197	165,614	159,659	0	-159,197	-462	0
	Codi Safonau Ysgolion	-1,171	0	0	0	0	0	0	0	0
	Cymorth Safonau Ysgolion	1,377	2,396	2,468	3,210	3,126	0	0	0	3,126
Cyfanswm Safonau Addysg		**171,939**	**171,055**	**170,665**	**168,824**	**162,785**	**0**	**-159,197**	**-462**	**3,126**
Mynd i'r Afael â Rhwystrau i Gyrhaeddiad	Mynd i'r Afael â Rhwystrau i Gyrhaeddiad	149,505	142,480	142,480	142,270	142,480	-500	-127,825	-270	13,885
Cyfanswm Mynd i'r Afael â Rhwystrau i Gyrhaeddiad		**149,505**	**142,480**	**142,480**	**142,270**	**142,480**	**-500**	**-127,825**	**-270**	**13,885**
Systemau TGCh a Rheoli Gwybodaeth	Cefnogi Dysgu Digidol mewn Addysg	3,743	3,929	3,929	3,874	3,929	0	0	0	3,929
	Cefnogi Dysgu Digidol mewn Addysg – Heb fod yn Arian Parod	2,487	2,488	2,488	2,488	2,488	0	0	0	2,488
Cyfanswm Systemau TGCh a Rheoli Gwybodaeth		**6,230**	**6,417**	**6,417**	**6,362**	**6,417**	**0**	**0**	**0**	**6,417**
Llesiant plant a phobl ifanc	Anghenion Dysgu Ychwanegol	18,999	25,591	24,484	24,381	25,591	0	-22,000	0	3,591

Camau Gweithredu	Disgrifiad o'r Llinell Wariant yn y Gyllideb	Alldro Terfynol 2022-23	Cyllideb Derfynol 2023-24 (Chwefror 2023)	Cyllideb Atodol Gyntaf 2023-24 (Mehefin 2023)	Alldro a Ragwelir 2023-24 (Cyfnod 7)	(Cyllideb Derfynol 2023-24 – Chwefror 2023) Dangosol 2024-25	Cyllid a Ailflaenoriaethwyd 2024-25	Cyfuno Grantiau 2024-25	Newidiadau Eraill 2024-25	Cyllideb Ddrafft 2024-25 (Rhagfyr 2023)
		£000s								
	Bwyd a Maeth mewn Ysgolion	58,277	78,915	78,915	74,662	98,915	-1,000	0	3,500	101,415
	Lleoliadau Arbenigol Ôl-16	14,019	13,881	13,881	14,804	13,881	0	0	0	13,881
	Dull Ysgol Gyfan o Ymdrin â Llesiant	4,253	5,400	5,400	4,113	6,600	0	-4,750	0	1,850
	Grwpiau Agored i Niwed	672	1,150	1,150	841	1,150	0	-500	270	920
Cyfanswm Llesiant plant a phobl ifanc		**96,220**	**124,937**	**123,830**	**118,801**	**146,137**	**-1,000**	**-27,250**	**3,770**	**121,657**
Cymorth dysgwyr Ôl-16	Grantiau Cymorth i Fyfyrwyr	310,426	346,895	346,895	295,803	345,895	-63,533	0	0	282,362
	Costau Gweinyddu'r Cwmni Benthyciadau Myfyrwyr/CThEF	21,468	14,643	14,643	19,750	18,143	0	0	0	18,143
	Darpariaeth Gyllidebol Adnoddau Benthyciadau i Fyfyrwyr	-165,355	488,010	488,010	488,010	514,341	0	0	0	514,341
	Dyfarniadau Cymorth i Fyfyrwyr Penodol	-316	0	0	0	0	0	0	0	0
Cyfanswm Cymorth Dysgwyr Ôl-16		**166,223**	**849,548**	**849,548**	**803,563**	**878,379**	**-63,533**	**0**	**0**	**814,846**
Ymgysylltu â Disgyblion	Trechu Dadrithiad	5,963	7,905	5,381	5,006	7,905	0	-4,200	0	3,705
	Ysgolion Bro	1,129	5,100	7,600	7,646	15,920	0	-15,545	0	375
Cyfanswm Ymgysylltu â Disgyblion		**7,092**	**13,005**	**12,981**	**12,652**	**23,825**	**0**	**-19,745**	**0**	**4,080**
Ymgysylltu â Phobl Ifanc a Chyflogaeth	Dysgu ar gyfer Troseddwyr	7,303	7,328	7,328	7,328	7,328	0	0	0	7,328
	Ymgysylltu â Phobl Ifanc a Chyflogaeth	12,181	11,956	15,656	14,619	12,376	-1,000	0	0	11,376
Cyfanswm Ymgysylltu â Phobl Ifanc a Chyflogaeth		**19,484**	**19,284**	**22,984**	**21,947**	**19,704**	**-1,000**	**0**	**0**	**18,704**
Cymorth Cyflawni	Cyfathrebu ym maes Addysg	378	413	413	482	413	0	0	0	413
	Rhaglen Addysg Ryngwladol	591	574	574	542	574	-50	0	0	524
Cyfanswm Darparu Cymorth		**969**	**987**	**987**	**1,024**	**987**	**-50**	**0**	**0**	**937**
Cymraeg mewn Addysg	Cymraeg mewn Addysg	17,713	20,775	19,030	18,830	24,275	-3,500	-2,200	-1,675	16,900
Cyfanswm Cymraeg mewn Addysg		**17,713**	**20,775**	**19,030**	**18,830**	**24,275**	**-3,500**	**-2,200**	**-1,675**	**16,900**

Camau Gweithredu	Disgrifiad o'r Llinell Wariant yn y Gyllideb	Alldro Terfynol 2022-23	Cyllideb Derfynol 2023-24 (Chwefror 2023)	Cyllideb Atodol Gyntaf 2023-24 (Mehefin 2023)	Alldro a Ragwelir 2023-24 (Cyfnod 7)	(Cyllideb Derfynol 2023-24 – Chwefror 2023) Dangosol 2024-25	Cyllid a Ailflaenoriaethwyd 2024-25	Cyfuno Grantiau 2024-25	Newidiadau Eraill 2024-25	Cyllideb Ddrafft 2024-25 (Rhagfyr 2023)
		£000s								
Y Gymraeg	Y Gymraeg	23,716	22,404	24,149	26,236	22,404	0	-500	1,675	23,579
	Comisiynydd y Gymraeg	3,101	3,357	3,282	3,282	3,357	-168	0	0	3,189
	Comisiynydd y Gymraeg – Heb fod yn Arian Parod	165	169	245	245	121	0	0	0	121
Cyfanswm Y Gymraeg		**26,982**	**25,930**	**27,676**	**29,763**	**25,882**	**-168**	**-500**	**1,675**	**26,889**
Ystadau a Darpariaethau TG	Seilwaith Addysg	2,206	5,000	5,000	2,259	10,000	-3,000	-2,100	4,000	8,900
Cyfanswm Ystadau a Darpariaethau TG		**2,206**	**5,000**	**5,000**	**2,259**	**10,000**	**-3,000**	**-2,100**	**4,000**	**8,900**
ADDYSG – CYFANSWM Y GYLLIDEB ADNODDAU		**1,595,622**	**2,269,792**	**2,308,580**	**2,243,604**	**2,332,205**	**-102,985**	**0**	**7,978**	**2,237,198**

Cyfalaf

Camau Gweithredu	Disgrifiad o'r Llinell Wariant yn y Gyllideb	Alldro Terfynol 2022-23	Cyllideb Derfynol 2023-24 (Chwefror 2023)	Cyllideb Atodol Gyntaf 2023-24 (Mehefin 2023)	Alldro a Ragwelir 2023-24 (Cyfnod 7)	Cyllideb Derfynol 2023-24 – Chwefror 2023) Dangosol 2024-25	Cyllid a Ailflaenoriaethwyd 2024-25	Newidiadau Eraill 2024-25	Cyllideb Ddrafft 2024-25 (Rhagfyr 2023)
		£000s							
Ystadau a Darpariaethau TG	Seilwaith Addysg	347,181	354,400	354,400	310,480	353,400	-10,000	0	343,400
Cyfanswm Ystadau a Darpariaethau TG		**347,181**	**354,400**	**354,400**	**310,480**	**353,400**	**-10,000**	**0**	**343,400**
Cymorth Dysgwyr Ôl-16	Costau Gweinyddu'r Cwmni Benthyciadau Myfyrwyr/CThEF	3,748	2,500	2,500	5,267	2,500	0	0	2,500
Cyfanswm Cymorth Dysgwyr Ôl-16		**3,748**	**2,500**	**2,500**	**5,267**	**2,500**	**0**	**0**	**2,500**
Addysg Uwch	CCAUC – Gwariant ar Raglenni	6	100	100	100	100	0	0	100
Cyfanswm Addysg Uwch		**6**	**100**	**100**	**100**	**100**	**0**	**0**	**100**
Addysg Ôl-16	Darpariaeth Ôl-16	-2	0	0	0	0	0	0	0
	Diwygio Addysg a Hyfforddiant Ôl-orfodol	0	0	0	2,385		0	0	0

Cyfanswm Addysg Ôl-16		**-2**	**0**	**0**	**2,385**	**0**	**0**	**0**	**0**
Cymwysterau	Cymwysterau Cymru	275	250	250	250	250	0	0	250
Cyfanswm Cymwysterau		**275**	**250**	**250**	**250**	**250**	**0**	**0**	**250**
Y Gymraeg	Comisiynydd y Gymraeg	242	50	50	50	50	0	0	50
Cyfanswm Y Gymraeg		**242**	**50**	**50**	**50**	**50**	**0**	**0**	**50**
ADDYSG – CYFANSWM Y GYLLIDEB CYFALAF CYFFREDINOL		**351,450**	**357,300**	**357,300**	**318,532**	**356,300**	**-10,000**	**0**	**346,300**
Ystadau a Darpariaethau TG	Seilwaith Addysg – Llawnamser	3,178	15,557	15,557	20,000	0	0	2,788	2,788
	Seilwaith Addysg – Ad-daliadau	-657	-671	-671	-671	-686	0	0	-686
Cyfanswm Ystadau a Darpariaethau TG		**2,521**	**14,886**	**14,886**	**19,329**	**-686**	**0**	**2,788**	**2,102**
ADDYSG – CYFANSWM Y GYLLIDEB CYFALAF LLAWNAMSER		**2,521**	**14,886**	**14,886**	**19,329**	**-686**	**0**	**2,788**	**2,102**
ADDYSG – CYFANSWM Y GYLLIDEB CYFALAF		**353,971**	**372,186**	**372,186**	**337,861**	**355,614**	**-10,000**	**2,788**	**348,402**

ATODIAD B – Sylwadau ar lefel Camau Gweithredu o fewn y MEG

Adnodd

Camau Gweithredu Cwricwlwm

Llinell Wariant yn y Gyllideb Cwricwlwm ac Asesu ***(Gweler Adran 2.5 o'r Papur Tystiolaeth)***

- Mae Llinell Wariant yn y Gyllideb Cwricwlwm ac Asesu yn ymdrin ag amrywiaeth eang o weithgarwch sy'n rhychwantu'r cwricwlwm blaenorol a'r Cwricwlwm newydd i Gymru, gan gynnwys mentrau sy'n cefnogi'r broses o gyflwyno pynciau STEM, y Celfyddydau a Cherddoriaeth, Dysgu Sylfaenol, Ieithoedd Tramor Llythrennedd a Rhifedd, a chyllid i gefnogi datblygiadau o ran trefniadau asesu.

- Mae Llinell Wariant yn y Gyllideb Cwricwlwm ac Asesu wedi'i lleihau £18.2m yn 2024-25, gan gynnwys:
  - Lleihad o £2.4m fel rhan o'r ymarfer ail-flaenoriaethu. Sicrhawyd y lleihad hwn mewn cyllid drwy gyfyngu ar weithgareddau a gynlluniwyd mewn perthynas ag Ieithoedd Tramor Modern (£0.1m), Dysgu Cynnar (£0.06m) a Diwygio'r Cwricwlwm (£1.61m), a lleihau cyllid ar gyfer Techniquest a Xplore! (£0.13m) a'r Gwasanaeth Cerddoriaeth Cenedlaethol (£0.5m);
  - mae £16.246m wedi'i drosglwyddo i'r grantiau cyfunedig newydd fel rhan o'r ymarfer cyfuno grantiau:
    - £10.978m ar gyfer Grant Diwygio'r Cwricwlwm i Ysgolion i Linell Wariant yn y Gyllideb Diwygio'r Cwricwlwm (Grant Addysg Awdurdodau Lleol); a
    - £5.268m ar gyfer Grant Addysg Feithrin y Cyfnod Sylfaen i Linell Wariant yn y Gyllideb Safonau Ysgolion (Grant Addysg Awdurdodau Lleol).
  - Trosglwyddiad rhwng Llinellau Gwariant yn y Gyllideb o £0.462m o Linell Wariant yn y Gyllideb Gwella Ysgolion ar gyfer Cymorth y Consortia Rhanbarthol ar gyfer Ieithoedd.

Camau Gweithredu Dysgu ac Arweinyddiaeth (Gweler Adran 2.4 o'r Papur Tystiolaeth)

Llinell Wariant yn y Gyllideb Datblygu a Chefnogi Athrawon

- Mae Llinell Wariant yn y Gyllideb Datblygu a Chefnogi Athrawon wedi'i lleihau £25.851m yn 2024-25, gan gynnwys:
  - dyraniad nad yw'n arian parod o £0.4m o gronfeydd wrth gefn er mwyn amorteiddio asedau sefydlog anniriaethol yn ymwneud â datblygu cronfa ddata a dibrisiant cyfarpar TG mewn perthynas â Chyngor y Gweithlu Addysg;

- lleihad o £2.306m fel rhan o'r ymarfer ailfaenoriaethu, gan gynnwys lleihau cyllid i'r CGA (£1.2m), y Radd Meistr mewn Addysg (£0.3m), AGA Seiliedig ar Gyflogaeth (£0.5m) a mentrau AGA seiliedig ar alw (£0.306m);
- mae £23.945m wedi'i drosglwyddo i'r grantiau cyfunedig newydd fel rhan o'r ymarfer cyfuno grantiau:
  - £2.570m ar gyfer Dysgu Proffesiynol Cymraeg i Linell Wariant yn y Gyllideb Cymraeg 2050 (Grant Addysg Awdurdodau Lleol); a
  - £21.375m o gyllid Dysgu Proffesiynol ac Arweinyddiaeth Addysgol i Linell Wariant yn y Gyllideb Diwygio Addysg (Grant Addysg Awdurdodau Lleol).

Camau Gweithredu Cymorth ALl Addysg Cyn-16 (Gweler Adran 1.3 a 2.1 o'r Papur Tystiolaeth)

Er mwyn rhoi mwy o hyblygrwydd i awdurdodau lleol ac ysgolion ymateb i'r heriau sylweddol a wynebir mewn meysydd fel presenoldeb, ymddygiad, safonau a llesiant disgyblion, mae grantiau wedi'u cyfuno yng Ngrant Addysg Awdurdodau Lleol, sydd â phedwar llinyn.

<u>Llinell Wariant yn y Gyllideb Diwygio Addysg (Grant Addysg Awdurdodau Lleol)</u>

- Mae cyfanswm o £54.353m wedi'i drosglwyddo i'r grant cyfunedig newydd, gan gynnwys:
  - £10.978m ar gyfer Grant Diwygio'r Cwricwlwm i Ysgolion o Linell Wariant yn y Gyllideb Cwricwlwm ac Asesu;
  - £21.375m o gyllid Dysgu Proffesiynol ac Arweinyddiaeth Addysgol o Linell Wariant yn y Gyllideb Datblygu a Chefnogi Athrawon; a
  - £22m ar gyfer Grantiau Gweithredu a Darpariaeth ADY o Linell Wariant yn y Gyllideb Anghenion Dysgu Ychwanegol.

<u>Llinell Wariant yn y Gyllideb Safonau Ysgolion (Grant Addysg Awdurdodau Lleol)</u>

- Mae cyfanswm o £159.885m wedi'i drosglwyddo i'r grant cyfunedig newydd, gan gynnwys:
  - £5.268m ar gyfer Grant Addysg Feithrin y Cyfnod Sylfaen o Linell Wariant yn y Gyllideb Cwricwlwm ac Asesu;
  - £115.197m ar gyfer y Grant Gwella Addysg o Linell Wariant yn y Gyllideb y Grant Gwella Ysgolion;
  - £28.5m ar gyfer y rhaglen Recriwtio, Adfer a Chodi Safonau o Linell Wariant yn y Gyllideb y Grant Gwella Ysgolion;
  - £0.5m drwy ail-flaenoriaethu cyllid i gefnogi'r grant newydd o Linell Wariant yn y Gyllideb Ysgolion Rhithwir;
  - £8.32m drwy ailflaenoriaethu cyllid i gefnogi'r grant newydd o Linell Wariant yn y Gyllideb Ysgolion Bro; a
  - £2.1m drwy ailflaenoriaethu cyllid i gefnogi'r grant newydd o Linell Wariant yn y Gyllideb Seilwaith Addysg.

<u>Llinell Wariant yn y Gyllideb Tegwch mewn Addysg (Grant Addysg Awdurdodau Lleol)</u>

- Mae cyfanswm o £155m wedi'i drosglwyddo i'r grant cyfunedig newydd, gan gynnwys:
  - £11m ar gyfer y Grant Disgyblion o Gymunedau Ethnig Lleiafrifol, Sipsiwn, Roma a Theithwyr o Linell Wariant yn y Gyllideb y Grant Gwella Ysgolion;
  - £127.825m ar gyfer y Grant Datblygu Ysgolion o Linell Wariant yn y Gyllideb Mynd i'r Afael â Rhwystrau i Gyrhaeddiad;
  - £3.55m ar gyfer cyllid cwnsela mewn ysgolion a chynnydd arfaethedig o £1.2m o Linell Wariant yn y Gyllideb Dull Ysgol Gyfan o Ymdrin â Llesiant;
  - £1.7m ar gyfer cyllid Addysg yn y Cartref o Linell Wariant yn y Gyllideb Trechu Dadrithiad;
  - £2.5m ar gyfer cyllid Swyddogion Lles Addysg o Linell Wariant yn y Gyllideb Trechu Dadrithiad;
  - £6.532m ar gyfer cyllid Swyddogion Ymgysylltu â Theuluoedd o Linell Wariant yn y Gyllideb Ysgolion Bro; a
  - £0.693m ar gyfer swydd Rheolwr Ysgolion Bro o Linell Wariant yn y Gyllideb Ysgolion Bro.

<u>Llinell Wariant yn y Gyllideb Cymraeg 2050 (Grant Addysg Awdurdodau Lleol)</u>

- Mae cyfanswm o £9.77m wedi'i drosglwyddo i'r grant cyfunedig newydd, gan gynnwys:
  - £2.57m ar gyfer Dysgu Proffesiynol Cymraeg o Linell Wariant yn y Gyllideb Datblygu a Chefnogi Athrawon;
  - £4.5m ar gyfer y Grant Cymraeg mewn Addysg o Linell Wariant yn y Gyllideb y Grant Gwella Ysgolion;
  - £0.5m o gyllid ar gyfer y Siarter Iaith o Linell Wariant yn y Gyllideb y Gymraeg; a
  - £2.2m o gyllid Trochi o Linell Wariant yn y Gyllideb Cymraeg mewn Addysg.

Camau Gweithredu Cymwysterau (Gweler Adran 2.12 o'r Papur Tystiolaeth)

<u>Llinell Wariant yn y Gyllideb Cymwysterau Cymru</u>

- Darparu grant er budd Cymwysterau Cymru, corff hyd braich a rheoleiddiwr annibynnol ar gyfer cymwysterau nad ydynt yn raddau yng Nghymru. Caiff Cymwysterau Cymru, a sefydlwyd yn 2015 gan Ddeddf Cymwysterau Cymru, ei ariannu'n llwyr gan Lywodraeth Cymru.

- Cynyddwyd cyllideb Cymwysterau Cymru £0.39m yn 2023-24 a chaiff ei chynnal yn 2024-25 yn dilyn dyraniad o Gronfeydd Wrth Gefn i sicrhau cynnydd ar gyfer cyflogau. Mae'r gyllideb cyllid a'r gyllideb nad yw'n arian parod yn cael eu cynnal ar lefelau 2023-24.

Camau Gweithredu Addysg Ôl-16

- Mae'r camau gweithredu hyn yn cynnwys cyllid ar gyfer darparu cymwysterau UG, Safon Uwch ac amrywiaeth eang o raglenni galwedigaethol i bobl ifanc 16-19

mewn colegau addysg bellach a chweched dosbarth awdurdodau lleol. Mae hefyd yn cynnig darpariaeth ran-amser i oedolion (Sgiliau Sylfaenol a Saesneg ar gyfer Siaradwyr Ieithoedd Eraill yn bennaf, mewn colegau addysg bellach a lleoliadau dysgu cymunedol awdurdodau lleol. Mae'r camau gweithredu hefyd yn cefnogi prosiectau strategol a gweithgareddau gwella ansawdd sydd â'r nod o wella'r broses o ddarparu cyfleoedd dysgu ôl-16 yng Nghymru, gan gynnwys cymorth ar gyfer gwella ansawdd, meithrin gallu ac ymchwil ar gyfer y sector dysgu a sgiliau, cyllid grant ar gyfer y Sefydliad Dysgu a Gwaith (gan gynnwys Wythnos Dysgu i Oedolion), Cyfrifon Dysgu Personol, datblygu polisi Gofalwyr, cyllid i gefnogi'r broses o gyflwyno rhwydwaith Seren, sy'n helpu'r disgyblion disgleiriaf i gamu ymlaen i brifysgolion Ymddiriedolaeth Sutton; a gweithgareddau'r Rhaglen Gyfnewid Ryngwladol ar gyfer Dysgu – Taith er mwyn cefnogi staff a myfyrwyr i deithio dramor. Mae'r camau gweithredu hyn hefyd yn cefnogi costau sy'n gysylltiedig â diwygio Addysg a Hyfforddiant Ôl-orfodol wrth sefydlu'r Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil. Ceir hefyd gyllideb dibrisiant nad yw'n arian parod i gefnogi'r buddsoddiad mewn TG yn y sefydliad newydd.

2.23.3 Mae'r gyllideb hon wedi'i lleihau £14.528m yn 2024-25 i £579.113m.

Llinell Wariant yn y Gyllideb Darpariaeth Ôl-16 ***(Gweler Adrannau 2.17 a 2.19 o'r Papur Tystiolaeth)***

2.23.4 Nodwyd lleihad o £12.928m fel rhan o'r ymarfer ailflaenoriaethu, a hynny yn y meysydd canlynol:

- adhawliad posibl o £2m yn erbyn y targedau ar gyfer darpariaeth ran-amser;
- £1.845m aer gyfer hyfforddiant Anghenion Cymhleth a'r Rhaglen Trosglwyddo Gwybodaeth;
- lleihad o £1.045m i gyd-fynd â'r proffiliau anghenion presennol ar gyfer cyllidebau Urddas Mislif (£0.345m), Prentisiaethau Iau Addysg Bellach (£0.1m) a'r Adolygiad o Ddysgu Oedolion (£0.6m);
- lleihad £0.838m i gyllideb Seren; a
- £7.2m drwy ddileu'r gyllideb ar gyfer Cyfrifon Dysgu Personol drwy eu prif-ffrydio mewn darpariaeth ran-amser.

Llinell Wariant yn y Gyllideb y Rhaglen Gyfnewid Ryngwladol ar gyfer Dysgu ***(Gweler Adran 2.19 o'r Papur Tystiolaeth)***

2.23.5 Mae'r gyllideb ar gyfer Taith a Cymru Fyd-eang wedi'i lleihau £1.6m yn 2024-25 fel rhan o'r ymarfer ailflaenoriaethu.

Llinell Wariant yn y Gyllideb y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil ***(Gweler Adran 2.8 o'r Papur Tystiolaeth)***

- Dyrennir £78k o gronfeydd wrth gefn i fodloni gofynion nad ydynt yn arian parod y corff hyd braich newydd. Cynhelir y gyllideb refeniw ar £6m.
- Disgwylir trosglwyddiadau pellach mewn cyllid yn y dyfodol i drosglwyddo cyllidebau addysg bellach ac addysg uwch i'r Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil.

Camau Gweithredu Addysg Uwch (Gweler Adran 2.18 o'r Papur Tystiolaeth)

- Mae'r gyllideb hon yn cynnwys cyllid Cymorth Grant ar gyfer CCAUC i gyflawni blaenoriaethau Llywodraeth Cymru fel y'u nodir yn y llythyr cylch gwaith blynyddol. Mae CCAUC hefyd yn bartner allweddol i fynd ar drywydd gwaith i sefydlu Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil Cymru. Mae hefyd yn cynnwys dyraniad nad yw'n arian parod CCAUC. Caiff cyllid ei drosglwyddo i'r Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil mewn cyllideb yn y dyfodol.

<u>Llinell Wariant yn y Gyllideb CCAUC – Gwariant ar Raglenni (Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil)</u>

- Mae'r gyllideb wedi'i lleihau £11m yn 2024-25 o ganlyniad i'r ymarfer ailflaenoriaethu, gan gynnwys:
  - lleihad o 3.2m drwy ddileu bwrsarïau i raddedigion; a
  - lleihad o £7.8m yng nghyllideb heb ei chlustnodi CCAUC (Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil.
- Cynhelir y dyraniad nad yw'n arian parod i gefnogi buddsoddiad cyfalaf ar £0.1m yn 2024-25.

Camau Gweithredu Safonau Addysg

<u>Llinell Wariant yn y Gyllideb y Grant Gwella Ysgolion</u> ***(Gweler Adrannau 2.2 a 2.9 o'r Papur Tystiolaeth)***

- Mae'r Llinell Wariant yn y Gyllideb hon yn darparu ar gyfer y Grant Gwella Addysg, gan gynnwys darpariaeth y Cyfnod Sylfaen, drwy Grant Gwella Ysgolion y Consortia Rhanbarthol. cyllid grant i awdurdodau lleol ar gyfer dysgwyr o Leiafrifoedd Ethnig a dysgwyr sy'n Sipsiwn, Roma neu Deithwyr; a chyllid ar gyfer Recriwtio, Adfer a Chodi Safonau mewn ysgolion.

- Yn 2024-25, caiff y grantiau addysg cyn-16 eu cyfuno a chaiff chyllid o'r Llinell Wariant yn y Gyllideb hon ei drosglwyddo i'r Llinellau Gwariant yn y Gyllideb newydd ar gyfer grantiau cyfunedig fel a ganlyn:
  - £11m ar gyfer y Grant Disgyblion o Gymunedau Ethnig Lleiafrifol, Sipsiwn, Roma a Theithwyr i Linell Wariant yn y Gyllideb Tegwch mewn Addysg (Grant Addysg Awdurdodau Lleol;
  - £4.5m ar gyfer y Grant Cymraeg mewn Addysg i Linell Wariant yn y Gyllideb Cymraeg 2050; a
  - £115.197m ar gyfer y Grant Gwella Addysg a £28.5m ar gyfer y rhaglen Recriwtio, Adfer a Chodi Safonau i Linell Wariant yn y Gyllideb Safonau Ysgolion (Grant Addysg Awdurdodau Lleol).

- trosglwyddiad rhwng Llinellau Gwariant yn y Gyllideb o £0.462m ar gyfer Cymorth y Consortia Rhanbarthol ar gyfer Ieithoedd i Linell Wariant yn y Gyllideb Cwricwlwm ac Asesu.

<u>Llinell Wariant yn y Gyllideb Safonau Ysgolion</u> ***(Gweler Adran 2.11 o'r Papur Tystiolaeth)***

- Mae'r gyllideb hon yn ariannu systemau fel bod modd casglu data ar ysgolion, dysgwyr a'r gweithlu, ac adrodd arnynt mewn modd statudol, gan ddarparu tystiolaeth ar gyfer gweithgarwch polisi proffil uchel, ymchwil ac ystadegau. Mae cysylltiad uniongyrchol rhwng cyllid a thystiolaeth o wella safonau a mynd i'r afael â'r bwlch cyrhaeddiad. Mae'r gyllideb hefyd yn cefnogi cyfranogiad Cymru yn PISA. Mewn blynyddoedd blaenorol, mae'r gyllideb hon wedi darparu cyllid ychwanegol i Estyn.

- Erys y gyllideb hon yn £3.126m yn 2024-25.

Camau Gweithredu Mynd i'r Afael â Rhwystrau i Gyrhaeddiad

<u>Llinell Wariant yn y Gyllideb Mynd i'r Afael â Rhwystrau i Gyrhaeddiad</u> ***(Gweler Adran 2.3 o'r Papur Tystiolaeth)***

- Mae'r gyllideb ar gyfer Mynd i'r Afael â Rhwystrau i Gyrhaeddiad wedi'i lleihau £128.595m yn 2024-25, gan gynnwys:
  - lleihad o £0.5m fel rhan o'r ymarfer ailflaenoriaethu i'r Grant Hanfodion Ysgolion seiliedig ar alw, yn seiliedig ar niferoedd llai o blant sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim yn nata diwygiedig CYBLD 2023. Ni fydd y cyllid cyffredinol a ddarperir i ddisgyblion cymwys yn newid (£125 fesul dysgwr neu £200 ar gyfer y rheini sy'n dechrau ym Mlwyddyn 7);
  - trosglwyddiad o £127.825m ar gyfer y Grant Datblygu Disgyblion i Linell Wariant yn y Gyllideb gyfunedig newydd Tegwch mewn Addysg (Grant Addysg Awdurdodau Lleol) fel rhan o'r ymarfer cyfuno grantiau; a
  - trosglwyddiad rhwng Llinellau Gwariant yn y Gyllideb o £0.27m ar gyfer Plant Milwyr i Linell Wariant yn y Gyllideb Grwpiau Agored i Niwed.

Camau Gweithredu Systemau TGCh a Rheoli Gwybodaeth

<u>Llinell Wariant yn y Gyllideb Cefnogi Dysgu Digidol mewn Addysg</u>

- Mae'r cyllid hwn yn cefnogi'r broses o gyflawni Rhaglen Hwb, sy'n cynnig mynediad i ysgolion a gynhelir yng Nghymru at amrywiaeth eang o wasanaethau ac adnoddau dysgu digidol sydd â'r nod o ysbrydoli ein hathrawon a'n dysgwyr i ymgorffori arferion digidol yn hyderus, gan ddatblygu eu diwylliant, eu cymwyseddau, eu sgiliau a'u gwybodaeth i ategu'r Cwricwlwm i Gymru.

- Cynhelir cyllid ar gyfer Cefnogi Dysgu Digidol mewn Addysg ar £6.417m yn 2024-25. Mae hyn yn cynnwys hyd at £3.929m bron yn arian parod a £2.488m heb fod yn arian parod.

Camau Gweithredu Llesiant Plant a Phobl Ifanc

<u>Llinell Wariant yn y Gyllideb Anghenion Dysgu Ychwanegol</u> ***(Gweler Adran 2.10 o'r Papur Tystiolaeth)***

- Mae £22m ar gyfer Grantiau Gweithredu a Darpariaeth ADY wedi'i drosglwyddo i Linell Wariant yn y Gyllideb gyfunedig newydd Diwygio Addysg (Grant Addysg Awdurdodau Lleol) fel rhan o'r ymarfer cyfuno grantiau.

<u>Llinell Wariant yn y Gyllideb Bwyd a Maeth</u> ***(Gweler Adran 2.3 o'r Papur Tystiolaeth)***

- Mae Llinell Wariant yn y Gyllideb Bwyd a Maeth yn ariannu nifer o raglenni, gan gynnwys Rhaglen Gwella Gwyliau'r Haf a'r cynllun i ddarparu Llaeth Ysgol am ddim yn y Cyfnod Sylfaen ac am bris gostyngol yng Nghyfnod Allweddol 2. At hynny, mae hefyd yn ariannu'r gwaith cynnal a gwella sydd ei angen i'r System Electronig ar gyfer Cadarnhau pwy sy'n Gymwys am Brydau Ysgol am Ddim

- Ceir cynnydd net o £2.5m ar gyfer Bwyd a Maeth mewn Ysgolion, gan gynnwys:
  - dyraniad o £3.5m o gronfeydd wrth gefn o ganlyniad i ailbroffilio cyllid y Cytundeb Cydweithio ar gyfer darparu Prydau Ysgol am Ddim i Holl Blant Ysgolion Cynradd.
  - lleihad o £1m fel rhan o'r ymarfer ailflaenoriaethu, a lleihad o £0.2m i'r gyllideb Llaeth Ysgol seiliedig ar alw yn seiliedig ar y niferoedd presennol sy'n manteisio ar y ddarpariaeth (ni fydd yr arbedion yn effeithio ar blant sy'n cael llaeth am ddim (CA1) a llaeth am bris gostyngol (CA2)) a £0.8m yn ymwneud â'r cynllun peilot i gynnig brecwast i ddisgyblion Blwyddyn 7, a ddaeth i ben ym mis Gorffennaf 2023.

<u>Llinell Wariant yn y Gyllideb Lleoliadau Arbenigol Ôl-16</u> ***(Gweler Adran 2.10 o'r Papur Tystiolaeth)***

- Mae'r gyllideb yn darparu cyllid ar gyfer lleoliadau mewn colegau arbenigol i ddysgwyr hyd at 25 oed y mae angen darpariaeth arbenigol arnynt er mwyn manteisio ar addysg bellach sy'n addas i ddiwallu eu hanghenion. Mae'n gyllid statudol (annewisol) sy'n seiliedig ar alw, a ddyrennir ar sail unigol yn ôl anghenion addysg a hyfforddiant a aseswyd yn unol â dyletswyddau Gweinidogion Cymru o dan Adran 41 o'r Ddeddf Dysgu a Sgiliau. Mae darpariaeth addysg bellach arbenigol yn hanfodol i sicrhau bod y bobl ifanc anabl hynny na ellir diwallu eu hanghenion yn eu coleg lleol yn gallu manteisio ar addysg bellach a hyfforddiant sy'n addas i'w hanghenion.

- Cynhelir cyllid ar gyfer Llinell Wariant yn y Gyllideb Lleoliadau Arbenigol Ôl-16 ar £13.881m yn 2024-25.

<u>Llinell Wariant yn y Gyllideb Dull Ysgol Gyfan o Ymdrin â Llesiant</u> ***(Gweler Adran 2.6 o'r Papur Tystiolaeth)***

- Darperir cyllid i gefnogi dull ysgol gyfan o ymdrin ag iechyd meddwl. Roedd Cyllideb Ddrafft 2022-23 yn cynnwys cyllid ychwanegol ar gyfer iechyd meddwl,

gan gynnwys cyllid i ymestyn y ddarpariaeth gwnsela a chyflwyno mewngymorth CAMHS.

- Mae Llinell Wariant yn y Gyllideb Dull Ysgol Gyfan o Ymdrin â Llesiant wedi'i lleihau £4.75m yn 2024-25 drwy drosglwyddo cyllid awdurdodau lleol i'r Grant Addysg Awdurdodau Lleol cyfunedig newydd.

Llinell Wariant yn y Gyllideb Grwpiau Agored i Niwed ***(Gweler Adran 2.3 o'r Papur Tystiolaeth)***

- Mae'r cyllid yn cynnwys y Grant Ysgolion Rhithwir, gwaith ar wrth-hiliaeth, canllawiau ar drawsrywedd (ffioedd cyfreithiol posibl) a chyllid a ddarperir ar y cyd ag Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol ar gyfer y Rhaglen Maethu a Llesiant.
- Lleihad net o £0.23m, gan gynnwys:
  - trosglwyddiad o £0.5m i'r Grant Addysg Awdurdodau Lleol cyfunedig newydd. a
  - cynnydd o £0.27m o ganlyniad i drosglwyddiad rhwng Llinellau Gwariant yn y Gyllideb ar gyfer Plant Milwyr o Linell Wariant yn y Gyllideb Mynd i'r Afael â Rhwystrau i Gyrhaeddiad.

Camau Gweithredu Cymorth Dysgwyr Ôl-16

- Mae'r camau gweithredu hyn yn cynnwys cyllid ar gyfer cyfrifon y rhaglenni cymorth i fyfyrwyr statudol seiliedig ar alw ar gyfer addysg uwch ac addysg bellach. Mae'r gyllideb yn cefnogi Grantiau a Ffioedd Rhan-amser, Grantiau Penodol y Cwmni Benthyciadau Myfyrwyr, Grantiau Cymorth i Fyfyrwyr, Grantiau Ffioedd Dysgu a'r Lwfans Cynhaliaeth Addysg Mae hefyd yn darparu'r ffi weinyddu a delir i'r Cwmni Benthyciadau Myfyrwyr, ffi weinyddu CThEF, ffi'r Brifysgol Agored am weinyddu cymorth statudol i fyfyrwyr ar gyfer carfanau hanesyddol o fyfyrwyr a gwaith polisi a gweithredu, ynghyd â'r ddarpariaeth nad yw'n arian parod ar gyfer benthyciadau myfyrwyr.

Llinell Wariant yn y Gyllideb Grantiau Cymorth i Fyfyrwyr ***(Gweler Adran 2.18 o'r Papur Tystiolaeth)***

- Mae'r gyllideb wedi'i lleihau £63.533m yn 2024-25 drwy ddileu Grantiau i Raddedigion (£9.6m) a lleihau'r gyllideb ar gyfer Grantiau Cymorth Addysg Bellach (£53.933m). Gan fod cyllidebau cymorth i fyfyrwyr yn seiliedig ar alw, maent yn amrywio yn ôl demograffeg a'r niferoedd sy'n astudio ar lefel addysg uwch. Ar sail tanwariant hanesyddol, mae'r gyllideb wedi'i hailflaenoriaethu.

Llinell Wariant yn y Gyllideb Costau Gweinyddu'r Cwmni Benthyciadau Myfyrwyr/CThEF

- Cynhelir y gyllideb ar y lefel gyhoeddedig, sef £18.143m yn 2024-25.

Llinell Wariant yn y Gyllideb Darpariaeth Gyllidebol Adnoddau Benthyciadau i Fyfyrwyr

- Cynhelir y gyllideb ar y lefel gyhoeddedig, sef £514.341m yn 2024-25.

Camau Gweithredu Ymgysylltu â Disgyblion

<u>Llinell Wariant yn y Gyllideb Trechu Dadrithiad</u> ***(Gweler Adran 2.7 o'r Papur Tystiolaeth)***

- Mae'r cyllid yn cefnogi gweithgareddau sydd â'r nod o wella deilliannau dysgwyr agored i niwed/difreintiedig drwy: atal bwlio a gwella presenoldeb mewn ysgolion; Gŵyl y Gelli (rhaglenni i ysgolion a dysgwyr); addysg heblaw yn yr ysgol (EOTAS), cwnsela; addysg yn y cartref; presenoldeb; gwrth-fwlio.

- Mae Llinell Wariant yn y Gyllideb Trechu Dadrithiad wedi'i lleihau £4.2m yn 2024-25 o ganlyniad i drosglwyddo cyllid Addysg yn y Cartref (£1.7m) a chyllid Swyddogion Lles Addysg (£2.5m) i Linell Gwariant yn y Gyllideb gyfunedig newydd Tegwch mewn Addysg (Grant Addysg Awdurdodau Addysg) fel rhan o'r ymarfer cyfuno grantiau.

<u>Llinell Wariant yn y Gyllideb Ysgolion Bro</u> ***(Gweler Adran 2.3 o'r Papur Tystiolaeth)***

- Mae'r cyllid yn cefnogi ymrwymiad y Rhaglen Lywodraethu i "ymchwilio i ddiwygio'r diwrnod ysgol a'r flwyddyn ysgol" er mwyn mynd i'r afael ag anfantais, lleihau anghydraddoldebau addysgol, cefnogi llesiant dysgwyr a staff a'u cysoni'n fwy â phatrymau bywyd a gwaith y teulu cyfoes.

- Mae Llinell Wariant yn y Gyllideb Ysgolion Bro wedi'i lleihau £15.545m yn 2024-25 drwy drosglwyddo cyllid i'r Grant Addysg Awdurdodau Lleol cyfunedig newydd:
    - £7.225m i Linell Wariant yn y Gyllideb Tegwch mewn Addysg (Grant Addysg Awdurdodau Lleol) ar gyfer cyllid Swyddogion Ymgysylltu â Theuluoedd (£6.532m) a chyllid Rheolwyr Ysgolion Bro (£0.693m); ac
    - ailflaenoriaethu £8.32m yn ymwneud â chynnydd arfaethedig yn Llinell Wariant yn y Gyllideb i Linell Wariant yn y Gyllideb Safonau Ysgolion (Grant Addysg Awdurdodau Lleol) BEL.

Camau Gweithredu Ymgysylltu a Chyflogaeth Ieuenctid

<u>Llinell Wariant yn y Gyllideb Dysgu ar gyfer Troseddwyr</u> ***(Gweler Adran 2.16 o'r Papur Tystiolaeth)***

- Darperir cyllid i Wasanaeth Carchardai a Phrawf Ei Fawrhydi (HMPPS) i gefnogi darpariaeth dysgu a sgiliau carcharorion mewn carchardai i oedolion. Mae cyllid hefyd ar gael ar gyfer prosiectau peilot arloesol sy'n cefnogi'r agenda Dysgu ar gyfer Troseddwyr, ac i gefnogi darpariaeth sgiliau hanfodol i'r rheini sy'n bwrw dedfrydau yn y gymuned. Mae gan Lywodraeth Cymru rwymedigaeth statudol i ddarparu cyllid ar gyfer addysg mewn carchardai i oedolion yng Nghymru.

- Cynhelir cyllid ar gyfer Llinell Wariant yn y Gyllideb Dysgu ar gyfer Troseddwyr ar £7.328m yn 2024-25.

Llinell Wariant yn y Gyllideb Ymgysylltu a Chyflogaeth Ieuenctid ***(Gweler Adran 2.15 o'r Papur Tystiolaeth)***

- Mae'r cyllid hwn yn cefnogi gweithgareddau sydd â'r nod o wella deilliannau i bobl ifanc (11-25 oed), gan gefnogi eu datblygiad personol, cymdeithasol ac emosiynol a chydraddoldeb ac amrywiaeth, yn ogystal â'u hymgysylltiad parhaus ag addysg, cyflogaeth a hyfforddiant. At hynny, y bwriad yw i weithgareddau gwaith ieuenctid ac ymgysylltiad a chynnydd ieuenctid gyfrannu at agendâu ehangach y llywodraeth, gan gynnwys iechyd meddwl a llesiant, a digartrefedd ymysg pobl ifanc.

- Bydd y gyllideb hon yn lleihau £1m yn 2024-25 fel rhan o'r ymarfer ailflaenoriaethu. Caiff y lleihad ei sicrhau drwy arafu cynnydd y broses o helpu i roi argymhellion y Bwrdd Gwaith Ieuenctid Dros Dro ar waith.

Camau Gweithredu Cymorth Cyflawni

Linell Wariant yn y Gyllideb Cyfathrebu ym maes Addysg

- Dyrennir cyllid i gynnal gweithgareddau cyfathrebu mewn perthynas ag addysg.

- Cynhelir y gyllideb ar £0.413m yn 2024-25.

Linell Wariant yn y Gyllideb y Rhaglen Addysg Ryngwladol

- Mae'r gyllideb yn cefnogi'r Rhaglen Addysg Ryngwladol, gan gynnwys grantiau i'r British Council (gan gynnwys Prosiect yr Iaith Gymraeg, Patagonia) ac Ymddiriedolaeth Addysg yr Holocost

- Bydd cyllid ar gyfer Grant y British Council o fewn y Llinell Wariant yn y Gyllideb hon yn lleihau £0.05m fel rhan o'r ymarfer ailflaenoriaethu.

Camau Gweithredu Cymraeg mewn Addysg (Gweler Adrannau 2.13 a 2.19 o'r Papur Tystiolaeth)

Llinell Wariant yn y Gyllideb Cymraeg mewn Addysg

- Mae Llinell Wariant yn y Gyllideb Cymraeg mewn Addysg yn cefnogi gweithgareddau sy'n ymwneud ag elfennau addysgol Cymraeg 2050:
  - Cyllid ar gyfer Mudiad Meithrin i gynyddu'r ddarpariaeth gofal plant cyfrwng Cymraeg fel llwybr i addysg cyfrwng Cymraeg;

  - Cynllunio addysg cyfrwng Cymraeg a rhoi'r Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg 10 mlynedd newydd ar waith;
  - Comisiynu adnoddau addysgu a dysgu; ac
  - Cyllid ar gyfer y Coleg Cymraeg Cenedlaethol a datblygu darpariaeth cyfrwng Cymraeg ôl-16.

- Bydd Linell Wariant yn y Gyllideb Cymraeg mewn Addysg yn lleihau £7.375m yn 2024-25, gan gynnwys:
  - lleihad o £3.5m fel rhan o'r ymarfer ailflaenoriaethu drwy rewi cyllideb y Cytundeb Cydweithio ar gyfer y Coleg Cymraeg Cenedlaethol a'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol ar lefelau 2023-24;
  - trosglwyddiad o £2.2m ar gyfer grant Trochi i Linell Wariant yn y Gyllideb gyfunedig newydd Cymraeg 2050 (Grant Addysg Awdurdodau Lleol); a
  - trosglwyddiad rhwng Llinellau Gwariant yn y Gyllideb o £1.675m i Linell Wariant yn y Gyllideb y Gymraeg ar gyfer cyllid a ddyrannwyd drwy'r Cytundeb Cydweithio ar gyfer y Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol.

Camau Gweithredu Y Gymraeg (Gweler Adran 2.13 o'r Papur Tystiolaeth)

Llinell Wariant yn y Gyllideb Y Gymraeg

- Mae Llinell Wariant yn y Gyllideb y Gymraeg yn cefnogi'r broses o roi strategaeth gyfredol Llywodraeth Cymru ar gyfer y Gymraeg, *Cymraeg 2050,* ar waith*.* Caiff y gweithgareddau y manylir arnynt yn y Strategaeth eu gweithredu mewn partneriaeth rhwng Llywodraeth Cymru a rhanddeiliaid allanol.

- Ceir cynnydd net o £1.175m yn 2024-25, gan gynnwys:
  - trosglwyddiad o £0.5m ar gyfer Siarter Iaith i Linell Wariant yn y Gyllideb gyfunedig newydd Cymraeg 2050 (Grant Addysg Awdurdodau Lleol); a
  - trosglwyddiad rhwng Llinellau Gwariant yn y Gyllideb o £1.675 o Linell Wariant yn y Gyllideb Cymraeg mewn Addysg ar gyfer cyllid a ddyrannwyd drwy'r Cytundeb Cydweithio ar gyfer y Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol.

Llinell Wariant yn y Gyllideb Comisiynydd y Gymraeg

- Mae'r Llinell Wariant yn y Gyllideb hon yn ariannu Comisiynydd y Gymraeg, gan gynnwys costau staff a swyddfeydd, costau cyfreithiol a phroffesiynol, hyfforddiant a recriwtio, a TG i gefnogi gwaith y Comisiynydd mewn perthynas ag amrywiaeth eang o swyddogaethau a phwerau.

- Mae cyllideb Comisiynydd y Gymraeg wedi'i lleihau £0.168m yn 2024-25 yn dilyn yr ymarfer ailflaenoriaethu. Cymhwyswyd lleihad o 5% yn unol â Chomisiynwyr eraill yn y MEG Cyfiawnder Cymdeithasol.

Camau Gweithredu Ystadau a Darpariaethau TG

<u>Linell Wariant yn y Gyllideb Seilwaith Addysg</u>

- Mae'r Llinell Wariant yn y Gyllideb hon yn darparu'r cyllid refeniw sydd ei angen i gefnogi'r Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy.

- Dyrennir y gyllideb hon i gefnogi costau refeniw sy'n gysylltiedig â'r gwaith ehangach i gyflawni'r rhaglen, gan gynnwys arolwg Carbon Sero Net a grant ysgolion cyfrwng Cymraeg.

- Mae'r Llinell Wariant yn y Gyllideb wedi'i lleihau £1.1m yn 2024-25, gan gynnwys:
  - lleihad o £3m fel rhan o'r ymarfer ailflaenoriaethu yn seiliedig ar ymrwymiadau sy'n bodoli eisoes mewn perthynas â charbon sero net a Rhaglen Ysgolion Cyfrwng Cymraeg.
  - dyraniad o £4m o gronfeydd wrth gefn ar gyfer Taliadau Gwasanaeth Blynyddol Model Buddsoddi Cydfuddiannol Addysg; a
  - trosglwyddiad o £2.1m o gyllid wedi'i ailflaenoriaethu i gefnogi Llinell Wariant yn y Gyllideb gyfunedig newydd Safonau Ysgolion gyfunedig fel rhan o'r ymarfer cyfuno grantiau.

<u>Cyfalaf</u> ***(Gweler Adrannau 2.21 i 2.23 o'r Papur Tystiolaeth)***

Camau Gweithredu Ystadau a Darpariaethau TG

<u>Linell Wariant yn y Gyllideb Seilwaith Addysg</u>

- Mae'r Llinell Wariant yn y Gyllideb yn cefnogi'r Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy, sef buddsoddiad strategol hirdymor yn ein seilwaith addysg yng Nghymru, a ddatblygwyd mewn partneriaeth rhwng Llywodraeth Cymru a'r prif randdeiliaid addysg (awdurdodau lleol, sefydliadau addysg bellach ac Esgobaethau Catholig a'r Eglwys yng Nghymru). Yn ogystal â chyllid cyfalaf ar gyfer y brif raglen, mae'r gyllideb hefyd yn cefnogi gwahanol gynlluniau eraill a ariennir gan grantiau i gyflawni ein blaenoriaethau addysg, gan gynnwys y rhaglenni Ysgolion Cymunedau Bro, Cyfrwng Cymraeg, Gofal Plant, a Thechnoleg Addysg. Mae'r gyllideb hefyd yn cefnogi cyllid cyfalaf ar gyfer benthyciadau cynhaliaeth addysg uwch a chyllid ar gyfer Cyfalaf Ymchwil Addysg Uwch, y darperir arian cyfatebol ar ei gyfer gan yr Adran Gwyddoniaeth, Arloesi a Thechnoleg.

- Bydd lleihad net yn y gyllideb yn 2024-25, yn cynnwys:
  - trosglwyddiad o £10m i gronfeydd wrth gefn fel rhan o'r ymarfer ailflaenoriaethu er mwyn rhoi cyfle i newid o gyfalaf i refeniw yn 2024-25; a
  - dyraniad o £2.788 o gronfeydd wrth gefn ar gyfer benthyciadau'r Model Buddsoddi Cydfuddiannol drwy Fanc Datblygu Cymru – Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr (dwy ysgol gynradd) a Choleg Caerdydd a'r Fro (campysau'r Fro).

Camau Gweithredu Cymorth Dysgwyr Ôl-16

Llinell Wariant yn y Gyllideb Costau Gweinyddu'r Cwmni Benthyciadau Myfyrwyr/CThEF

- Cynhelir y gyllideb ar £2.5m yn 2023-24 ar gyfer gofynion cyfalaf y Cwmni Benthyciadau Myfyrwyr.

Camau Gweithredu Addysg Uwch

Llinell Wariant yn y Gyllideb CCAUC – Gwariant ar Raglenni (Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil

- Cynhelir y gyllideb ar £0.1m y flwyddyn ar gyfer gofynion cyfalaf CCAUC (Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil). Caiff cyllid ei drosglwyddo i'r Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil mewn cyllideb yn y dyfodol.

Camau Gweithredu Cymwysterau

Llinell Wariant yn y Gyllideb Cymwysterau Cymru

3. Cynhelir y gyllideb ar £0.25m y flwyddyn ar gyfer gofynion cyfalaf Cymwysterau Cymru.

Camau Gweithredu Y Gymraeg

Llinell Wariant yn y Gyllideb Comisiynydd y Gymraeg

- Cynhelir y gyllideb ar £0.05m y flwyddyn ar gyfer gofynion cyfalaf Comisiynydd y Gymraeg.

ATODIAD C – CYFUNO GRANTIAU GRANT ADDYSG AWDURDODAU LLEOL 2024-25 – CRYNODEB O'R TROSGLWYDDIADAU

Y Llinell Wariant yn y Gyllideb y Trosglwyddwyd Ohoni	Disgrifiad	Sefyllfa 2023-24 £000	Arfaethedig 2024-25 £000	Newidiadau £000	Grant Diwygiedig 2024-25 £000
Cwricwlwm ac Asesu	Diwygio'r Cwricwlwm mewn Ysgolion	14,779	10,978	0	10,978
Datblygu a Chefnogi Athrawon	Dysgu Proffesiynol ac Arweinyddiaeth Addysgol	21,448	21,375	0	21,375
Anghenion Dysgu Ychwanegol	Gweithredu a Darpariaethau ADY	21,100	21,100	900	22,000
Cyfanswm Diwygio Addysg (Grant Addysg Awdurdodau Lleol)		**57,327**	**53,453**	**900**	**54,353**
Cwricwlwm ac Asesu	Addysg Feithrin y Cyfnod Sylfaen	5,268	5,268	0	5,268
Y Grant Gwella Ysgolion	Gwella Addysg	115,197	115,197	0	115,197
Y Grant Gwella Ysgolion	Recriwtio, Adfer a Chodi Safonau	37,500	28,500	0	28,500
Ysgolion Rhithwir	Ailfaenoriaethu Cyllid	0	0	500	500
Ysgolion Bro	Ailfaenoriaethu Cyllid	0	0	8,320	8,320
Seilwaith Addysg	Ailfaenoriaethu Cyllid	0	0	2,100	2,100
Cyfanswm Safonau Ysgolion (Grant Addysg Awdurdodau Lleol)		**157,965**	**148,965**	**10,920**	**159,885**
Y Grant Gwella Ysgolion	Grant Disgyblion o Gymunedau Ethnig Lleiafrifol, Sipsiwn, Roma a Theithwyr	11,000	11,000	0	11,000
Mynd i'r Afael â Rhwystrau i Gyrhaeddiad	Datblygu Disgyblion	127,731	127,825	0	127,825
Dull Ysgol Gyfan o Ymdrin â Llesiant	Cwnsela yn yr Ysgol	3,550	4,750	0	4,750
Ysgolion Rhithwir	Grwpiau Agored i Niwed	240	0	0	0
Trechu Dadrithiad	Addysg yn y Cartref	1,700	1,700	0	1,700
Trechu Dadrithiad	Swyddogion Lles Addysg	2,500	2,500	0	2,500
Ysgolion Bro	Swyddogion Ymgysylltu â Theuluoedd	6,532	6,532	0	6,532
Ysgolion Bro	Rheolwyr Ysgolion Bro	693	693	0	693
Cyfanswm Cydraddoldeb mewn Addysg (Grant Gwella Awdurdodau Lleol)		**153,946**	**155,000**	**0**	**155,000**
Datblygu a Chefnogi Athrawon	Dysgu Proffesiynol yn y Gymraeg	2,570	2,570	0	2,570
Y Grant Gwella Ysgolion	Cymraeg mewn Addysg	4,500	4,500	0	4,500
Y Gymraeg	Siarter Iaith	500	500	0	500
Cymraeg mewn Addysg	Trochi	2,200	2,200	0	2,200
Cyfanswm Cymraeg 2050 (Grant Addysg Awdurdodau Lleol)		**9,770**	**9,770**	**0**	**9,770**
Cyfanswm Grantiau i ALlau		**379,008**	**367,188**	**11,820**	**379,008**

ATODIAD D – Trosglwyddiadau disgwyliedig ar gyfer MEG y Gymraeg ac Addysg yn Ail Gyllideb Atodol 2023-24

Yn ychwanegol at drosglwyddo gwerth £74.7m o refeniw a gwerth £40m o gyfalaf i gronfeydd wrth gefn fel rhan o'r ymarfer ailflaenoriaethu yn ystod y flwyddyn, caiff y trosglwyddiadau canlynol eu gwneud fel rhan o Ail Gyllideb Atodol 2023-24.

Disgrifiad o'r Llinell Wariant yn y Gyllideb	Sylwadau	Swm £000
Trosglwyddiadau o MEG i MEG		
CCAUC – Gwariant ar Raglenni	I MEG yr Economi ar gyfer ei gyfran o'r tanwariant ar Brentisiaethau Gradd	-652
Darpariaeth Ôl-16	I MEG yr Economi i gefnogi rhaglen profiad gwaith a phrosiect rhwydwaith cyn-fyfyrwyr a gyflawnir gan Gyrfa Cymru	-370
Darpariaeth Ôl-16	O MEG yr Economi ar gyfer Entrepreneuriaeth Ieuenctid mewn Addysg Bellach ac Addysg Uwch	360
Grantiau Cymorth i Fyfyrwyr	O'r MEG Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol o ganlyniad i ymestyn trefniadau Bwrsarïau GIG Cymru.	350
Cyfanswm Trosglwyddiadau o MEG i MEG		**-312**
Trosglwyddiadau Cronfeydd Wrth Gefn		
Dysgu ar gyfer Troseddwyr	O'r Weinyddiaeth Gyfiawnder drwy Gronfeydd Wrth Gefn i gefnogi'r ddarpariaeth addysg a sgiliau yn Garchar ei Fawrhydi a Sefydliad Troseddwyr Ifanc Y Parc.	3,738
Bwyd a Maeth mewn Ysgolion	Ailbroffilio cyllid y Cytundeb Cydweithio ar gyfer Prydau Ysgol am Ddim i Holl Blant Ysgolion Cymru.	7,400
Cyfanswm Trosglwyddiadau Cronfeydd Wrth Gefn		**11,138**
CYFANSWM TROSGLWYDDIADAU ADNODDAU – YR AIL GYLLIDEB ATODOL		**10,826**

ATODIAD E – Dyraniadau Grant Gwella Ysgolion y Consortia Rhanbarthol ar gyfer 2023-24

Disgrifiad o'r Cyllid	Cymru Gyfan 2023-24 £
Cymorth rhanbarthol ar gyfer diwygio'r cwricwlwm a threfniadau asesu	£3,400,000
Diwygio'r cwricwlwm a threfniadau asesu ysgolion, gan gynnwys y Rhwydwaith Cenedlaethol a chynnydd dysgu	£9,346,000
Cymorth rhanbarthol ar gyfer Ieithoedd Modern (Ieithoedd Tramor Modern (Dyfodol Byd-eang))	£462,000
Ieithoedd Tramor Modern – meithrin gallu ar gyfer ITM yn y sector cynradd Cymorth y Consortia Rhanbarthol ar gyfer ieithoedd tramor mewn ysgolion cynradd – mae'r cyllid hwn yn cefnogi datblygiadau mewn ysgolion cynradd o dan y Cwricwlwm i Gymru – **£238k** Prosiect ieithoedd tramor ysgolion cynradd – yn cynnig cyfleoedd i athrawon cynradd fanteisio ar brosiect 'Dysgu i Addysgu Ieithoedd mewn ysgolion cynradd' y Brifysgol Agored, sy'n cynnig modiwlau Ffrangeg, Almaeneg, Sbaeneg a Mandarin – **£33k**	£271,000
Grant Llythrennedd a Rhifedd/Cymorth ar gyfer Gwella'r Cwricwlwm	£500,000
Cynllun Llafaredd Ysgolion Cynradd Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd Cenedlaethol Cymru	£400,000
Y Fframwaith Cymhwysedd Digidol	£100,000
Sgiliau Codio a Sgiliau Digidol	£300,000
Cyllid Dysgu Proffesiynol ar gyfer ysgolion	£12,000,000
Dysgu proffesiynol, ymholi ac ymchwilio dan arweiniad yr ysgol i wireddu'r cwricwlwm	£3,000,000
Rhaglen dysgu proffesiynol ar gyfer diwygio'r cwricwlwm	£2,700,000
Dysgu proffesiynol ar gyfer datblygu ymarfer a myfyrio	£900,000
Llwybr Dysgu i Gynorthwywyr Addysgu	£950,000
Safon Uwch a Bagloriaeth Cymru	£650,000
Pecyn cymorth Sefydlu / Dechrau Gyrfa	£250,000
Rhaglen Arweinwyr y Dyfodol (Darpar arweinwyr ac arweinwyr canol, gan gynnwys cymorth Hyfforddi a Mentora)	£850,000
Y Rhaglen i Ddarpar Benaethiaid	£217,500
Y Gymraeg – Datblygiad Proffesiynol	£2,500,000
Y Grant Cymraeg mewn Addysg (Consortiwm Canolbarth y De a'r Gwasanaeth Cyflawni Addysg yn unig) (mae GwE ac ERW gynt wedi'u cynnwys yn Grant Addysg Awdurdodau Lleol)	£1,829,316
Ysgolion Pob Oed	£65,000
Hyfforddi a mentora	£250,000
Dylunio ymchwil addysgeg	£100,000
Cefnogi Dysgwyr Agored i Niwed	£75,000
Rheolwr y Prosiect Cymraeg mewn Addysg Cenedlaethol	£70,000
Cynlluniau Peilot Cyfrwng Cymraeg	£33,442

Disgrifiad o'r Cyllid	Cymru Gyfan 2023-24 £
Grant meithrin gallu cyfrwng Cymraeg	£271,000
Dysgu Iaith a Llythrennedd o Bell	£145,000
Y Grant Gwella Addysg i Ysgolion – Cyfanswm (Llai £462 at gyfer ITM a £500,754 ar gyfer y Grant Cymraeg mewn Addysg)	£115,196,246
Cefnogi Gwaith Cydweithredol a Helpu i Feithrin Gallu yn y Consortia – Helen Richards, y Gwasanaeth Cyflawni Addysg	£70,000
Meithrin y Gallu i Arwain	£60,000
Gwobrau Addysgu Proffesiynol Cymru	£20,000
Dull cymorth amlasiantaeth, cost cyflog Cydymaith Rhaglenni – (y Gwasanaeth Cyflawni Addysg yn unig)	£3,636
Cymorth ar gyfer prosiect cyfathrebu	£30,000
Cymorth cenedlaethol ar gyfer Diwygio'r Cwricwlwm – Amrywiad 1	£128,300
Grant meithrin gallu cyfrwng Cymraeg blwyddyn academaidd 2023/24 – Amrywiad 1	£614,120
Arweinydd Addysgeg Cenedlaethol (Partneriaeth yn unig) – Amrywiad 1	£60,000
Asesiad CPCP ar gyfer 193 o ymgeiswyr ledled Cymru – Amrywiad 2	£579,000
Addysgeg, Arweinyddiaeth a Dysgu Proffesiynol Cynghorydd Proffesiynol – Prosiect e-ddysgu a Dysgu Digidol – ar gyfer y Gwasanaeth Cyflawni Addysg yn unig	£12,000
Cyfanswm	**£158,411,560**

Cymru Gyfan 2023-24 £				ERW gynt			
	Consortiwm Canolbarth y De	Y Gwasanaeth Cyflawni Addysg	GwE	Powys	Castell-nedd Port Talbot	Ceredigion	Partneriaeth
158,411,560	48,434,414	30,963,249	35,325,090	6,325,090	7,008,641	3,533,212	26,707,432

ATODIAD F – Dyraniadau Grant Refeniw Prydau Ysgol am Ddim i Holl Blant Ysgolion Cynradd 2023-24

Awdurdod Lleol	Cyfanswm Dyraniadau 2023-24 £m
Ynys Môn	1.592
Gwynedd	2.953
Conwy	2.231
Sir Ddinbych	1.662
Sir y Fflint	2.698
Wrecsam	3.123
Powys	2.024
Ceredigion	1.608
Sir Benfro	2.917
Sir Gaerfyrddin	3.509
Abertawe	2.289
Castell-nedd Port Talbot	2.597
Pen-y-bont ar Ogwr	1.867
Bro Morgannwg	4.494
Rhondda Cynon Taf	4.636
Merthyr Tudful	0.986
Caerffili	4.204
Blaenau Gwent	1.403
Torfaen	2.004
Sir Fynwy	2.050
Casnewydd	4.024
Caerdydd	8.116
Dyraniad Cymru	**62.987**

ATODIAD G – Dyraniadau 2023-24 ar gyfer colegau addysg bellach

	Dyraniad Llawnamser 2023/24 £	Dyraniad Rhan-amser 2023/24 £	Taliad Ychwanegol ar gyfer Amddifadedd £	Taliad Ychwanegol ar gyfer Teneurwydd Poblogaeth £	Lwfans Cyfrwng Cymraeg £	3% Lwfans a Gedwir yn Ganolog £	2% Lwfans Cynhaliaeth £	Pontio £	Cyfanswm Dyraniadau 2023/24 £
Coleg Penybont	14,381,711	3,320,870	869,824	0	30,000	531,077	354,052	462,073	19,949,606
Coleg Caerdydd a'r Fro	30,215,277	9,460,417	2,914,525	0	30,000	1,190,271	793,514	514,173	45,118,176
Coleg Cambria	36,292,928	7,809,527	1,770,347	755,863	115,000	1,323,074	882,049	489,077	49,437,865
Coleg Gwent	41,231,076	8,391,496	2,989,205	0	230,000	1,488,677	992,451	592,416	55,915,322
Coleg Sir Gâr	18,003,940	3,511,343	581,030	593,701	1,061,250	645,458	430,306	407,541	25,234,569
Coleg y Cymoedd	27,512,200	5,493,614	2,903,045	0	29,756	990,174	660,116	368,712	37,957,617
Coleg Gŵyr Abertawe	24,410,566	4,082,981	1,855,343	0	115,000	854,806	569,871	0	31,888,567
Grŵp Llandrillo Menai	31,989,185	6,784,553	1,663,234	2,517,412	2,156,250	1,163,212	775,475	1,281,013	48,330,334
Grŵp NPTC	21,362,098	5,409,700	1,278,157	2,532,404	30,000	803,154	535,436	202,700	32,153,649
Coleg Merthyr Tudful	9,740,968	978,398	866,822	0	30,000	321,581	214,387	154,957	12,307,114
Coleg Sir Benfro	11,526,790	1,995,069	292,828	367,873	30,000	405,656	270,437	0	14,888,653
Coleg Chweched Dosbarth Catholig Dewi Sant	7,411,258	242,910	611,056	0	15,000	229,625	153,083	0	8,662,933
Addysg Oedolion Cymru	0	5,698,940	338,497	190,425	30,243	170,968	113,979	0	6,543,052
	274,077,998	**63,179,818**	**18,933,914**	**6,957,679**	**3,902,499**	**10,117,734**	**6,745,156**	**4,472,660**	**388,387,458**

ATODIAD H

Grantiau: Alldro 2022-23 a'r rhagolygon gwariant dros y pedair blynedd dilynol ar gyfer: Grant Ffioedd Dysgu myfyrwyr israddedig llawn-amser; Grant Ffioedd Dysgu myfyrwyr israddedig rhan-amser; Grant Cynhaliaeth myfyrwyr israddedig rhan-amser; Elfen grant Cyllid Gradd Meistr; Lwfans Cynhaliaeth Addysg (LCA); a Grant Dysgu Llywodraeth Cymru (Addysg Bellach) (GDLlC(AB)).

£000

Grantiau	Gwariant 2022-23	Rhagamcan 2023-24	Rhagamcan 2024-25	Rhagamcan 2025-26	Rhagamcan 2026-27
Grant Ffioedd Dysgu myfyrwyr israddedig llawnamser	2,366	-	-	-	-
Grant Cynhaliaeth myfyrwyr israddedig llawnamser	238,239	233,690	232,679	234,386	235,732
Grant Ffioedd Dysgu myfyrwyr israddedig rhan-amser	2,029	497	535	576	623
Grant Cynhaliaeth myfyrwyr israddedig rhan-amser	34,836	40,380	42,617	44,197	44,493
Elfen grant Cyllid Gradd Meistr	20,035	19,550	19,285	19,136	19,023
Lwfans Cynhaliaeth Addysg (LCA)	12,259	15,836	17,442	17,451	17,457
Grant Dysgu Llywodraeth Cymru (Addysg Bellach)	3,346	2,982	2,657	2,368	2,111

Benthyciadau: Alldro 2022-23, a'r rhagolygon gwariant ar fenthyciadau dros y pedair blynedd dilynol ar gyfer: Gwariant ar fenthyciadau cynhaliaeth a ffioedd dysgu myfyrwyr israddedig llawn-amser a thâl Cyllidebu a Chyfrifyddu Adnoddau, gwariant ar fenthyciadau cynhaliaeth a ffioedd dysgu myfyrwyr israddedig rhan-amser a thâl Cyllidebu a Chyfrifyddu Adnoddau, elfen grant Cyllid Gradd Meistr a thâl Cyllidebu a Chyfrifyddu Adnoddau, gwariant ar fenthyciadau Doethurol a thâl Cyllidebu a Chyfrifyddu Adnoddau

£000

Benthyciad	Gwariant 2022-23	Rhagamcan 2023-24	Rhagamcan 2024-25	Rhagamcan 2025-26	Rhagamcan 2026-27
Gwariant ar fenthyciadau cynhaliaeth a ffioedd dysgu myfyrwyr israddedig llawnamser	794,516	846,739	898,339	934,780	973,243
Gwariant ar fenthyciadau cynhaliaeth a ffioedd dysgu myfyrwyr israddedig rhan-amser	33,262	40,314	45,476	48,469	50,224
Elfen benthyciad Cyllid Gradd Meistr	59,994	61,383	62,480	63,316	65,063
Gwariant ar fenthyciadau Doethurol	4,372	4,577	4,701	4,783	4,912

£000

Cyfrifyddu a Chyllidebu Adnoddau (RAB)	Gwariant 2022-23	Rhagamcan 2023-24	Rhagamcan 2024-25	Rhagamcan 2025-26	Rhagamcan 2026-27
Ffioedd dysgu a benthyciadau cynhaliaeth myfyrwyr israddedig llawnamser @ RAB	39,037	34,081	52,750	77,233	93,900
Ffioedd dysgu a benthyciadau cynhaliaeth myfyrwyr israddedig rhan-amser @ RAB	1,605	3,110	4,533	5,892	5,439
Benthyciad Cyllid Gradd Meistr @ RAB	-	-	-	-	-
Benthyciad Doethurol @ RAB	264	463	557	641	531